This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Hai theiai leitourgiai tōn en Hagiois Patrōn hēmōn Ioannou tou ...

Orthodox Eastern Church, Prōtopsaltides, N. K.

Digitized by Google

General Library System
University of Wisconsin - Madison
728 State Street
Madison, WI 53706-1494
U.S.A.

Digitized by Google

Digitized by Google

University of Wisconsin
LIBRARY.

No. 13438

BEQUEST OF
PROFESSOR
O. M. CONOVER.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Greek Church. Liturgy and ritual.

ΑΙ ΘΕΙΑΙ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΙ

ΤΩΝ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΕΡΩΝ ΗΜΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΚΑΙ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

ΣΥΝ ΤΗ

ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΩΝ,

ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΛΥΧΝΙΚΟΥ, ΟΡΘΡΟΥ,

ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΙΚΟΥ.

Ἀκριβῶς ἐπιθεωρηθεῖσαι καὶ πλουτισθεῖσαι
δι' ὑποσημειώσεων περιέργων,

παρὰ

τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ ΤΟΥ Α'. τοῦ ἀπὸ ΣΙΝΑΙΟΥ.

Ἐκδοθεῖσαι μὲν τὸ Α'. τῷ 1858,

ὑπὸ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΙΔΟΥ,

ἀδείᾳ Ἐκκλησιαστικῇ,

μετατυπωθεῖσαι δὲ ἤδη

ὑπὸ

Ν. Κ. ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΙΔΟΥ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.
ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.
1875.

Τὸ παρὸν Ἱεροτελεστικὸν, ἀκριβῶς ἐπιθεωρηθὲν καὶ πλουτισθὲν δι' ὑποσημειώσεων ἀναγκαιοτάτων παρὰ τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου Πατριάρχου Π. Κωνσταντινουπόλεως Κ. Κ. Κωνσταντίου τοῦ Α', τύποις ἐκδίδοται ἀδείᾳ Ἐκκλησιαστικῇ.

αωνή, κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον.

General Library System
University of Wisconsin - Madison
728 State Street
Madison, WI 53706-1494
U.S.A.

Digitized by Google

13438

CUGR
.P94

ΦΙΛΟΙ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ.

'Εξαντληθέντος τοῦ ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου, ἀδείᾳ καὶ ἐγκρίσει 'Εκκλησιαστικῇ, ὑπὸ Γεωργίου Κ. Πρωτοψαλτίδου ἐκδοθέντος τῷ 1858 Ἱεροτελεστικοῦ: ἤτοι τῶν θείων Λειτουργιῶν τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Βασιλείου τοῦ μεγάλου καὶ τῆς τῶν Προηγιασμένων, καὶ πολλαχόθεν ζητουμένης τῆς ἐκδόσεως ταύτης, ὡς μᾶλλον πληρεστέρας καὶ περιεκτικῆς, ἔγνων ἵνα ἀπαράλλακτον αὐτὴν μετατυπώσω, κεκαθαρμένην παντὸς τυπογραφικοῦ παροράματος, παρεισφρήσαντος εἰς τὴν ά. ἔκδοσιν, ὅπως ᾖ ἐν χρήσει ἁπασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὡς ἔχουσα ἀπὸ πολλοῦ ἤδη τὸ κῦρος τῆς Ἐκκλησίας.

Πεποιθὼς εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν φιλευσεβῶν ὁμογενῶν, ἐπεχείρησα τὴν ἔκδοσιν ταύτης, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι, ἐνθαῤῥυνθεὶς ἐκ τῆς γενναίας προστασίας

Digitized by Google

αὐτῶν, θέλω, Θεοῦ διδόντος, προβῆ εἰς μετατύπωσιν καὶ ἄλλων χρησιμωτάτων Ἐκκλησιαστικῶν πονημάτων, ἐξαντληθέντων.

Ἐπισυνάπτω δὲ ἐνταῦθα καὶ τὴν ἀρτίως ἐκδοθεῖσαν Ἀγγελίαν, ἔχουσαν ὧδε.

Digitized by Google

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἐξαντληθείσης ὅλως τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἐκδοθέντος παρὰ τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ μου Γεωργίου Κ. Πρωτοψαλτίδου, ἀδείᾳ Ἐκκλησιαστικῇ, τῷ φωνῇ Ἱεροτελεστικοῦ, ὑπὸ τὸν τίτλον « ΑΙ ΘΕΙΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΙ », ὅπερ, ἀκριβῶς ἐπιθεωρηθὲν, ἐπλουτίσθη καὶ διὰ σημειώσεων ἀναγκαιοτάτων ὑπὸ τοῦ παναγιωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Κωνσταντίου Α΄. τοῦ ἀπὸ Σιναίου, ἀνέλαβον ὁ ὑποφαινόμενος τὴν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Τυπογραφείῳ ἀκριβῆ καὶ ἀπαράλλακτον μετατύπωσιν αὐτοῦ, πρὸς χρῆσιν τῶν ἁπανταχοῦ Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς λειτουργῶν.

Τὸ ἐν λόγῳ Ἱεροτελεστικὸν περιέχει

Α΄. Τὴν διάταξιν τοῦ Ἱεροδιακονικοῦ, ἐν τῷ ἑσπερινῷ, ὄρθρῳ, τῇ προσκομιδῇ καὶ Λειτουργίᾳ (τοῦ τε Μ. Βασιλείου, τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ τῇ τῶν Προηγιασμένων).

Β΄. Τὰ παρὰ τῶν Ἱεροδιακόνων ψαλλόμενα, ἐν τῷ ἐνδύεσθαι τὸν Ἀρχιερέα τὴν Ἀρχιερατικὴν στολήν,

Γ΄. Τὴν διάταξιν τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Λυχνικοῦ, τοῦ Ὄρθρου καὶ τῆς Λειτουργίας, μετὰ συντόμου ἑρμηνείας.

Δ΄. Τὰς Λειτουργίας Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Βασιλείου τοῦ μεγάλου, καὶ τῶν Προηγιασμένων.

Ἐν τῷ τέλει δ᾽ ἐπισυνάπτονται καὶ τὰ ἑξῆς:

1) Ἀπολύσεις τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν καὶ Εἰσοδικά.

2) Εὐχαὶ τῆς Μεταλήψεως καὶ τῆς Εὐχαριστίας.

3) Ἡ ἐπὶ εὐλογήσει ἄρτων τάξις.

4) Ἡ ἀκολουθία τοῦ Τρισαγίου εἰς τεθνεῶτας.

Digitized by Google

5) Διάφοροι εὐχαὶ (ἐπὶ μετανοούντων — ἐπὶ τῆς διὰ λόγχης σταυρώσεως — ἐπὶ κολύβων — ἐπὶ σταφυλῶν — ἐπὶ τῶν βαΐων).
6) Κατηχητικὸς λόγος Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· καὶ
7) Ἐκφωνήσεις ἐν τῷ κανόνι τοῦ Πάσχα.

Τοιαύτην ἔχουσα διάταξιν ἡ ἀναγγελλομένη ἱερὰ βίβλος, καὶ πεπλουτισμένη διὰ νέων ἄριστα ἐξειργασμένων εἰκόνων (τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου, τῆς ἁγίας Τριάδος, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ τοῦ μεγάλου Βασιλείου), ἀπαρτίζεται ἐκ φύλλων τυπογραφικῶν δεκατριῶν (13) καὶ τιμᾶται τοῖς συνδρομηταῖς ἡμίσεος Μεδζιτιέ.

Τὸ φιλόχριστον καὶ φιλευσεβὲς Ἱερατεῖον πέποιθα ὅτι θέλει ὑποστηρίξει τὴν ἐπιχείρησίν μου ταύτην, ὅπως ἐνθαῤῥυνόμενος προβῶ εἰς τὴν ἔκδοσιν ὁλοκλήρου τῆς παρὰ τοῦ μακαρίτου πατρός μου συγγραφείσης καὶ ἐν μέρει ἐκδοθείσης Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς σειρᾶς, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Ἀναστασιματαρίου.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 16 αὐγούστου 1875.

Ν. Κ. ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΙΔΗΣ.

Digitized by Google

Digitized by Google

Ο ΔΕΙΠΝΟΣ Ο ΜΥΣΤΙΚΟΣ.

Digitized by Google

ΔΙΑΤΑΞΙΣ

ΤΟΥ

ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΙΚΟΥ.

ΠΩΣ ΟΦΕΙΛΕΙ ΥΠΗΡΕΤΕΙΝ ΤΩ ΙΕΡΕΙ
ΕΝ ΤΩ ΜΕΓΑΛΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ, ΤΩ ΟΡΘΡΩ
ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ.

ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΝ

Περὶ τοῦ Ἑσπερινοῦ.

Παραγενομένου τοῦ Ἑσπερινοῦ, ἀπέρχεται ὁ Ἱερεὺς συν τῷ Διακόνῳ, καὶ ποιοῦντες μετανοίας τρεῖς ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς Θεοτόκου, καὶ εἰς τὴν μέσην, εἰσέρχονται εἰς τὸ Ἱερατεῖον, ἔνθα λαβὼν ὁ Διάκονος τὸ στοιχάριον αὐτοῦ καὶ τὸ ὡράριον, καὶ προσκυνήσας τρὶς, κατὰ Ἀνατολὰς, προσέρχεται τῷ Ἱερεῖ, καὶ φησιν.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ στοιχάριον σὺν τῷ ὡραρίῳ.

Καὶ τοῦ Ἱερέως εὐλογήσαντος, ἐνδύεται αὐτά. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω τοῦ ἱεροῦ Βήματος, καὶ στὰς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει.

Εὐλόγησον, δέσποτα.

Digitized by Google

Ὁ Ἱερεύς.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Προοιμιακοῦ ψαλμοῦ, λέγει ὁ Διάκονος.

Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καὶ τῆς τῶν πάντων ἑνώσεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου, καὶ τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος), τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας, παντὸς τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμῆσαι καὶ ὑποτάξαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς ἁγίας Μονῆς ταύτης, πάσης πόλεως, χώρας, καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς, καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων, νοσούντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Digitized by Google

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῇ σῇ χάριτι.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας μετὰ πάντων τῶν Ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα.

Εἶτα τὸ

Μακάριος ἀνήρ.

Οὗ πληρωθέντος, λέγει ὁ Διάκονος.

Ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον.

Τῆς Παναγίας, ἀχράντου.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι σὸν τὸ κράτος.

Μετὰ δὲ τὸ, Κύριε ἐκέκραξα, ὁ Διάκονος λαβὼν τὸ θυμίαμα ὁμοῦ μετὰ τοῦ θυμιατοῦ, πρόσεισι τῷ Ἱερεῖ, λέγων.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ θυμίαμα.

Καὶ μετὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἱερέως, ἐξέρχεται ὁ Διάκονος ἐκ τοῦ Βήματος, καὶ θυμιᾷ τὰς εἰκόνας καὶ τὸν λαὸν, κατὰ τὸ ἔθος τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν, καὶ πάλιν ὑποστρέφει ἐν τῷ Βήματι. Ὅταν δὲ ψάλλωσι τὸ, Δόξα καὶ νῦν, ποιοῦσιν ὁμοῦ ὅ,τε Διάκονος καὶ ὁ Ἱερεὺς Εἴσοδον, προπορευομένου τοῦ Διακόνου μετὰ λαμπάδων καὶ ἱσταμένων ἀντικρὺ τῶν ἁγίων θυρῶν, λέγει ὁ Διάκονος πραείᾳ τῇ φωνῇ πρὸς τὸν Ἱερέα.

Digitized by Google

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς τὴν εὐχήν

Ἑσπέρας, καὶ πρωῒ, καὶ μεσημβρίας κτλ.

Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν, λέγει ὁ Διάκονος.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν Εἴσοδον.

Καὶ ὁ Ἱερεύς.

Εὐλογημένη ἡ Εἴσοδος τῶν Ἁγίων σου, Κύριε.

Εἶτα ὁ Διάκονος θυμιάσας, ἐκφωνεῖ.

Σοφία· ὀρθοί.

Καὶ εἰσέρχονται ἐν τῷ ἁγίῳ Βήματι. Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ

Φῶς ἱλαρὸν,

ὁ Διάκονος, πρὸς τὸν λαὸν θεωρῶν, λέγει.

Ἑσπέρας προκείμενον.

Ψαλλομένου δὲ τοῦ προκειμένου, ἐξέρχεται ὁ Διάκονος, καὶ στὰς αὖθις ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει.

Εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν εἴπωμεν.

Κύριε Παντοκράτορ, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον, καὶ ἐλέησον.

Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον, καὶ ἐλέησον.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος)

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν Ἱερέων, Ἱερομο-

νάχων, Ἱεροδιακόνων καὶ Μοναχῶν, καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν Ἀδελφότητος.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων καὶ ἀοιδίμων κτιτόρων τῆς ἁγίας Μονῆς ταύτης, καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν προαναπαυσαμένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε εὐσεβῶς κειμένων καὶ ἁπανταχοῦ Ὀρθοδόξων.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, σωτηρίας, συγχωρήσεως, καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, τῶν ἀδελφῶν τῆς ἁγίας Μονῆς ταύτης.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ πανσέπτῳ Ναῷ τούτῳ, κοπιώντων, ψαλλόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ περιεστῶτος λαοῦ, τοῦ ἀπεκδεχομένου τὸ παρὰ σοῦ μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος.

Μετὰ δὲ τὸ Καταξίωσον, λέγει ὁ Διάκονος.

Πληρώσωμεν τὴν ἑσπερινὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι.

Τὴν ἑσπέραν πᾶσαν τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Digitized by Google

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ μετανοίᾳ ἐκτελέσαι, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικὰ, καὶ καλὴν ἀπολογίαν, τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, αἰτησώμεθα.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι ἀγαθός. Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος.

Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Ὁ Ἱερεὺς λέγει τὴν Εὐχήν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοὺς κτλ.

Εἶτα ἐκφωνεῖ.

Εἴη τὸ κράτος.

Μετὰ δὲ ταῦτα εἰσέρχεται ὁ Διάκονος εἰς τὸ Βῆμα. Καὶ Λιτῆς οὔσης, λαμβάνει τὸ θυμιατὸν τῇ ἀριστερᾷ, καὶ ἐξέρχεται ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἱερέως, καὶ ἔρχονται εἰς τὸν συνήθη τόπον, ὅπου οἱ πέντε ἄρτοι, καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ ὁ οἶνος κεῖνται, καὶ θυμιάσας αὐτοὺς τρὶς, ἵσταται πλησίον τοῦ Ἱερέως, λέγων ἐκφώνως (1).

---

(1) Σημειωτέον ὅτι εἰς τὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἀρτοκλασίαν, ἀντὶ τοῦ Σῶσον ὁ Θεὸς, λέγουσι τὸ Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου . . . Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ . . . Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος) . . . Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ὑγείας, βοηθείας, ἐπισκέψεως καὶ συγχωρήσεως τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ (τοῦ ἔχοντος τὴν ἀρτοκλασίαν) . . . Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν πόλιν, ἢ χώραν.

Digitized by Google

Σῶσον, ὁ Θεὸς, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου· ἐπίσκεψαι τὸν κόσμον σου ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς· ὕψωσον κέρας Χριστιανῶν Ὀρθοδόξων, καὶ κατάπεμψον ἐφ' ἡμᾶς τὰ ἐλέη σου τὰ πλούσια· πρεσβείαις τῆς παναχράντου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας· δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ· προστασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων Δυνάμεων ἀσωμάτων· τοῦ τιμίου, ἐνδόξου προφήτου, προδρόμου, καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου· τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων· τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν, καὶ οἰκουμενικῶν μεγάλων διδασκάλων καὶ ἱεραρχῶν, Βασιλείου τοῦ μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου, Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας, Νικολάου τοῦ ἐν Μύροις, Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ, τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγαλομαρτύρων, Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου, Δημητρίου τοῦ μυροβλύτου, Θεοδώρων, Τύρωνος καὶ Στρατηλάτου, καὶ τοῦ ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους· τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων Μαρτύρων· τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν· τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης· τοῦ ἁγίου (τοῦ δεῖνος τῆς ἡμέρας), οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν· καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων. Ἱκετεύομέν σε, πολυέλεε Κύριε, ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν δεομένων σου, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς.

Καὶ ψάλλει ὁ δεξιὸς Χορὸς γ'. τὸ

Κύριε, ἐλέησον.

Ὁ δὲ Διάκονος θυμιᾷ. Καὶ καθεξῆς οὕτω ποιεῖ εἰς πᾶν τέλος τῆς στάσεως, ψαλλομένου τοῦ

Κύριε ἐλέησον.

Ὁ Διάκονος.

Digitized by Google

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἁγίαν Μονὴν ταύτην, καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν, ἀπὸ λοιμοῦ, λιμοῦ, σεισμοῦ, καταποντισμοῦ, πυρὸς, μαχαίρας, ἐπιδρομῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἐμφυλίου πολέμου· ὑπὲρ τοῦ ἵλεων, εὐμενῆ, καὶ εὐδιάλλακτον γενέσθαι τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλάνθρωπον Θεὸν ἡμῶν, τοῦ ἀποστρέψαι πᾶσαν ὀργὴν καὶ νόσον, τὴν καθ' ἡμῶν κινουμένην, καὶ ῥύσασθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐπικειμένης δικαίας αὐτοῦ ἀπειλῆς, καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων Βασιλέων ἡμῶν, κράτους, νίκης, διαμονῆς, ὑγείας, σωτηρίας αὐτῶν· καὶ τοῦ Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλέον συνεργῆσαι, κατευοδῶσαι αὐτοὺς ἐν πᾶσι, καὶ ὑποτάξαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον· εἴπωμεν.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος), καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος.

Ἔτι δεόμεθα καὶ ὑπὲρ πάσης ψυχῆς Χριστιανῶν θλιβομένης τε καὶ καταπονουμένης, ἐλέους Θεοῦ καὶ βοηθείας ἐπιδεομένης· σκέπης τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου, καὶ τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῷ· εἰρήνης καὶ καταστάσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, σωτηρίας καὶ βοηθείας τῶν μετὰ σπουδῆς καὶ φόβου Θεοῦ κοπιώντων καὶ διακονούντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν· ὑπὲρ τῶν ἀπολειφθέντων καὶ τῶν ἐν ἀποδημίαις ὄντων, ὑπὲρ ἰάσεως τῶν ἐν ἀσθενείαις κατακειμένων· ὑπὲρ κοιμήσεως, ἀνέσεως, μακαρίας μνήμης, καὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν πάντων τῶν προαπελθόντων εὐσεβῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε κειμένων καὶ ἁπανταχοῦ Ὀρθοδόξων· ὑπὲρ ἀναῤῥύσεως τῶν αἰχμαλώτων, καὶ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐν ταῖς διακονίαις ὄντων· καὶ πάντων τῶν διακονούντων καὶ διακονησάντων ἐν τῇ ἁγίᾳ Μονῇ ταύτῃ· εἴπωμεν.

Digitized by Google

Ἔτι δεόμεθα ὑπερ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, σωτηρίας, ἐπισκέψεως, συγχωρήσεως, καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, τῶν ἐπιτελούντων τὴν ἁγίαν ἑορτὴν ταύτην· εἴπωμεν.

Ἔτι δεόμεθα καὶ ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον τὸν Θεὸν φωνῆς τῆς δεήσεως ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς.

Ὁ Ἱερεύς.

Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Θεός. Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος.

Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνατε.

Ὁ Ἱερεὺς τὴν εὐχήν.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ.

Ἧς πληρωθείσης, ψάλλεται παρὰ τῶν Χορῶν τὸ Θεοτοκίον. Ὁ δὲ Διάκονος θυμιᾷ κύκλωθεν τοὺς πέντε ἄρτους. Εἶτα μετὰ τοῦ Ἱερέως ἵσταται κατὰ ἀνατολὰς ἔμπροσθεν τῶν πέντε ἄρτων, καὶ λέγει·

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς τὴν εὐχήν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Ὁ δὲ Διάκονος θυμιάσας γ΄. καὶ τὸν Προεστῶτα, εἰσέρχεται μετὰ τοῦ Ἱερέως εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα. Καὶ οἱ Χοροὶ ψάλλουσι τὰ Στιχηρὰ τοῦ Στίχου. Μετὰ δὲ τὸ Ἀπολυτίκιον, λέγει ὁ Διάκονος.

Σοφία.

Ὁ Χορός.

Εὐλόγησον, δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς.

Digitized by Google

Ὁ ὢν εὐλογητὸς Χριστός.

Καὶ ποιεῖ τὴν Ἀπόλυσιν.

Τέλος τῆς Ἱεροδιακονικῆς τάξεως, τῆς γινομένης κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Ἑσπερινοῦ.

Digitized by Google

ΔΙΑΤΑΞΙΣ

ΤΟΥ

ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ.

ΠΩΣ ΟΦΕΙΛΕΙ ΣΥΝ ΤΩ ΙΕΡΕΙ ΥΠΗΡΕΤΗΣΑΙ ΕΝ ΤΩ ΤΟΥ ΟΡΘΡΟΥ ΚΑΙΡΩ.

Ψαλλομένων τῶν Ἀναβαθμῶν, εἰσέρχεται ὁ Ἱερεὺς ἅμα τῷ Διακόνῳ ἐντὸς τοῦ ἁγίου Βήματος, καὶ εὐλογήσαντος τοῦ Ἱερέως τὸ στοιχάριον, ἐνδύεται τοῦτο ὁ Διάκονος συνήθως. Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν Ἀντιφώνων, καὶ τοῦ προκειμένου, ἐκφωνεῖ ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καὶ ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι ἅγιος εἶ.

Ψαλλομένου δὲ τοῦ,

Πᾶσα πνοή,

ἐκφωνεῖ ὁ Διάκονος·

Σοφία, ὀρθοί, ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου.

Ὁ Ἱερεύς.

Εἰρήνη πᾶσι.

Ἐκ τοῦ κατὰ (τὸν δεῖνα Εὐαγγελιστὴν) **ἁγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα.** Ὁ Λαός.

Digitized by Google

Δόξασοι, Κύριε, δόξασοι.

Ὁ Διάκονος.

Πρόσχωμεν.

Καὶ ἀναγινώσκει ὁ Ἱερεὺς τὸ Εὐαγγέλιον.

Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ τῶν συνήθως ψαλλομένων τροπαρίων, ἐξέρχεται ὁ Διάκονος, καὶ ἱστάμενος ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει μεγαλοφώνως.

Σῶσον, ὁ Θεὸς, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου.

Καὶ τὰ λοιπὰ ἕως τοῦ

Ἐπάκουσον ἡμῶν δεομένων σου, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς.

Ὁ Χορός.

Κύριε, ἐλέησον.}

Καὶ ὁ Ἱερεύς.

Ἐλέει, καὶ οἰκτιρμοῖς, καὶ φιλανθρωπίᾳ.

Ἀρχομένων δὲ τῶν Κανόνων ψάλλεσθαι, ὁ Διάκονος θυμιᾷ τὰς ἁγίας εἰκόνας, καὶ τὸν λαὸν, ὡς ἔθος. Καὶ μετὰ τὸ θυμιάσαι αὐτας, εἰσέρχεται ἐν τῷ βήματι, καὶ ἀποτίθησι τὸν θυμιατὸν καὶ ἐξερχόμενος, ἵσταται ἐν τῷ συνήθει αὐτοῦ τόπῳ. Μετὰ δὲ το τέλος τῆς γ'. Ὠδῆς, λέγει ὁ Διάκονος.

Ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον.

Τῆς παναγίας ἀχράντου.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφωνεῖ.

Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Ὁμοίως μετὰ τὸ τέλος τῆς ς'. Ὠδῆς, λέγει ὁ Διάκονος.

Digitized by Google

Ἔτι καὶ ἔτι. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Τῆς παναγίας ἀχράντου.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς τὴν ἐκφώνησιν.

Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης.

Εἰς δὲ τὴν ή. Ὠδὴν ποιεῖ μετάνοιαν ὁ Ἱερεὺς, ἅμα τῷ Διακόνῳ, τῷ Προεστῶτι, καὶ εἰσέρχονται ἐντὸς τοῦ Βήματος, καὶ ἐνδύονται, ὡς ἔθος. Πληρωθείσης δὲ τῆς ή. Ὠδῆς, λέγει ὁ Διάκονος.

Τὴν Θεοτόκον, καὶ μητέρα τοῦ φωτὸς, ἐν ὕμνοις τιμῶντες μεγαλύνωμεν.

Καὶ οὕτως ἐξέρχεται, καὶ θυμιᾷ πάντας, καὶ ὑποστρέψας, ποιεῖ μικρὰν συναπτὴν, λέγων

Ἔτι καὶ ἔτι. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Τῆς παναγίας ἀχράντου.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι σὲ αἰνοῦσι.

Πληρωθείσης δὲ τῆς Δοξολογίας, ἐξέρχεται ὁ Διάκονος, καὶ στὰς ἐν τῷ αὐτῷ συνήθει τόπῳ, λέγει

Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι ἐλεήμων.

Εἶτα πάλιν ὁ Διάκονος.

Πληρώσωμεν τὴν ἑωθινὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.
Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον.

Digitized by Google

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν τελείαν.
Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν.
Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν.
Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα.
Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς.
Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν.
Τῆς παναγίας ἀχράντου.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι Θεὸς ἐλέους. Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος.

Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνατε.

Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν, ἐκφωνεῖ ὁ Ἱερεύς.

Σὸν γάρ ἐστι.

Εἶτα ὁ Διάκονος.

Σοφία.

Ὁ Λαός.

Εὐλόγησον, δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὁ ὢν εὐλογητός.

Καὶ τὰ λοιπά. Καὶ ποιεῖ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Ὄρθρου.

Τέλος τῆς τοῦ Ὄρθρου διατάξεως.

Digitized by Google

ΔΙΑΤΑΞΙΣ

ΤΟΥ

ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΕΝ ΤΗ͂Ι ΘΕΙΑ͂Ι ΚΑΙ ΙΕΡΑ͂Ι ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ͂Ι

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΝ

Περὶ τῆς Προσκομιδῆς.

Ἐνιστάντος τοῦ καιροῦ τῆς Ἱερουργίας, ὁ Ἱερεὺς καὶ ὁ Διάκονος, λαβόντες παρὰ τοῦ Προεστῶτος καιρὸν, ἔρχονται ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ προσκυνοῦντες γ΄. κατὰ Ἀνατολὰς, λέγει ὁ Διάκονος τῷ Ἱερεῖ.

Εὐλόγησον, δέσποτα.

Καὶ ὁ Ἱερεύς.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Εἶτα ὁ Διάκονος.

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι. Βασιλεῦ οὐράνιε.

Τὸ Τρισάγιον. Καὶ τὰ ἑξῆς. Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία.

Digitized by Google

Εἶτα λέγει ὁ Διάκονος·

Ἐλέησον ἡμᾶς. Δόξα. Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ νῦν. Τῆς εὐσπλαγχνίας.

Ἔειτα ἔρχονται εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, λέγοντες.

Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου.

Εἶτα εἰς τὴν τῆς Θεομήτορος, καὶ λέγουσιν.

Εὐσπλαγχνίας ὑπάρχουσα.

Καὶ μετὰ τὸ ἀσπασθῆναι, κλίνουσι τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἔμπροσθεν τῆς ὡραίας πύλης, καὶ εἰπόντος τοῦ Διακόνου·

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν,

λέγει ὁ Ἱερεὺς τὴν εὐχήν.

Κύριε, ἐξαπόστειλον.

Καὶ ἀπέρχονται εἰς τὸ θυσιαστήριον, λέγοντες τὸ

Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ τὰ λοιπά.

Εἰσελθόντες δὲ εἰς τὸ Ἱερατεῖον, ποιοῦσι προσκυνήματα τρία ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας Τραπέζης, καὶ ἀσπάζονται τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, καὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν. Εἶτα λαμβάνουσιν ἕκαστος τὸ στοιχάριον, καὶ προσκυνοῦσι γʹ. λέγοντες.

Ὁ Θεὸς, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

Καὶ προσέρχεται ὁ Διάκονος τῷ Ἱερεῖ, κρατῶν ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὸ στοιχάριον σὺν τῷ ὠραρίῳ, καὶ ὑποκλίνας μικρὸν τὴν κεφαλὴν, φησίν.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ στοιχάριον σὺν τῷ ὠραρίῳ.

Digitized by Google

Ὁ δὲ Ἱερεὺς λέγει·

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Ἀποχωρῶν δὲ καθ' ἑαυτὸν ὁ Διάκονος εἰς ἓν μέρος, ἐνδύεται τὸ στοιχάριον, λέγων.

Ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχή μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ· ἐνέδυσε γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου, καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης περιέβαλέ με· ὡς νυμφίῳ περιέθηκέ μοι μίτραν, καὶ ὡς νύμφην κατεκόσμησέ με κόσμῳ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ τὸ μὲν ὡράριον ἀσπασάμενος, ἐπιτίθησι τῷ ἀριστερῷ ὤμῳ· εἰς δὲ τὸ δεξιὸν ἐπιμανίκιον λέγει.

Ἡ δεξιά σου, Κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ. Ἡ δεξιά σου χεὶρ, Κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς, καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους.

Ἐν δὲ τῷ ἀριστερῷ·

Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με, συνέτισόν με, καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου.

Εἶτα, ἐνδεδυμένου ὄντος τοῦ Ἱερέως, νίπτουσι τὰς χεῖρας, λέγων ἕκαστος τὸν ψαλμόν.

Νίψομαι ἐν ἀθώοις τὰς χεῖράς μου.

Ὁ δὲ Διάκονος, ἀπελθὼν εἰς τὴν Πρόθεσιν, εὐτρεπίζει τὰ Ἱερὰ, τὸν μὲν Δίσκον τιθεὶς ἐν τῷ ἀριστερῷ μέρει, τὸ δὲ Ποτήριον ἐν τῷ δεξιῷ, καὶ τὰ ἄλλα σὺν αὐτοῖς. Μετὰ δὲ ταῦτα, προσκυνοῦσι γʹ. ἔμπροσθεν τῆς Προθέσεως, λέγοντες ἕκαστος.

Ὁ Θεὸς, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

Καὶ λαβόντος τοῦ Ἱερέως τὴν Προσφορὰν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, φησὶν ὁ Διάκονος·

Εὐλόγησον, δέσποτα.

Digitized by Google

Καὶ ὁ Ἱερεύς.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεύς.

Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Κυρίου. Ἐκ τρίτου.

Εἶτα ἀνατέμνει ὁ Ἱερεὺς μετὰ τῆς λόγχης τὴν σφραγῖδα, λέγων·

Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν καὶ τὰ ἑξῆς.

Λέγει δὲ ὁ Διάκονος ἐν ἑκάστῃ ἀνατομῇ.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἔπαρον, δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς.

Ὁ Διάκονος.

Θῦσον, δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς.

Θύεται ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Διάκονος.

Νύξον, δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς.

Καὶ εἷς τῶν στρατιωτῶν.

Ἔπειτα, λαβὼν ὁ Διάκονος τὸν οἶνον καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ἀφορῶν πρὸς τὸν Ἱερέα, λέγει,

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν ἕνωσιν.

Digitized by Google

Καὶ οὕτως ἐγχέει αὐτὰ ἐν τῷ Ποτηρίῳ. Εἶτα μνημονεύουσιν ὅ,τε Ἱερεὺς καὶ ὁ Διάκονος ὧν βούλονται, ζώντων καὶ τεθνεώτων. Καὶ ὑπὲρ μὲν τῶν ζώντων λέγει.

Ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας καὶ τὰ ἑξῆς.

Ὑπὲρ δὲ τῶν τεθνεώτων λέγει.

Ὑπὲρ κοιμήσεως, ἀνέσεως, μακαρίας μνήμης, καὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν πάντων τῶν προαναπαυσαμένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε εὐσεβῶς κειμένων καὶ ἁπανταχοῦ Ὀρθοδόξων.

Τοῦ δὲ Ἱερέως πᾶσαν ἀποπληρώσαντος τὴν Προσκομιδὴν, λαβὼν ὁ Διάκονος τὸ θυμιατὸν καὶ τὸ θυμίαμα, λέγει πρὸς αὐτόν.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ θυμίαμα.

Ὁ Ἱερεύς.

Θυμίαμά σοι προσφέρομεν.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεύς.

Καὶ ἐλθὼν ὁ ἀστήρ.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Στερέωσον, δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς.

Τῷ λόγῳ Κυρίου.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κάλυψον, δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς.

Digitized by Google

Ἐκάλυψεν οὐρανούς.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Σκέπασον, δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς.

Σκέπασον ἡμᾶς.

Εἶτα ὁ Διάκονος.

Εὐλόγησον, δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς.

Εὐλογητὸς Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ οὕτως εὐδοκήσας, δόξα σοι. (ἐκ τρίτου).

Ὁ Διάκονος ἐν ἑκάστῃ λέγει.

Πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Καὶ προσκυνοῦσιν εὐλαβῶς ἀμφότεροι ἐκ τρίτου. Ἔπειτα, λαβὼν ὁ Διάκονος τὸν θυμιατὸν, λέγει·

Ἐπὶ τῇ προθέσει τῶν τιμίων Δώρων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς τὴν εὐχήν,

Ὁ Θεὸς, ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Ἧς πληρωθείσης, λέγει.

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς, ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, δόξα σοι.

Ὁ Διάκονος.

Δόξα, καὶ νῦν. Κύριε ἐλέησον (γ'.) Δέσποτα, εὐλόγησον.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς ποιεῖ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Προσκομιδῆς.

Μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν, θυμιᾷ ὁ Διάκονος τὴν ἁγίαν Πρόθεσιν, καὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν κύκλῳ σταυροειδῶς, λέγων καθ' ἑαυτόν·

Ἐν τάφῳ σωματικῶς.

Καὶ τό,

Ἐλέησόν με ὁ Θεός.

Ὁμοίως θυμιᾷ τό τε Ἱερατεῖον, καὶ ὅλον τὸν Ναόν. Καὶ ἐπιστρέψας, αὖθις θυμιᾷ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, καὶ τὸν Ἱερέα. Καὶ μετὰ τοῦτο προσέρχεται τῷ Ἱερεῖ, καὶ στάντες ὁμοῦ πρὸ τῆς ἁγίας Τραπέζης, προσκυνοῦσιν ἐκ τρίτου, καθ' ἑαυτοὺς εὐχόμενοι.

Βασιλεῦ οὐράνιε. Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ. (δίς).
Κύριε, τὰ χείλη μου ἀνοίξεις. (ἅπαξ).

Καὶ ἀσπάζονται ὁ μὲν Ἱερεὺς τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, ὁ δὲ Διάκονος τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, καὶ τὴν χεῖρα τοῦ Ἱερέως. Εἶτα ὁ Διάκονος, κλίνας τὴν κεφαλὴν, λέγει πρὸς τὸν Ἱερέα.

Καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ Κυρίῳ, δέσποτα· εὐλόγησον.

Ὁ Ἱερεύς.

Εὐλογητὸς ὁ Θεός.

Ὁ Διάκονος.

Εὖξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, δέσποτα ἅγιε.

Ὁ Ἱερεύς.

Κατευθύναι Κύριος.

Ὁ Διάκονος.

Μνήσθητί μου, δέσποτα ἅγιε.

Ὁ Ἱερεύς.

Μνησθείη Κύριος ὁ Θεός.

Καὶ ὁ Διάκονος προσκυνήσας, ἐξέρχεται, καὶ στὰς ἐν τῷ συνή-

Digitized by Google

θει τόπῳ, κατέναντι τῶν ἁγίων θυρῶν, προσκυνεῖ πρῶτον μετ᾽ εὐλαβείας τρίς, λέγων καθ᾽ ἑαυτόν.

Κύριε, τὰ χείλη μου ἀνοίξεις.

Εἶτα ἄρχεται λέγειν ἐκφώνως.

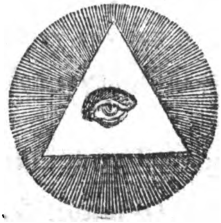

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

Ὁ Διάκονος.

Εὐλόγησον, δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς.

Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Χορός.

Ἀμήν.

Ὁ Διάκονος.

Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καὶ τῆς τῶν πάντων ἑνώσεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου, καὶ τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαβείας, καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Digitized by Google

Ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος), τοῦ τιμίου Πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ Διακονίας, παντὸς τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμῆσαι καὶ ὑποτάξαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς ἁγίας Μονῆς ταύτης, πάσης πόλεως, χώρας, καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς, καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων, νοσούντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων, καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας· μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα.

Ψαλλομένου τοῦ Α΄. Ἀντιφώνου, ὁ μὲν Ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχήν, ὁ δὲ Διάκονος ἀπελθὼν ἵσταται ἐνώπιον τῆς εἰκόνος τοῦ Χριστοῦ, κρατῶν τὸ ὠράριον τῇ δεξιᾷ χειρί. Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Ἀντιφώνου, ἐλθὼν αὖθις ὁ Διάκονος ἐν τῷ εἰθισμένῳ τόπῳ, λέγει.

Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Digitized by Google

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον,
Τῆς παναγίας, ἀχράντου.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι σὸν τὸ κράτος.

Ψαλλομένου δὲ τοῦ Β'. Ἀντιφώνου, ποιεῖ ὁ Διάκονος ὡς ἐν τῷ πρώτῳ· καὶ πληρωθέντος, λέγει αὖθις.

Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον.
Τῆς παναγίας, ἀχράντου.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος.

Ψαλλομένου δὲ τοῦ Γ'. Ἀντιφώνου, λαβὼν ὁ Ἱερεὺς τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, δίδωσι τῷ Διακόνῳ. Καὶ οὕτως ἐξελθόντες, ποιοῦσι τὴν μικρὰν Εἴσοδον, καὶ ἵστανται ἐν τῇ συνήθει τόπῳ. Λέγει δὲ ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς τὴν εὐχήν.

Εἶτα λέγει ὁ Διάκονος πρὸς τὸν Ἱερέα, κρατῶν τὸ ὀράριον ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὸς, καὶ δεικνύων πρὸς Ἀνατολάς.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν εἴσοδον.

Ὁ Ἱερεὺς εὐλογεῖ, καὶ ὁ Διάκονος ἐκφωνεῖ.

Σοφία· ὀρθοί.

Καὶ εἰσέρχονται ἐν τῷ ἁγίῳ Βήματι.

Καὶ πληρωθέντος [illegible] λέγει ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεύς.

4

Digitized by Google

Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Καὶ ὁ Διάκονος.

Καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Πληρωθείσης δὲ τῆς εὐχῆς, λέγει ὁ Διάκονος.

Κέλευσον, δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς.

Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος.

Ὁ Διάκονος.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἄνω καθέδραν.

Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Τρισαγίου, ἐλθὼν ὁ Διάκονος ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων Θυρῶν, λέγει.

Πρόσχωμεν, σοφία, πρόσχωμεν.

Καὶ τοῦ Ἀποστόλου πληρωθέντος, λαβὼν ὁ Διάκονος τὸν θυμιατὸν, θυμιᾷ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, καὶ τὸν λαόν. Εἶτα, κλίνας τὴν κεφαλὴν, λέγει.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν εὐαγγελιστὴν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ (τοῦ δεῖνα **).**

Καὶ λαβὼν τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, ἐξέρχεται, καὶ ἵσταται ἐν τῷ συνήθει τόπῳ. Εἶτα λέγει ὁ Ἱερεύς.

Σοφία· ὀρθοί, ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου. Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος.

Ἐκ τοῦ κατὰ (τοῦ δεῖνα εὐαγγελιστοῦ **) ἁγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα.**

Ὁ Ἱερεύς.

Πρόσχωμεν.

Digitized by Google

Πληρωθέντος δὲ τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου, ὁ Διάκονος ἐλθὼν μέχρι τῶν ἁγίων θυρῶν, ἀποδίδωσι τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον τῷ Ἱερεῖ, καὶ στὰς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει.

Εἴπωμεν πάντες· ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν εἴπωμεν.

Κύριε παντοκράτορ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος).

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν τῶν Ἱερέων, Ἱερομονάχων, Ἱεροδιακόνων καὶ Μοναχῶν, καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, σωτηρίας, συγχωρήσεως, καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, τῶν ἀδελφῶν τῆς ἁγίας Μονῆς ταύτης.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων καὶ ἀοιδίμων κτιτόρων τῆς ἁγίας Μονῆς ταύτης, καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν προαναπαυσαμένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε κειμένων καὶ ἁπανταχοῦ Ὀρθοδόξων.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ πανσέπτῳ ναῷ τούτῳ, κοπιώντων, ψαλλόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ περιεστῶτος λαοῦ, τοῦ ἀπεκδεχομένου τὸ παρὰ σοῦ μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος.

Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος.

Εὔξασθε οἱ Κατηχούμενοι τῷ Κυρίῳ.
Οἱ πιστοὶ ὑπὲρ τῶν Κατηχουμένων δεηθῶμεν.
Ἵνα ὁ Κύριος αὐτοὺς ἐλεήσῃ,
κατηχήσῃ αὐτοὺς τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας,
ἀποκαλύψῃ αὐτοῖς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς δικαιοσύνης,
ἑνώσῃ αὐτοὺς τῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

Σῶσον, ἐλέησον, ἀντιλαβοῦ, καὶ διαφύλαξον αὐτοὺς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι.

Οἱ Κατηχούμενοι τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνατε.

Ὁ Ἱερεύς.

Ἵνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν.

Ὁ Διάκονος.

Ὅσοι Κατηχούμενοι, προέλθετε, οἱ Κατηχούμενοι προέλθετε· ὅσοι Κατηχούμενοι, προέλθετε. Μήτις τῶν Κατηχουμένων. Ὅσοι πιστοὶ, ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι. Σοφία.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα.

Ὁ Διάκονος.

Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον . . . Σοφία.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅπως ὑπὸ τοῦ κράτους σου.

Πληρωθείσης δὲ τῆς εὐχῆς, λαβὼν ὁ Διάκονος τὸν θυμιατὸν

θυμιᾷ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν καὶ τὸν λαόν. Εἶτα ἔρχεται εἰς τὴν ἁγίαν Πρόθεσιν, καὶ λέγει τό·

Ὁ Θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

Μετὰ δὲ τοῦτο λέγει πρὸς τὸν Ἱερέα.

Ἔπαρον, δέσποτα.

Ὁ δὲ Ἱερεύς, ἄρας τὸν Ἀέρα, ἐπιτίθησι τῷ ἀριστερῷ ὤμῳ αὐτοῦ. Εἶτα τὸν ἅγιον Δίσκον λαβών, ἐπιτίθησι τῇ τοῦ Διακόνου κεφαλῇ. Λαβὼν δὲ καὶ αὐτὸς τὸ ἅγιον Ποτήριον μετὰ τοῦ Διακόνου, ἐξέρχονται καὶ περιέρχονται τὸν ναόν, λέγοντες μεγάλῃ τῇ φωνῇ·

Πάντων ὑμῶν μνησθείη Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ Βασιλείᾳ αὐτοῦ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἐλθὼν δὲ ὁ Διάκονος ἔσω τῆς ἁγίας Πύλης, ἵσταται ἐν δεξιοῖς. Καὶ μέλλοντος τοῦ Ἱερέως εἰσελθεῖν, λέγει·

Μνησθείη σου Κύριος ὁ Θεός.

Καὶ ἀποτίθενται τὰ Ἅγια [illegible] τῇ ἱερᾷ Τραπέζῃ. Καὶ προσκυνοῦσιν ἐκ τρίτου. Εἶτα ὁ Ἱερεύς, χαλάσας τὸ φελώνιον, λέγει πρὸς τὸν Διάκονον·

Μνήσθητί μου, ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ.

Καὶ ὁ Διάκονος·

Μνησθείη Κύριος ὁ Θεὸς τῆς Ἱερωσύνης σου ἐν τῇ Βασιλείᾳ αὐτοῦ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα ὁ Διάκονος, κλίνας τὴν κεφαλήν, καὶ κρατῶν τὸ ὠράριον τῇ δεξιᾷ χειρί, λέγει πρὸς τὸν Ἱερέα·

Εὖξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, δέσποτα ἅγιε.

Ὁ Ἱερεύς.

Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σὲ, καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι.

Καὶ ὁ Διάκονος.

Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συλλειτουργήσει ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. Μνήσθητί μου, δέσποτα ἅγιε.

Ὁ Ἱερεύς.

Μνησθείη σου Κύριος ὁ Θεός.

Ὁ Διάκονος ἐπειπὼν τὸ

Ἀμήν.

καὶ ἀσπασάμενος τοῦ Ἱερέως τὴν δεξιὰν, ἐξέρχεται, καὶ στὰς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει.

Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.

Ὑπὲρ τῶν προτεθέντων τιμίων Δώρων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου, καὶ τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι.

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν, καὶ ἀναμάρτητον, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγὸν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Digitized by Google

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ μετανοίᾳ ἐκτελέσαι, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικὰ, καὶ καλὴν ἀπολογίαν, τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, αἰτησώμεθα.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου.

Ὁ Ἱερεύς.

Διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ μονογενοῦς σου. Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος.

Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους, ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ ὁμολογήσωμεν.

Εἶτα προσκυνεῖ γ'. καὶ ἀσπαζόμενος τὸ ὠράριον αὐτοῦ, ἔνθα ἐστὶ Σταυροῦ τύπος, ἐκφωνεῖ οὕτω.

Τὰς θύρας, τὰς θύρας· ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν.

Ὁ Χορός.

Πιστεύω.

Ὁ Διάκονος.

Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου. Πρόσχωμεν, τὴν ἁγίαν ἀναφορὰν ἐν εἰρήνῃ προσφέρειν.

Ὁ Ἱερεύς.

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Ὁ δὲ Διάκονος προσκυνήσας εἰσέρχεται ἐν τῷ ἁγίῳ Βήματι, καὶ λαβὼν ῥιπίδιον, ῥιπίζει τὰ Ἅγια εὐλαβῶς.

Καὶ ὅταν λέγῃ ὁ Ἱερεύς.

Τὸν ἐπινίκιον ὕμνον.

Digitized by Google

Διάκονος, λαβὼν τὸν Ἀστερίσκον ἐκ τοῦ ἁγίου Δίσκου, καὶ Σταυροῦ τύπον ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ἀσπασάμενος αὐτόν, ἀποτίθεται.

Ψαλλομένου δὲ τοῦ, Σὲ ὑμνοῦμεν κτλ. ὑπὸ τοῦ Χοροῦ, προσκυνοῦσι γ'. ὅ,τε Ἱερεὺς καὶ ὁ Διάκονος, λέγοντες·

Κύριε, ὁ τὸ πανάγιόν σου Πνεῦμα.

μετὰ τῶν στίχων. Εἶτα, λεγομένης ὑπὸ τοῦ Ἱερέως τῆς εὐχῆς,

Ἔτι προσφέρομέν σοι.

Ὅταν μέλλῃ ὁ Ἱερεὺς εὐλογῆσαι, ὁ Διάκονος, κλίνας τὴν κεφαλήν, καὶ δεικνύων σὺν τῷ ὠραρίῳ τὸν ἅγιον Ἄρτον, λέγει.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν ἅγιον Ἄρτον.

Ὁ Ἱερεύς.

Καὶ ποίησον τὸν μὲν Ἄρτον.

Ὁ δὲ Διάκονος λέγει.

Ἀμήν.

[illegible]

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ ἅγιον Ποτήριον.

Ὁ Ἱερεύς.

Τὸ δὲ ἐν τῷ Ποτηρίῳ . . .

Ὁ Διάκονος εἰπών, τό

Ἀμήν.

καὶ δεικνύων μετὰ τοῦ ὠραρίου ἀμφότερα τὰ Ἅγια, λέγει.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὰ ἀμφότερα.

Ὁ Ἱερεύς.

Μεταβαλών.

Ὁ Διάκονος.

Digitized by Google

Ἀμὴν, ἀμὴν, ἀμήν.

Καὶ τὴν κεφαλὴν ὑποκλίνας τῷ Ἱερεῖ, λέγει.

Μνήσθητί μου, ἅγιε δέσποτα, τοῦ ἁμαρτωλοῦ.

Εἶτα λαβὼν τὸ ῥιπίδιον, ῥιπίζει, ὡς πρότερον, μετὰ δέους τὰ Ἅγια. Ὅταν δὲ εἴπῃ ὁ Ἱερεύς·

Ἐξαιρέτως τῆς Παναγίας . . .

ὁ Διάκονος θυμιᾷ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, καὶ μνημονεύει ὧν βούλεται. Καὶ ὅταν τελειώσωσι τὸ

Ἄξιον ἐστὶν,

ὁ Ἱερεὺς ἐκφωνεῖ

Ἐν πρώτοις.

Εἶτα ὁ Διάκονος, πρὸς ταῖς θύραις στὰς, λέγει.

Τοῦ (δεῖνος) **πανιερωτάτου Μητροπολίτου,** (ἢ Ἐπισκόπου, ὅς τις ἂν ᾖ). **Καὶ ὑπὲρ τοῦ προσκομίζοντος τὰ τίμια καὶ ἅγια Δῶρα ταῦτα εὐλαβεστάτου Ἱερέως** (τοῦ δεῖνος). **Ὑπὲρ σωτηρίας τῶν θεοφυλάκτων βασιλέων ἡμῶν, εὐοδώσεως καὶ ἐνισχύσεως τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, σωτηρίας τε καὶ βοηθείας τοῦ περιεστῶτος λαοῦ, καὶ πάντων καὶ πασῶν.**

Ὁ Ἱερεύς.

Καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ἑνὶ στόματι.

Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη τοῦ μεγάλου.

Ὁ δὲ Διάκονος ἐξέρχεται, καὶ στὰς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει.

Πάντων τῶν Ἁγίων μνημονεύσαντες, ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῶν προσκομισθέντων καὶ ἁγιασθέντων τιμίων Δώρων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Digitized by Google

Ὅπως ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς ἡμῶν, ὁ προσδεξάμενος αὐτὰ εἰς τὸ ἅγιον, καὶ ὑπερουράνιον, καὶ νοερὸν αὐτοῦ θυσιαστήριον, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς, ἀντικαταπέμψῃ ἡμῖν τὴν θείαν χάριν καὶ τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι.

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγὸν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ μετανοίᾳ ἐκτελέσαι, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικὰ, καὶ καλὴν ἀπολογίαν τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, αἰτησώμεθα.

Τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως, καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος αἰτησάμενοι, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ Ἱερεύς.

Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς.

Ὁ Χορός.

Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Digitized by Google

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι σοῦ ἐστιν. Εἶτα

Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος.

Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνατε.

Καὶ περιζώννυται τὸ ὠράριον αὐτοῦ σταυροειδῶς, καὶ προσκυνήσας ἐν ᾧ τόπῳ ἵσταται, λέγει μυστικῶς τὸ

Ὁ Θεὸς, ἱλάσθητί μοι κτλ.

Προσέχων δὲ εἰς τὸ Βῆμα, ὅταν ἴδῃ τὸν Ἱερέα ἐκτείναντα τὰς χεῖρας, καὶ ἁπτόμενον τοῦ ἁγίου Ἄρτου, ἐκφωνεῖ.

Πρόσχωμεν.

Ὁ Ἱερεύς.

Τὰ Ἅγια τοῖς ἁγίοις.

Εἶτα εἰσέρχεται ὁ Διάκονος ἐν τῷ ἁγίῳ Βήματι, καὶ στὰς ἐκ δεξιῶν τοῦ Ἱερέως, λέγει.

Μέλισον, δέσποτα, τὸν ἅγιον Ἄρτον.

Εἶτα δεικνύων σὺν τῷ ὠραρίῳ τὸ ἅγιον Ποτήριον, λέγει.

Πλήρωσον, δέσποτα, τὸ ἅγιον Ποτήριον.

Καὶ λαβὼν τὸ Ζέον, λέγει.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ Ζέον.

Καὶ ἐγχέει σταυροειδῶς ἔνδον τοῦ ἁγίου Ποτηρίου, λέγων.

Ζέσις πίστεως, πλήρης Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν.

Καὶ ἀποτιθέμενος τὸ Ζέον, ἵσταται μικρὸν ὄπισθεν, προσευχόμενος μυστικῶς μετὰ δέους καὶ εὐλαβείας.

Εἶτα ὁ Ἱερεὺς λέγει.

Digitized by Google

Διάκονε, πρόσελθε.

Καὶ ὁ Διάκονος.

Ἰδοὺ προσέρχομαι Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν . . .

Ποιήσας δὲ μετάνοιαν εὐλαβῶς, καὶ αἰτήσας συγχώρησιν, λέγει.

Μετάδος μοι, ἅγιε δέσποτα, τὸ τίμιον καὶ ἅγιον Σῶμα τοῦ Κυρίου, καὶ Θεοῦ, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἀσπασάμενος δὲ τὴν μεταδιδοῦσαν αὐτῷ χεῖρα τοῦ Ἱερέως, καὶ λαβὼν τὸν ἅγιον Ἄρτον, ἀπέρχεται ὄπισθεν τῆς ἱερᾶς Τραπέζης, καὶ προσεύχεται. Εἶτα μεταλαμβάνει. Ὁμοίως καὶ ὁ Ἱερεὺς μεταλαμβάνει Σῶμα καὶ Αἷμα. Εἶτα λέγει.

Διάκονε, πρόσελθε.

Καὶ ὁ Διάκονος.

Ἰδοὺ προσέρχομαι Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν. Μετάδος μοι, ἅγιε δέσποτα, τὸ τίμιον καὶ ἅγιον Αἷμα τοῦ Κυρίου, καὶ Θεοῦ, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μεταλαβὼν δὲ ὁ Διάκονος, λαμβάνει τὸν ἅγιον Δίσκον ἐπάνω τοῦ ἁγίου Ποτηρίου, καὶ ἀποσπογγίζει τῷ ἁγίῳ σπόγγῳ μετὰ προσοχῆς καὶ εὐλαβείας. Καὶ οὕτω σκεπάζει τὸ ἅγιον Ποτήριον τῷ καλύμματι, ἐπὶ δὲ τοῦ ἁγίου Δίσκου ἀνατίθησι τὸν Ἀστέρα καὶ τὰ καλύμματα. Εἶτα ἀνοίγουσι τὴν θύραν τοῦ ἁγίου Βήματος, καὶ ὁ Διάκονος προσκυνήσας, λαμβάνει τὸ ἅγιον Ποτήριον παρὰ τοῦ Ἱερέως, καὶ δείκνυσιν αὐτὸ τῷ λαῷ, λέγων.

Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως, καὶ ἀγάπης προσέλθετε.

Ὁ Ἱερεύς.

Σῶσον, ὁ Θεὸς, τὸν λαόν σου.

Εἶτα ὁ Διάκονος, λαβὼν τὸν ἅγιον Δίσκον, θεωρεῖ ἔξω πρὸς

τὴν θύραν, οὐδὲν δὲ λέγων, ἀπέρχεται καὶ ἀποτίθησιν αὐτὸν ἐν τῇ ἁγίᾳ Προθέσει. Εἶτα ἐξελθὼν, καὶ στὰς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει.

Ὀρθοὶ μεταλαβόντες τῶν θείων, ἁγίων, ἀχράντων, ἀθανάτων, ἐπουρανίων, καὶ ζωοποιῶν, φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ Μυστηρίων, ἀξίως εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι.

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν, καὶ ἀναμάρτητον αἰτησάμενοι, ἑαυτοὺς, καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμός. Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς τὴν εὐχήν.

Εἶτα ὁ Διάκονος εἰσέρχεται εἰς τὴν ἁγίαν Πρόθεσιν, καὶ συστέλλει τὰ Ἅγια μετὰ φόβου, καὶ πάσης ἀσφαλείας, καὶ ἀπονίπτεται τὰς χεῖρας. Καὶ οὕτως ἀποδύεται τὴν Ἱεροδιακονικὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπέρχεται, εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ.

Τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου.

Digitized by Google

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ.

Χρὴ γινώσκειν τόν τε Ἱερέα καὶ τὸν Διάκονον, ὅτι ἡ θεία Λειτουργία τοῦ μεγάλου ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ οὐ λέγεται πάντοτε, ἀλλ' ἐν καιροῖς τεταγμένοις· ἤγουν ἐν ταῖς Κυριακαῖς τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, πλὴν τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων, καὶ ἐν τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Πέμπτῃ, καὶ ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ Σαββάτῳ, καὶ ἐν ταῖς παραμοναῖς τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως καὶ τῶν Φώτων, καὶ ἐν τῇ ἑορτασίμῳ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου Βασιλείου, καὶ τῷ τοῦ Σταυροῦ, κατὰ τὸν τύπον τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ἡ ἑρμηνεία δὲ ταύτης τῆς Ἱερουργίας ἡ αὐτή ἐστι τῇ τοῦ ἁγίου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, ἔν τε ταῖς τοῦ Ἱερέως καὶ τοῦ Διακόνου εὐχαῖς. Καὶ διὰ τοῦτο οὐ τίθεμεν αὐτήν, διὰ τὸ ταὐτὸν τῆς διατάξεως, καὶ ἵνα μὴ ταυτολογίας κατηγορηθῶμεν.

Προσήκει οὖν τὸν Διάκονον ὑπηρετεῖν ἀκριβῶς, ὡς ἐν τῇ προῤῥηθείσῃ Λειτουργίᾳ δεδήλωται.

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΤΩΝ

ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΩΝ.

Ὁ Ἱερεὺς καὶ ὁ Διάκονος, λαμβάνοντες καιρὸν κατὰ τὴν τάξιν, εἰσέρχονται ἐν τῷ Ἱερατείῳ, καὶ ἐνδύονται ἕκαστος τὴν Ἱερατικὴν αὐτοῦ στολήν, ὡς γέγραπται. Καὶ μετὰ τὸ ἀποπληρῶσαι τὸν Ἱερέα τὴν κατάθεσιν τῶν Ἁγίων, λαβὼν ὁ Διάκονος καιρόν, καὶ στὰς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει.

Εὐλόγησον, δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς,

Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρός.

Καὶ ὁ Προοιμιακὸς παρὰ τοῦ Προεστῶτος, μεθ' ὃν ὁ Διάκονος λέγει.

Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης.
Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος.
Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου Οἴκου τούτου.
Ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν.
Ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων.
Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμῆσαι καὶ ὑποτάξαι.

Digitized by Google

Ὑπὲρ τῆς ἁγίας Μονῆς ταύτης.
Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας.
Ὑπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων.
Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης.
Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον.
Τῆς παναγίας, ἀχράντου.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα.

Καὶ στιχολογεῖται τὸ Κάθισμα.

Πρὸς Κύριον.

Ἐν ἑκάστῃ δὲ στάσει γίνεται συναπτὴ μικρὰ παρὰ τοῦ Διακόνου.
Ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ . . .
Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον . . .
Τῆς παναγίας, ἀχράντου . . .

Καὶ ἡ ἐκφώνησις παρὰ τοῦ Ἱερέως.

Ἀρχομένου δὲ τοῦ,
Κύριε, ἐκέκραξα,

εἰσέρχεται ὁ Διάκονος, καὶ λαβὼν τὸ θυμιατήριον, θυμιᾷ πρῶτον τὴν Πρόθεσιν, ἔνθα ὁ ἅγιος Ἄρτος· ἔπειτα τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, καὶ ὅλον τὸ Ἱερατεῖον, καὶ τὸν λαὸν, καὶ οὕτως ἐπιστρέφει. Εἰς δὲ τὸ,

Δόξα, καὶ νῦν,

ἐξέρχονται ὅ,τε Ἱερεὺς καὶ ὁ Διάκονος, ποιοῦντες τὴν Εἴσοδον, ὡς σύνηθες, ἄνευ τοῦ Εὐαγγελίου. Ὅταν δὲ μέλλῃ εἰπεῖν Εὐαγγέλιον, τότε εἰσοδεύει μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου.

Εἶτα λέγει ὁ Διάκονος.

Digitized by Google

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς τὴν Εὐχὴν, μεθ' ἣν αὖθις ὁ Διάκονος.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν Εἴσοδον.

Ὁ Ἱερεύς.

Εὐλογημένη ἡ Εἴσοδος.

Εἶτα ἐκφωνεῖ ὁ Διάκονος.

Σοφία, ὀρθοί.

Ὁ Χορός.

Φῶς ἱλαρόν.

Ἀρχομένων δὲ τῶν Ἀναγνωσμάτων, λέγει ὁ Διάκονος.

Σοφία, πρόσχωμεν.

Ὁ Ἀναγνώστης τὴν Γένεσιν.

Πληρουμένης δὲ ταύτης, λέγει ὁ Διάκονος.

Κέλευσον.

Ὁ Ἱερεύς.

Σοφία, ὀρθοί· φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι.

Ὁ Ἀναγνώστης τὴν Παροιμίαν.

Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν, λέγει ὁ Ἱερεύς.

Εἰρήνη σοι.

Ὁ Διάκονος.

Σοφία.

Ὁ Ἱερεὺς τὸ

Κατευθυνθήτω.

Ὁμοίως καὶ οἱ Χοροὶ, ὡς ἔθος. Εἶτα ἐξέρχεται ὁ Διάκονος, καὶ στὰς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει,

Digitized by Google

Εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας.
Κύριε Παντοκράτορ, ὁ Θεός.
Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος.

Ὁ Διάκονος.

Εὔξασθε οἱ Κατηχούμενοι τῷ Κυρίῳ,
οἱ πιστοὶ ὑπὲρ τῶν Κατηχουμένων . . .
Ἵνα ὁ Κύριος αὐτοὺς ἐλεήσῃ,
κατηχήσῃ αὐτοὺς τῷ λόγῳ . . .
Ἀποκαλύψῃ αὐτοῖς τὸ Εὐαγγέλιον . . .
Ἑνώσῃ αὐτοὺς τῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ . . .
Σῶσον, ἐλέησον, ἀντιλαβοῦ . . .
Οἱ Κατηχούμενοι τὰς κεφαλὰς . . .

Ὁ Ἱερεύς.

Ἵνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν δοξάζωσι . . .

Ὁ Διάκονος.

Ὅσοι Κατηχούμενοι, προέλθετε . . .

Ταῦτα δὲ μόνα λέγονται μέχρι τῆς γ'. τῆς δ'. ἑβδομάδος. Ἀπὸ δὲ τῆς δ'. τῆς μεσονηστίμου, μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸν Ἱερέα,

Ἵνα καὶ αὐτοὶ,

Digitized by Google

Λέγει ὁ Διάκονος.

Ὅσοι Κατηχούμενοι, προέλθετε· οἱ Κατηχούμενοι, προέλθετε. Ὅσοι πρὸς τὸ φώτισμα προέλθετε. Εὔξασθε οἱ πρὸς τὸ φώτισμα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Οἱ πιστοὶ ὑπὲρ τῶν πρὸς τὸ ἅγιον φώτισμα εὐτρεπιζομένων ἀδελφῶν, καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν στηρίξῃ αὐτοὺς καὶ ἐνδυναμώσῃ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Φωτίσῃ αὐτοὺς φωτισμὸν γνώσεως καὶ εὐσεβείας, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καταξιώσῃ αὐτοὺς ἐν καιρῷ εὐθέτῳ τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας, τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ τοῦ ἐνδύματος τῆς ἀφθαρσίας, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀναγεννήσῃ αὐτοὺς δι' ὕδατος καὶ Πνεύματος, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Χαρίσηται αὐτοῖς τὴν τελειότητα τῆς πίστεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Συγκαταριθμήσῃ αὐτοὺς τῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐκλεκτῇ ποίμνῃ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Σῶσον, ἐλέησον, ἀντιλαβοῦ, καὶ διαφύλαξον αὐτούς, ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι.

Οἱ πρὸς τὸ φώτισμα τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνατε.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι σὺ εἶ ὁ φωτισμός.

Ὁ Διάκονος.

Ὅσοι πρὸς τὸ φώτισμα προέλθετε· οἱ πρὸς τὸ φώτισμα προέλθετε. Ὅσοι Κατηχούμενοι προέλθετε· μήτις τῶν Κατηχου-

Digitized by Google

ων. Ὅσοι πιστοί, ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον . . . Σοφία.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα.

Ὁ Διάκονος.

Ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον . . . Σοφία.

Ὁ Ἱερεύς.

Κατὰ τὴν δωρεὰν τοῦ Χριστοῦ σου . . .

Ὁ Χορὸς ψάλλει τὸ

Νῦν αἱ Δυνάμεις.

Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τούτου, καὶ τῆς μεγάλης Εἰσόδου, λέγει ὁ Διάκονος.

Πληρώσωμεν τὴν ἑσπερινὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.

Ὑπὲρ τῶν προτεθέντων καὶ προαγιασθέντων τιμίων Δώρων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὅπως ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς ἡμῶν . . .

Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου Οἴκου τούτου . . .

Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης . . .

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον . . .

Τὴν ἑσπέραν πᾶσαν τελείαν . . .

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγὸν . . .

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν . . .

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα . . .

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν . . .

Τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως . . .

Digitized by Google

Ὁ Ἱερεύς.

Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς.

Ὁ Χορός.

Πάτερ ἡμῶν.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι σοῦ ἐστίν. Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος.

Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνατε.

Μετὰ δὲ τὴν Εὐχὴν, ὁ Διάκονος προσκυνεῖ γ'. λέγων.
Ὁ Θεὸς, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

Καὶ ὅταν ἴδῃ τὸν Ἱερέα ὑψοῦντα τὸν ἅγιον Ἄρτον, ἐκφωνεῖ.
Πρόσχωμεν.

Ὁ Ἱερεύς.

Τὰ προηγιασμένα Ἅγια τοῖς ἁγίοις.

Εἶτα εἰσέρχεται ὁ Διάκονος, καὶ ἐκπληροῦσι τὴν μετάληψιν τῶν θείων λειψάνων ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἱερέως, ὥσπερ ἐν τῇ τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργίᾳ. Τούτων δὲ τελειωθέντων, δείκνυσι τὸ ἅγιον Ποτήριον τῷ λαῷ ὁ Διάκονος, λέγων.
Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως, καὶ ἀγάπης προσέλθετε.

Ὁ Ἱερεύς.

Σῶσον, ὁ Θεὸς, τὸν λαόν σου.

Εἶτα ἐξέρχεται ὁ Διάκονος, καὶ στὰς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει.
Ὀρθοὶ μεταλαβόντες . . . .
Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον . . . .

Digitized by Google

Τὴν ἑσπέραν πᾶσαν τελείαν . . . .

Ὁ Ἱερεὺς τὴν Ἐκφώνησιν, καὶ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχήν· καὶ μετὰ ταῦτα ποιεῖ ἀπόλυσιν.

Τέλος τῆς θείας Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων.

ΕΞΟΔΙΑΣΤΙΚΟΝ.

Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου. Δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως καὶ συγχωρήσεως τῆς ψυχῆς τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ (τοῦδε).

Καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ πᾶν πλημμέλημα, ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον.

Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς τάξῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται.

Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ, τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, καὶ ἄφεσιν τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν, παρὰ Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν αἰτησώμεθα.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς τὴν εὐχήν.

ΤΕΛΟΣ.

ΤΑ ΠΑΡΑ ΤΩΝ ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΩΝ ΨΑΛΛΟΜΕΝΑ ΕΝ ΤΩ ΕΝΔΥΕΣΘΑΙ ΤΟΝ ΑΡΧΙΕΡΕΑ ΤΗΝ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗΝ ΣΤΟΛΗΝ.

Εὐλόγησον, δέσποτα.

Στοιχάριον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· Κύριε, ἐλέησον.

Ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχή μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ· ἐνέδυσε γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου, καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης περιέβαλέ με· ὡς νυμφίῳ περιέθηκέ μοι μίτραν, καὶ ὡς νύμφην κατεκόσμησέ με κόσμῳ. Πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἐπιτραχήλιον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· Κύριε, ἐλέησον.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὁ ἐκχέων τὴν χάριν αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς Ἱερεῖς αὐτοῦ. Πάντοτε, νῦν καὶ . . .

Ἐπιμάνικον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· Κύριε, ἐλέησον.

Ἡ δεξιά σου, Κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ, ἡ δεξιά σου χεὶρ, Κύριε, ἔθραυσεν ἐχθροὺς, καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψε τοὺς ὑπεναντίους. Πάντοτε, νῦν καὶ . . .

Ἐπιμάνικον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· Κύριε, ἐλέησον.

Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με, συνέτισόν με, καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου. Πάντοτε, νῦν καὶ . . .

Περιζώννιον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· Κύριε, ἐλέησον.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὁ περιζωννύων με δύναμιν, καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου. Πάντοτε, νῦν καὶ . . .

Σάκκον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· Κύριε, ἐλέησον.

Οἱ Ἀρχιερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ ὅσιοί σου ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσονται. Πάντοτε, νῦν καὶ . . .

Ἐπιγονάτιον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· Κύριε, ἐλέησον.

Περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τῶν μηρῶν σου, δυνατὲ, τῇ ὡραιό-

Digitized by Google

τητί σου καὶ τῷ κάλλει σου, ἔντειναι, καὶ κατευοδοῦ καὶ βασίλευε. Πάντοτε, νῦν καὶ . . .

Ὠμόφορον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· Κύριε, ἐλέησον.

Ἐπὶ τῶν ὤμων, Χριστὲ, τὴν πλανηθεῖσαν ἄρας φύσιν, ἀναληφθεὶς τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ προσήγαγες. Πάντοτε, νῦν καὶ . . .

Ἐγκόλπιον α΄. Τοῦ κυρίου δεηθῶμεν· Κύριε, ἐλέησον.

Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοὶ ὁ Θεὸς, καὶ Πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου. Πάντοτε, νῦν καὶ . . .

Ἐγκόλπιον β΄. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· Κύριε, ἐλέησον.

Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν Σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. Πάντοτε, νῦν καὶ . . .

Ἐγκόλπιον γ΄. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· Κύριε, ἐλέησον.

Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθὸν, λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ Βασιλεῖ· ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου. Πάντοτε, νῦν καὶ. . . .

Μίτραν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· Κύριε, ἐλέησον.

Ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφανον ἐκ λίθων τιμίων· ζωὴν ᾐτήσατό σε, καὶ ἔδωκας αὐτῷ μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Πάντοτε· νῦν καὶ . . .

Ῥάβδον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· Κύριε, ἐλέησον.

Ῥάβδον δυνάμεως ἐξαποστελεῖ σοι Κύριος ἐκ Σιὼν, καὶ κατακυρίευε ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου. Πάντοτε, νῦν καὶ . . .

Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ἡμῶν, τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΕΛΟΣ.

Digitized by Google

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΤΟΥ

ΛΥΧΝΙΚΟΥ.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

ΕΥΧΗ Α'.

Κύριε, οἰκτίρμον καὶ ἐλεῆμον, μακρόθυμε καὶ πολυέλεε, ἐνώτισαι τὴν προσευχὴν ἡμῶν, καὶ πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεως ἡμῶν· ποίησον μεθ' ἡμῶν σημεῖον εἰς ἀγαθόν· ὁδήγησον ἡμᾶς ἐν τῇ ὁδῷ σου, τοῦ πορεύεσθαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· εὔφρανον τὰς καρδίας ἡμῶν, εἰς τὸ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον· διότι μέγας εἶ σὺ, καὶ ποιῶν θαυμάσια· σὺ εἶ Θεὸς μόνος, καὶ οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς, Κύριε· δυνατὸς ἐν ἐλέει, καὶ ἀγαθὸς ἐν ἰσχύϊ, εἰς τὸ βοηθεῖν, καὶ παρακαλεῖν, καὶ σώζειν πάντας τοὺς ἐλπίζοντας εἰς τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Digitized by Google

ΕΥΧΗ Β'.

Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς ἡμᾶς, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς ἡμᾶς, ἀλλὰ ποίησον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου, ἰατρὲ καὶ θεραπευτὰ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, ὁδηγῶν ἡμᾶς ἐπὶ λιμένα θελήματός σου· φώτισον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν καρδιῶν ἡμῶν, εἰς ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀληθείας, καὶ δώρησαι ἡμῖν τὸ λοιπὸν τῆς παρούσης ἡμέρας εἰρηνικὸν καὶ ἀναμάρτητον, καὶ πάντα τὸν χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν· πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων. Ὅτι σὸν τὸ κράτος, καὶ σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ Γ'.

Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, μνήσθητι ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ἀχρείων δούλων σου, ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαι ἡμᾶς τὸ ἅγιον ὄνομά σου, καὶ μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς ἀπὸ τῆς προσδοκίας τοῦ ἐλέους σου, ἀλλὰ χάρισαι ἡμῖν, Κύριε, πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, καὶ ἀξίωσον ἡμᾶς ἀγαπᾷν καὶ φοβεῖσθαί σε ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ ποιεῖν ἐν πᾶσι τὸ θέλημά σου. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ Δ'.

Ὁ τοῖς ἀσιγήτοις ὕμνοις καὶ ἀπαύστοις δοξολογίαις ὑπὸ τῶν ἁγίων Δυνάμεων ἀνυμνούμενος, πλήρωσον τὸ στόμα ἡμῶν τῆς αἰνέσεώς σου, τοῦ δοῦναι μεγαλωσύνην τῷ ὀνόματί σου τῷ ἁγίῳ,

Digitized by Google

καὶ δὸς ἡμῖν μερίδα καὶ κλῆρον μετὰ πάντων τῶν φοβουμένων σε ἐν ἀληθείᾳ, καὶ φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου· πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων σου. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ Ε.

Κύριε, Κύριε, ὁ τῇ ἀχράντῳ σου παλάμῃ συνέχων τὰ σύμπαντα, ὁ μακροθυμῶν ἐπὶ πάντας ἡμᾶς, καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις ἡμῶν, μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου καὶ τοῦ ἐλέους σου. Επίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῇ σῇ ἀγαθότητι, καὶ δὸς ἡμῖν διαφυγεῖν καὶ τὸ λοιπὸν τῆς παρούσης ἡμέρας, τῇ σῇ χάριτι, ἐκ τῶν τοῦ πονηροῦ ποικίλων μηχανημάτων, καὶ ἀνεπιβούλευτον τὴν ζωὴν ἡμῶν διαφύλαξον, τῇ χάριτι τοῦ παναγίου σου Πνεύματος. Ἐλέει καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΣΤ.

Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστὸς, ὁ ἀνεκδιηγήτῳ ἀγαθωσύνῃ, καὶ πλουσίᾳ προνοίᾳ διοικῶν τὰ σύμπαντα, ὁ καὶ τὰ ἐγκόσμια ἀγαθὰ ἡμῖν δωρησάμενος, καὶ κατεγγυήσας ἡμῖν τὴν ἐπηγγελμένην Βασιλείαν διὰ τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν, ὁδοποιήσας ἡμῖν καὶ τῆς ἡμέρας τὸ παρελθὸν μέρος ἀπὸ παντὸς ἐκκλῖναι κακοῦ, δώρησαι ἡμῖν καὶ τὸ ὑπόλοιπον ἀμέμπτως ἐκτελέσαι, ἐνώπιον τῆς ἁγίας δόξης σου, ὑμνεῖν σε τὸν μόνον ἀγαθὸν καὶ φιλάνθρωπον Θεὸν ἡμῶν. Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀ-

Digitized by Google

ναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ Ζ.

Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον· ὁ πᾶσαν τὴν κτίσιν ἐν σοφίᾳ δημιουργήσας· ὁ διαχωρίσας ἀναμέσον τοῦ φωτὸς, καὶ ἀναμέσον τοῦ σκότους, καὶ τὸν ἥλιον θέμενος εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, σελήνην δὲ καὶ ἀστέρας εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός· ὁ καταξιώσας ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς, καὶ ἐπὶ τῆς παρούσης ὥρας, προφθάσαι τὸ πρόσωπόν σου ἐν ἐξομολογήσει, καὶ τὴν ἑσπερινὴν σοι δοξολογίαν προσαγαγεῖν· αὐτὸς, φιλάνθρωπε, κατεύθυνον τὴν προσευχὴν ἡμῶν ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου, καὶ πρόσδεξαι αὐτὴν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας· παράσχου δὲ ἡμῖν τὴν παροῦσαν ἑσπέραν καὶ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα εἰρηνικήν· ἔνδυσον ἡμᾶς ὅπλα φωτός· ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, καὶ ἀπὸ παντὸς πράγματος, ἐν σκότει διαπορευομένου· καὶ δὸς τὸν ὕπνον, ὃν εἰς ἀνάπαυσιν τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν ἐδωρήσω, πάσης διαβολικῆς φαντασίας ἀπηλλαγμένον. Ναὶ, δέσποτα, τῶν ἀγαθῶν χορηγέ· ἵνα, καὶ ἐπὶ ταῖς κοίταις ἡμῶν κατανυγόμενοι, μνημονεύωμεν ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνόματός σου, καὶ τῇ μελέτῃ τῶν σῶν ἐντολῶν καταυγαζόμενοι, ἐν ἀγαλλιάσει ψυχῆς διαναστῶμεν πρὸς δοξολογίαν τῆς σῆς ἀγαθότητος, δεήσεις καὶ ἱκεσίας τῇ σῇ εὐσπλαγχνίᾳ προσάγοντες, ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτημάτων, καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ σου, ὃν ταῖς πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου ἐν ἐλέει ἐπίσκεψαι. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Πληρωθέντος δὲ τοῦ Προοιμιακοῦ, λέγει ὁ Ἱερεὺς, ἢ ὁ Διάκονος·

Digitized by Google

Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης, καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καὶ τῆς τῶν πάντων ἑνώσεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου Οἴκου τούτου, καὶ τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαβείας, καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν ( ), τοῦ τιμίου Πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ Διακονίας, παντὸς τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς ἁγίας Μονῆς ταύτης, (ἢ πόλεως ταύτης), πάσης πόλεως, χώρας, καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς, καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων, νοσούντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων, καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Digitized by Google

Ἐκφώνως ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Μετὰ τὸ Μακάριος ἀνὴρ, τὴν μικρὰν συναπτήν.

Ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφωνεῖ.

Ὅτι σὸν τὸ κράτος, καὶ σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς τὴν εὐχὴν τῆς Εἰσόδου.

Ἑσπέρας, καὶ πρωῒ, καὶ μεσημβρίας αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν, εὐχαριστοῦμεν, καὶ δεόμεθά σου, δέσποτα τῶν ἁπάντων, φιλάνθρωπε Κύριε, κατεύθυνον τὴν προσευχὴν ἡμῶν ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου, καὶ μὴ ἐκκλίνῃς τὰς καρδίας ἡμῶν εἰς λόγους, ἢ εἰς λογισμοὺς πονηρίας, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν θηρευόντων τὰς ψυχὰς ἡμῶν· ὅτι πρὸς σὲ, Κύριε, Κύριε, οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν, καὶ ἐπὶ σοὶ ἠλπίσαμεν, μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς, ὁ Θεὸς ἡμῶν. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Digitized by Google

Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος τῶν Ἁγίων σου, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Σοφία, ὀρθοί.

Εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν εἴπωμεν.

Κύριε παντοκράτορ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (   ).

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, σωτηρίας, ἐπισκέψεως, συγχωρήσεως, καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων σου, πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, τῶν κατοικούντων ἐν τῇ πόλει, (   ) ταύτῃ, σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων καὶ ἀειμνήστων κτιτόρων τῆς ἁγίας Μονῆς ταύτης, καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν προαναπαυσαμένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε εὐσεβῶς κειμένων καὶ ἁπανταχοῦ Ὀρθοδόξων.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ πανσέπτῳ Ναῷ τούτῳ, κοπιώντων, ψαλλόντων· καὶ ὑπὲρ τοῦ περιεστῶτος λαοῦ, τοῦ ἀπεκδεχομένου τὸ παρὰ σοῦ μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος.

Digitized by Google

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφωνεῖ.

Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Μετὰ τὸ Καταξίωσον, ὁ Διάκονος.

Πληρώσωμεν τὴν ἑσπερινὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι.

Τὴν ἑσπέραν πᾶσαν τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν, καὶ ἀναμάρτητον, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγὸν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ μετανοίᾳ ἐκτελέσαι, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικὰ, καὶ καλὴν ἀπολογίαν, τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, αἰτησώμεθα.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφωνεῖ.

Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δό-

Digitized by Google

ξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ αὖθις.

Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος.

Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς τὴν εὐχὴν τῆς κεφαλοκλισίας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοὺς, καὶ καταβὰς ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ἔπιδε ἐπὶ τοὺς δούλους σου, καὶ ἐπὶ τὴν κληρονομίαν σου· σοὶ γὰρ τῷ φοβερῷ καὶ φιλανθρώπῳ κριτῇ οἱ σοὶ δοῦλοι ὑπέκλιναν τὰς κεφαλὰς, τοὺς δὲ αὐτῶν ὑπέταξαν αὐχένας, οὐ τὴν ἐξ ἀνθρώπων ἀναμένοντες βοήθειαν, ἀλλὰ τὸ σὸν περιμένοντες ἔλεος, καὶ τὴν σὴν ἀπεκδεχόμενοι σωτηρίαν· οὓς διαφύλαξον ἐν παντὶ καιρῷ, καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν ἑσπέραν, καὶ τὴν προσιοῦσαν νύκτα, ἀπὸ παντὸς ἐχθροῦ, ἀπὸ πάσης ἀντικειμένης ἐνεργείας διαβολικῆς, καὶ διαλογισμῶν ματαίων, καὶ ἐνθυμήσεων πονηρῶν.

Ἐκφώνως.

Εἴη τὸ κράτος τῆς βασιλείας σου εὐλογημένον καὶ δεδοξασμένον, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Μετὰ τὸν τρισάγιον, ἐκφωνεῖ ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Μετὰ δὲ τὸ Ἀπολυτίκιον, εἰ μέν ἐστιν ἀρτοκλασία, λέγει ὁ Διάκονος.

Digitized by Google

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος ἔλθοι ἐφ' ἡμᾶς τῇ αὐτοῦ θείᾳ χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶδ' οὖ, λέγει ὁ Διάκονος.

Σοφία.

Καὶ ὁ Ἱερεύς.

Ὁ ὢν εὐλογητὸς Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ γίνεται ἡ ἀπόλυσις οὕτω.

Δόξα σοι, Χριστὲ ὁ Θεὸς, ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, δόξα σοι· Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου ἁγίας αὐτοῦ μητρὸς, δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, προστασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων, Δυνάμεων ἀσωμάτων· τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου· τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων· τοῦ ἁγίου (τῆς Μονῆς)· τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν καὶ οἰκουμενικῶν μεγάλων διδασκάλων καὶ ἱεραρχῶν, Βασιλείου τοῦ μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ· τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων Μαρτύρων· τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν· τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης· τοῦ ἁγίου (τῆς ἡμέρας, οὗ ἑορτάζεται), καὶ πάντων σου τῶν Ἁγίων, ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, καὶ ἐλεήμων Θεός.

Digitized by Google

Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ.

« Ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ᾔνεσά σε, ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης ».

(Ψαλμ. ριή. 164).

Digitized by Google

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ
ΟΡΘΡΟΥ.

Ποιεῖ ὁ Ἱερεὺς εὐλογητόν· καὶ εὐθὺς

Τρισάγιον· Δόξα Πατρί· Παναγία Τριάς· Πάτερ ἡμῶν· Ὅτι σοῦ ἐστιν· Σῶσον, Κύριε· Ὁ ὑψωθείς. Προστασία φοβερά.

Εἶτα λέγει ὁ Ἱερεύς.

Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος).

Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ εὐθὺς ἐκφώνως.

Δόξα τῇ ἁγίᾳ, καὶ ὁμοουσίῳ, καὶ ζωοποιῷ, καὶ ἀδιαιρέτῳ Τριάδι· πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εὐχαὶ τοῦ Ὄρθρου.
ΕΥΧΗ Α'.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῷ ἐξαναστήσαντι ἡμᾶς ἐκ τῶν κοιτῶν ἡμῶν, καὶ ἐμβάλλοντι εἰς τὰ στόματα ἡμῶν

Digitized by Google

λόγον αἰνέσεως, τοῦ προσκυνεῖν καὶ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον, καὶ δεόμεθα τοῖς σοῖς οἰκτιρμοῖς, οἷς πάντοτε ἐχρήσω περὶ τὴν ἡμετέραν ζωήν· καὶ νῦν ἐξαπόστειλον τὴν βοήθειάν σου ἐπὶ τοὺς ἑστῶτας πρὸ προσώπου τῆς ἁγίας δόξης σου, καὶ ἀπεκδεχομένους τὸ παρὰ σοῦ πλούσιον ἔλεος· καὶ δὸς αὐτοῖς μετὰ φόβου καὶ ἀγάπης πάντοτέ σοι λατρεύειν, αἰνεῖν, ὑμνεῖν, προσκυνεῖν τὴν ἀνεκδιήγητόν σου ἀγαθότητα. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ Β.

Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμα ἡμῶν πρὸς σὲ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, διότι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς· δικαιοσύνην καὶ ἁγιασμὸν ἐπιτελεῖν ἐν τῷ φόβῳ σου, συνέτισον ἡμᾶς· σὲ γὰρ δοξάζομεν τὸν ὄντως ὄντα Θεὸν ἡμῶν· κλῖνον τὸ οὖς σου, καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν, καὶ μνήσθητι, Κύριε, τῶν συμπαρόντων καὶ συνευχομένων ἡμῖν πάντων κατ' ὄνομα, καὶ σῶσον αὐτοὺς τῇ δυνάμει σου· εὐλόγησον τὸν λαόν σου, καὶ ἁγίασον τὴν κληρονομίαν σου, εἰρήνην τῷ κόσμῳ σου δώρησαι, ταῖς Ἐκκλησίαις σου, τοῖς ἱερεῦσι, τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ παντὶ τῷ λαῷ σου. Ὅτι ηὐλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ Γ.

Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμα ἡμῶν πρὸς σὲ, ὁ Θεὸς, διότι φῶς τὰ προστάγματά σου· δίδαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τὴν δικαιοσύνην σου, τὰς ἐντολάς σου, καὶ τὰ δικαιώματά σου· φώτισον τοὺς ὀ-

Digitized by Google

φθαλμοὺς τῶν διανοιῶν ἡμῶν, μήποτε ὑπνώσωμεν ἐν ἁμαρτίαις εἰς θάνατον· ἀπέλασον πάντα ζόφον ἀπὸ τῶν καρδιῶν ἡμῶν. Χάρισαι ἡμῖν τὸν τῆς δικαιοσύνης Ἥλιον, καὶ ἀνεπηρέαστον τὴν ζωὴν ἡμῶν διαφύλαξον ἐν τῇ σφραγῖδι τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος· κατεύθυνον τὰ διαβήματα ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης· δὸς ἡμῖν τὸν ὄρθρον καὶ τὴν ἡμέραν ἐν ἀγαλλιάσει, ἵνα σοι τὰς ἑωθινὰς ἀναπέμπωμεν εὐχάς. Ὅτι σὸν τὸ κράτος, καὶ σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ Δ'.

Δέσποτα, ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος καὶ ἀκατάληπτος, ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι, ὁ ἀναπαύσας ἡμᾶς ἐν τῷ τῆς νυκτὸς ὕπνῳ, καὶ διαναστήσας πρὸς δοξολογίαν καὶ ἱκεσίαν τῆς σῆς ἀγαθότητος, δυσωπούμενος ὑπὸ τῆς ἰδίας σου εὐσπλαγχνίας, πρόσδεξαι ἡμᾶς καὶ νῦν προσκυνοῦντάς σε, καὶ κατὰ δύναμιν εὐχαριστοῦντάς σοι, καὶ δώρησαι ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα· ἀνάδειξον ἡμᾶς υἱοὺς φωτὸς καὶ ἡμέρας καὶ κληρονόμους τῶν αἰωνίων σου ἀγαθῶν· μνήσθητι, Κύριε, ἐν τῷ πλήθει τῶν οἰκτιρμῶν σου καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ σου, τῶν συμπαρόντων, καὶ συνευχομένων ἡμῖν, καὶ πάντων τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐν γῇ, τῶν ἐν θαλάσσῃ, τῶν ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας σου, δεομένων τῆς σῆς φιλανθρωπίας καὶ βοηθείας, καὶ πᾶσι χορήγησον τὸ μέγα σου ἔλεος. Ἵνα, σεσωσμένοι ψυχῇ τε καὶ σώματι πάντοτε διαμένοντες, μετὰ παρρησίας δοξάζωμεν τὸ θαυμαστὸν καὶ εὐλογημένον ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Digitized by Google

ΕΥΧΗ Ε.

Ἀγαθῶν θησαυρὲ, πηγὴ ἀένναος, πάτερ ἅγιε, θαυμαστοποιὲ, παντοδύναμε, καὶ παντοκράτορ, πάντες σὲ προσκυνοῦμεν, καὶ σοῦ δεόμεθα, τὰ σὰ ἐλέη, καὶ τοὺς σοὺς οἰκτιρμοὺς ἐπικαλούμενοι εἰς βοήθειαν καὶ ἀντίληψιν τῆς ἡμετέρας ταπεινώσεως. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν σῶν ἱκετῶν, πρόσδεξαι πάντων ἡμῶν τὰς ἑωθινὰς δεήσεις ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου, καὶ μηδένα ἡμῶν ἀδόκιμον ποιήσῃς, ἀλλὰ πάντας ἡμᾶς περιποίησαι διὰ τῶν οἰκτιρμῶν σου. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν ἀγρυπνούντων καὶ ψαλλόντων εἰς δόξαν σὴν, καὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, καὶ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος. Γενοῦ αὐτοῖς βοηθὸς καὶ ἀντιλήπτωρ· πρόσδεξαι αὐτῶν τὰς ἱκεσίας εἰς τὸ ὑπερουράνιον καὶ νοερόν σου θυσιαστήριον. Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΣΤ.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν, ὅτι πάντα ποιεῖς εἰς εὐεργεσίαν τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἵνα διὰ παντὸς πρὸς σὲ ἀποβλέπωμεν, τὸν σωτῆρα καὶ εὐεργέτην τῶν ἡμετέρων ψυχῶν, ὅτι διανέπαυσας ἡμᾶς ἐν τῷ παρελθόντι τῆς νυκτὸς μέτρῳ, καὶ ἐξήγειρας ἡμᾶς ἐκ τῶν κοιτῶν ἡμῶν, καὶ ἔστησας εἰς προσκύνησιν τοῦ τιμίου ὀνόματός σου· διὸ δεόμεθά σου, Κύριε, δὸς ἡμῖν χάριν καὶ δύναμιν, ἵνα καταξιωθῶμεν ψάλλειν σοι συνετῶς, καὶ προσεύχεσθαι ἀδιαλείπτως ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ, τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργαζόμενοι, διὰ τῆς ἀντιλήψεως τοῦ Χριστοῦ σου. Μνήσθητι, Κύριε, καὶ τῶν ἐν νυκτὶ πρὸς σὲ βοώντων, ἐπάκουσον αὐτῶν, καὶ ἐλέησον, καὶ σύντριψον ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν τοὺς

Digitized by Google

ἀοράτους καὶ πολεμίους ἐχθρούς. Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης, καὶ σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ Ζ.

Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ἐξαναστήσας ἡμᾶς ἐκ τῶν κοιτῶν ἡμῶν, καὶ ἐπισυναγαγὼν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς, δὸς ἡμῖν χάριν ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματος ἡμῶν, καὶ πρόσδεξαι ἡμῶν τὰς κατὰ δύναμιν εὐχαριστίας, καὶ δίδαξον ἡμᾶς τὰ δικαιώματά σου, ὅτι προσεύξασθαι καθ' ὃ δεῖ οὐκ οἴδαμεν, ἐὰν μὴ σὺ, Κύριε, τῷ Πνεύματί σου τῷ ἁγίῳ ὁδηγήσῃς ἡμᾶς. Διὸ δεόμεθά σου, εἴτι ἡμάρτομεν μέχρι τῆς παρούσης ὥρας, ἐν λόγῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ κατὰ διάνοιαν, ἑκουσίως, ἢ ἀκουσίως, ἄνες, ἄφες, συγχώρησον· ἐὰν γὰρ ἀνομίας παρατηρήσῃς, Κύριε, Κύριε, τίς ὑποστήσεται; ὅτι παρὰ σοὶ ἡ ἀπολύτρωσις. Σὺ εἶ μόνος ἅγιος, βοηθὸς, κραταιὸς, ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς ἡμῶν, καὶ ἐν σοὶ ἡ ὕμνησις ἡμῶν διὰ παντός. Εἴη τὸ κράτος τῆς βασιλείας σου εὐλογημένον καὶ δεδοξασμένον, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ Η.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν τοῦ ὕπνου ῥαθυμίαν ἀποσκεδάσας ἀφ' ἡμῶν, καὶ συγκαλέσας ἡμᾶς κλήσει ἁγίᾳ, τοῦ καὶ ἐν νυκτὶ ἐπᾶραι τὰς χεῖρας ἡμῶν, καὶ ἐξομολογεῖσθαί σοι ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου, πρόσδεξαι τὰς δεήσεις ἡμῶν, τὰς ἐντεύξεις, τὰς ἐξομολογήσεις, τὰς νυκτερινὰς λατρείας· καὶ χάρισαι ἡμῖν,

Digitized by Google

ὁ Θεὸς, πίστιν ἀκαταίσχυντον, ἐλπίδα βεβαίαν, ἀγάπην ἀνυπόκριτον, εὐλόγησον ἡμῶν εἰσόδους καὶ ἐξόδους, πράξεις, ἔργα, λόγους, ἐνθυμήσεις· καὶ δὸς ἡμῖν καταντῆσαι εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, αἰνοῦντας, ὑμνοῦντας, εὐλογοῦντας τῆς σῆς ἀφάτου χρηστότητος τὴν ἀγαθότητα. Ὅτι ηὐλόγηται τὸ πανάγιόν σου ὄνομα, καὶ δεδόξασταί σου ἡ βασιλεία, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ Θʹ.

Λάμψον, Δέσποτα φιλάνθρωπε, ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τὸ τῆς σῆς θεογνωσίας φῶς ἀκήρατον, καὶ τοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν ὀφθαλμοὺς διάνοιξον, εἰς τὴν τῶν Εὐαγγελικῶν σου κηρυγμάτων κατανόησιν. Ἔνθες ἡμῖν καὶ τὸν τῶν μακαρίων σου ἐντολῶν φόβον, ἵνα, πάσας τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας καταπατήσαντες, πνευματικὴν πολιτείαν μετέλθωμεν, πάντα τὰ πρὸς εὐαρέστησιν τὴν σὴν φρονοῦντες καὶ πράττοντες. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ Ιʹ.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν διὰ μετανοίας ἄφεσιν τοῖς ἀνθρώποις δωρησάμενος, καὶ τύπον ἡμῖν ἐπιγνώσεως ἁμαρτημάτων, καὶ ἐξομολογήσεως, τὴν τοῦ προφήτου Δαβὶδ μετάνοιαν πρὸς συγχώρησιν ὑποδείξας· αὐτὸς, δέσποτα, πολλοῖς ἡμᾶς καὶ μεγάλοις περιπεπτωκότας πλημμελήμασιν ἐλέησον κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὰ ἀνομήματα ἡμῶν· ὅτι σοὶ ἡμάρτομεν, Κύριε, τῷ καὶ τὰ ἄδηλα

Digitized by Google

καὶ τὰ κρύφια τῶν ἀνθρώπων γινώσκοντι, καὶ μόνῳ ἔχοντι ἐξουσίαν ἀφιέναι ἁμαρτίας· καρδίαν δὲ καθαρὰν κτίσας ἐν ἡμῖν, καὶ πνεύματι ἡγεμονικῷ στηρίξας ἡμᾶς, καὶ τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου γνωρίσας ἡμῖν, μὴ ἀποῤῥίψῃς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ προσώπου σου· ἀλλ' εὐδόκησον, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, μέχρι τῆς ἐσχάτης ἡμῶν ἀναπνοῆς, προσφέρειν σοι θυσίαν δικαιοσύνης, καὶ ἀναφορὰν ἐν τοῖς ἁγίοις σου θυσιαστηρίοις. Ἐλέει, καὶ οἰκτιρμοῖς, καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ [illegible]

Ὁ Θεὸς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰς νοερὰς καὶ λογικὰς ὑποστησάμενος δυνάμεις τῷ σῷ θελήματι, σοῦ δεόμεθα, καὶ σὲ ἱκετεύομεν, πρόσδεξαι ἡμῶν, μετὰ τῶν κτισμάτων σου πάντων, τὴν κατὰ δύναμιν δοξολογίαν, καὶ ταῖς πλουσίαις τῆς σῆς ἀγαθότητος ἀντάμειψαι δωρεαῖς· ὅτι σοὶ κάμπτει πᾶν γόνυ ἐπουρανίων, καὶ ἐπιγείων, καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα πνοὴ καὶ κτίσις ὑμνεῖ τὴν ἀκατάληπτόν σου δόξαν· μόνος γὰρ εἶ Θεὸς ἀληθινὸς καὶ πολυέλεος. Ὅτι σὲ αἰνοῦσι πᾶσαι αἱ Δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπουσι, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ [illegible]

Αἰνοῦμεν, ὑμνοῦμεν, εὐλογοῦμεν, καὶ εὐχαριστοῦμέν σοι, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὅτι παρήγαγες τὴν σκιὰν τῆς νυκτὸς, καὶ ἔδειξας ἡμῖν πάλιν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας· ἀλλ' ἱκετεύομεν τὴν σὴν ἀγαθότητα, ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν, καὶ πρόσδεξαι

Digitized by Google

τὴν δέησιν ἡμῶν ἐν τῇ μεγάλῃ σου εὐσπλαγχνίᾳ, ὅτι πρὸς σὲ καταφεύγομεν τὸν ἐλεήμονα καὶ παντοδύναμον Θεόν· λάμψον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τὸν ἀληθινὸν Ἥλιον τῆς δικαιοσύνης σου· φώτισον τὸν νοῦν ἡμῶν καὶ τὰς αἰσθήσεις ὅλας διατήρησον, ἵνα, ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατοῦντες τὴν ὁδὸν τῶν ἐντολῶν σου, καταντήσωμεν εἰς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ὅτι παρὰ σοί ἐστιν ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς, καὶ ἐν ἀπολαύσει γενέσθαι καταξιωθῶμεν τοῦ ἀπροσίτου φωτός. Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εἶτα ἡ μεγάλη Συναπτὴ, καὶ ἡ ἐκφώνησις.

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα.

Μετὰ δὲ τὴν α΄. στιχολογίαν, ἡ μικρὰ Συναπτὴ, καὶ ἡ ἐκφώνησις.

Ὅτι σὸν τὸ κράτος.

Μετὰ δὲ τὴν β΄. στιχολογίαν, αὖθις μικρὰ συναπτὴ, καὶ ἐκφώνησις.

Ὅτι ἀγαθός.

Μετὰ τὸν Ἄμωμον, καὶ τὰ Εὐλογητάρια, συναπτὴ καὶ ἐκφώνησις.

Ὅτι ηὐλόγηταί σου τὸ ὄνομα.

Μετὰ τοὺς Ἀναβαθμοὺς ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ἁγίοις ἐπαναπαύῃ.

Μετὰ τὸ Πᾶσα πνοὴ, ὁ Διάκονος.

Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμᾶς τῆς ἀκροάσεως τοῦ ἁγίου

Digitized by Google

Εὐαγγελίου, Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἱκετεύσωμεν. Σοφία, ὀρθοί, ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς λέγει τὸ ἑωθινὸν Εὐαγγέλιον. Μετὰ δὲ τὸ Ἀνάστασιν Χριστοῦ, καὶ τὸν ν. Ψαλμόν, ὁ Διάκονος.

Σῶσον, ὁ Θεὸς, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, ἐπίσκεψαι τὸν κόσμον σου ἐνὲλέει καὶ οἰκτιρμοῖς· ὕψωσον κέκέρας Χριστιανῶν Ὀρθοδόξων, καὶ κατάπεμψον ἐφ' ἡμᾶς τὰ ἐλέη σου τὰ πλούσια· πρεσβείαις τῆς παναχράντου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ. Προστασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων δυνάμεων Ἀσωμάτων. Τοῦ τιμίου ἐνδόξου, Προφήτου, Προδρόμου, καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Τῶν ἁγίων ἐνδοξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων· τῶν ἐν ἁγίοις πατερων ἡμῶν, καὶ οἰκουμενικῶν μεγάλων διδασκάλων καὶ ἱεραρχῶν, Βασιλείου τοῦ μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· τοῦ ἁγίου (τῆς Μονῆς) τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου Ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ· τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων Μαρτύρων· τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν· τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ πανευφήμου Εὐφημίας· τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης, καὶ πάντων σου τῶν Ἁγίων· ἱκετεύομέν σε, μόνε πολυέλεε Κύριε, ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν δεομένων σου, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ἐλέει, καὶ οἰκτιρμοῖς, καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἀπὸ γ'. τῶν κανόνων ᾠδῆς, μικρὰ Συναπτὴ, καὶ ἐκφώνησις.

Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Ἀπὸ ς'. Συναπτὴ, καὶ ἐκφώνησις.

Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς.

Ἐν δὲ τῇ θ'. ᾠδῇ, ὁ Διάκονος.

Τὴν Θεοτόκον, καὶ μητέρα τοῦ Φωτὸς, ἐν ὕμνοις τιμῶντες μεγαλύνωμεν.

Εἶτα Συναπτὴ, καὶ ἐκφώνησις.

Ὅτι σὲ αἰνοῦσι πᾶσαι αἱ Δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπουσι, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ψαλλομένης δὲ τῆς Δοξολογίας, λέγει ἔσωθεν ὁ Διάκονος.

Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος).

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων καὶ ἀειμνήστων κτιτόρων.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τήν.

Ὁ Διάκονος.

Πληρώσωμεν τὴν ἑωθινὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς.

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικήν.

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγὸν, φύλακα τῶν ψυχῶν.

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Digitized by Google

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν.
Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι Θεὸς ἐλέους, οἰκτιρμῶν, καὶ φιλανθρωπίας ὑπάρχεις.
Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος.

Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Κύριε, ἅγιε, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν, καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν, καὶ τῷ παντεφόρῳ σου ὄμματι ἐπιβλέπων ἐπὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν, σοὶ ἐκλίναμεν τὸν αὐχένα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ δεόμεθά σου, ἅγιε ἁγίων, ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου τὴν ἀόρατον ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου, καὶ εὐλόγησον πάντας ἡμᾶς· καὶ εἴτι ἡμάρτομεν ἑκουσίως, ἢ ἀκουσίως, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς, συγχώρησον, δωρούμενος ἡμῖν τὰ ἐγκόσμια καὶ ὑπερκόσμια ἀγαθά σου.

Ἐκφώνως.

Σὸν γάρ ἐστι τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν ἡμᾶς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Διάκονος.

Σοφία.

Καὶ ὁ χορὸς τὴν ἀπόλυσιν.

ΔΙΑΤΑΞΙΣ
ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ.

Τοῦ καιροῦ ἐπιστάντος, ὁ Ἱερεὺς καὶ ὁ Διάκον[illegible] ποιῆσαι τὴν συνήθη μετάνοιαν, ἵστανται ἔμπροσθεν [illegible] θυρῶν, καὶ προσκυνοῦσι τρίς. Εἶτα λέγει ὁ Διάκονος.

Εὐλόγησον, δέσποτα·

Τοῦ δὲ Ἱερέως ποιήσαντος Εὐλογητός,
ὁ Διάκονος [illegible]

Τρισάγιον·

καὶ ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι σοῦ·

[illegible] δὲ τὰ συνήθη Τροπάρια, καὶ τὸν ἀσπασμὸν τῶν Εἰκόνων, κλίνουσιν ἀμφότεροι τὴν κεφαλὴν, καὶ ὁ Ἱερεὺς λέγει.

Κύριε, ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου ἐξ ὕψους κατοικητηρίου σου, καὶ ἐνίσχυσόν με εἰς τὴν προκειμένην διακονίαν σου, ἵνα ἀκατακρίτως, παραστὰς τῷ φοβερῷ σου βήματι, τὴν ἀναίμακτον Ἱερουργίαν ἐπιτελέσω· ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

[illegible], καὶ οὕτως εἰσέρχονται εἰς τὸ θυσιαστή-[illegible]

Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου·

[illegible] ἀσπάζονται τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν· κρατῶν δὲ ὁ Διάκονος τὸ ἱερὸν στοιχάριον ἅμα τῷ ὠραρίῳ, προσέρχεται τῷ Ἱερεῖ, καὶ ἐπικλίνας τὴν κεφαλήν, λέγει·

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ στοιχάριον σὺν τῷ ὠραρίῳ.

Καὶ ὁ Ἱερεύς.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε: νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἐνδυόμενος δὲ ὁ Διάκονος, τὸ στοιχάριον, λέγει·

Ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχή μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ· ἐνέδυσε γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου, καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης περιέβαλέ με· ὡς νυμφίῳ περιέθηκέ μοι μίτραν, καὶ ὡς νύμφην κατεκόσμησέ με κόσμῳ.

Καὶ τὸ μὲν ὠράριον ἀσπασάμενος, ἐπιτίθησι τῷ ἀριστερῷ ὤμῳ, τὰ δὲ ἐπιμάνικα, ἐπιθέμενος ταῖς χερσίν, ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ λέγει.

Ἡ δεξιά σου, Κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ· ἡ δεξιά σου χείρ, Κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς, καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους.

Ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ.

Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με, καὶ ἔπλασάν με, συνέτισόν με, καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου.

Εἶτα, ἀπελθὼν ἐν τῇ Ἱερᾷ Προθέσει, εὐτρεπίζει τὰ Ἱερά· ὁ δὲ Ἱερεύς, σφραγίσας τὸ στοιχάριον αὐτοῦ, ἐνδύεται αὐτό, λέγων, ὡς ὁ Διάκονος, τὸ

Ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχή μου.

περιτιθέμενος δὲ τὸ ἐπιτραχήλιον, λέγει·

Digitized by Google

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὁ ἐκχέων τὴν χάριν ἐπὶ τοὺς Ἱερεῖς αὐτοῦ, ὡς μῦρον ἐπὶ κεφαλῆς, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα, τὸν πώγωνα τὸν Ἀαρὼν, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν ὤαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ.

Εἰς δὲ τὴν ζώνην, λέγει.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὁ περιζωννύων με δύναμιν, καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου.

Καὶ εἰς μὲν τὰ ἐπιμάνικα, ὡς ἄνωθεν· εἰς δὲ τὸ ἐπογονάτιον οὕτως,

Περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου, δυνατὲ, τῇ ὡραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει σου, καὶ ἔντεινε, καὶ κατευοδοῦ, καὶ βασίλευε, ἕνεκεν ἀληθείας, καὶ πραότητος, καὶ δικαιοσύνης, καὶ ὁδηγήσει σε θαυμαστῶς ἡ δεξιά σου, πάντοτε· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας των αἰώνων.

Εἰς δὲ τὸ φελόνιον λέγει.

Οἱ Ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ ὅσιοί σου ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσονται.

Εἶτα νίπτουσι τὰς χεῖρας, λέγοντες

Νίψομαι ἐν ἀθώοις τὰς χεῖράς μου, καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου, Κύριε, τοῦ ἀκοῦσαί με φωνῆς αἰνέσεώς σου, καὶ διηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου· Κύριε, ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου, καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου· μὴ συναπολέσῃς μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχήν μου, καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν ζωήν μου, ὧν ἐν χερσὶν αἱ ἀνομίαι· ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη δώρων· ἐγὼ δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην· λύτρωσαί με, Κύριε, καὶ ἐλέησόν με· ὁ πούς μου ἔστη ἐν εὐθύτητι· ἐν Ἐκκλησίαις εὐλογήσω σε, Κύριε.

Digitized by Google

Καὶ οὕτως ἀπέρχονται ἐν τῇ Προθέσει, [illegible]

[illegible]

Ὁ Θεὸς ἱλάσθητί μοι·

[illegible]

Ἐξηγόρασας ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου τῷ τιμίῳ σου αἵματι· τῷ Σταυρῷ προσηλωθεὶς, καὶ τῇ λόγχῃ κεντηθεὶς, τὴν ἀθανασίαν ἐπήγασας ἀνθρώποις, Σωτὴρ ἡμῶν, δόξα σοι.

Εἶτα λέγει ὁ Διάκονος·

Εὐλόγησον, δέσποτα·

Καὶ ὁ Ἱερεὺς ποιήσας εὐλογητὸν, λαμβάνει ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τὴν προσφορὰν, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ τὴν λόγχην, καὶ σφραγίζει αὐτῆς τρίτον ἐπὶ τῆς σφραγῖδος τῆς προσφορᾶς, λέγει τοῖς·

Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Κυρίου, καὶ Θεοῦ, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Καὶ [illegible] τὴν λόγχην ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τῆς σφραγῖδος, καὶ ἀποτέμνων, λέγει·

Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη.

Εἶτα ἐν τῷ ἀριστερῷ.

Καὶ ὡς ἀμνὸς ἄμωμος, ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.

Εἶτα ἐν τῷ ἄνω μέρει τῆς σφραγῖδος.

Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη.

Εἶτα ἐν τῷ κάτω.

Τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται;

Ὁ δὲ Διάκονος, κρατῶν τὸ ὠράριον τοῖς τρισὶ δακτύλοις αὐτοῦ, λέγει.

Digitized by Google

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· ἔπαρον, δέσποτα.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς, [illegible] τὴν ἁγίαν λόγχην [illegible] τοῦ δε-ξιοῦ μέρους τῆς προσφορᾶς, ἐπαίρει τὸν ἅγιον Ἄρτον, λέγων.

Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.

Καὶ θεὶς αὐτὸν ὕπτιον ἐν τῷ ἁγίῳ Δίσκῳ, λέγει ὁ Διάκονος·

Θῦσον, δέσποτα.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς θύει αὐτὸν σταυροειδῶς, λέγων.

Θύεται ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας.

Καὶ στρέφων αὐτὸν τὸ ἔχον τὸν Σταυρὸν μέρος, νύττων δὲ αὐτὸ ἐν τῷ δεξιῷ μέρει μετὰ τῆς λόγχης, ἀμέσως ὑπὸ τὸ ὄνομα ΙΣ, λέγει.

Εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ· καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινή ἐστιν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ.

Ὁ δὲ Διάκονος λέγει πρὸς τὸν Ἱερέα·

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν ἕνωσιν.

Καὶ εὐλογήσαντος τοῦ Ἱερέως, ἐγχέει ὁ Διάκονος τῷ ἁγίῳ Ποτηρίῳ ἐκ τοῦ οἴνου ὁμοῦ καὶ τοῦ ὕδατος· ὁ δὲ Ἱερεὺς, λαβὼν [illegible] λέγει.

Εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τῆς ὑπερευλογημένης ἐνδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἧς ταῖς πρεσβείαις πρόσδεξαι, Κύριε, τὴν θυσίαν ταύτην εἰς τὸ ὑπερουράνιόν σου θυσιαστήριον.

Καὶ αἴρων μερίδα, τίθησιν αὐτὴν ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ ἁγίου Ἄρτου, πλησίον τῆς μέσης αὐτοῦ, λέγων.

Digitized by Google

Καὶ οὕτως ἀπέρχονται ἐν τῇ Προθέσει, [illegible]

[illegible]

Ὁ Θεὸς ἱλάσθητί μοι·

[illegible]

Ἐξηγόρασας ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου τῷ τιμίῳ σου αἵματι· τῷ Σταυρῷ προσηλωθεὶς, καὶ τῇ λόγχῃ κεντηθεὶς, τὴν ἀθανασίαν ἐπήγασας ἀνθρώποις, Σωτὴρ ἡμῶν, δόξα σοι.

Εἶτα λέγει ὁ Διάκονος·

Εὐλόγησον, δέσποτα·

Καὶ ὁ Ἱερεὺς, ποιήσας εὐλογητὸν, λαμβάνει ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τὴν προσφορὰν, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ τὴν λόγχην, καὶ σφραγίζει [illegible] αὐτῆς τρίτον ἐπὶ τῆς σφραγῖδος τῆς προσφορᾶς, λέγει τρίς·

Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Κυρίου, καὶ Θεοῦ, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Καὶ εὐθὺς πηγνύει τὴν λόγχην ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τῆς σφραγῖδος, καὶ ἀνατέμνων, λέγει·

Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη.

Ἐν δὲ τῷ ἀριστερῷ.

Καὶ ὡς ἀμνὸς ἄμωμος, ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.

Ἐν δὲ τῷ ἄνω μέρει τῆς σφραγῖδος.

Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη.

Ἐν δὲ τῷ κάτω.

Τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται;

Ὁ δὲ Διάκονος, κρατῶν τὸ ὠράριον [illegible] τοῖς τρισὶ δακτύλοις αὐτοῦ, λέγει.

Digitized by Google

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· ἔπαρον, δέσποτα.

Καὶ [illegible] ἐπαίρει τὸν ἅγιον Ἄρτον, λέγων

Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.

Καὶ θεὶς αὐτὸν ὕπτιον ἐν τῷ ἁγίῳ Δίσκῳ, λέγει ὁ Διάκονος

Θῦσον, δέσποτα.

[illegible] λέγει.

Θύεται ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας.

Καὶ στρέφων ἐπάνω τὸ ἔχον τὸν Σταυρὸν μέρος, νύττων δὲ αὐτὸ ἐν τῷ δεξιῷ μέρει μετὰ τῆς λόγχης, ἀμέσως ὑπὸ τὸ ὄνομα [illegible]

Εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ· καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινή ἐστιν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ.

Ὁ δὲ Διάκονος λέγει πρὸς τὸν Ἱερέα.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν ἕνωσιν.

Καὶ εὐλογήσαντος τοῦ Ἱερέως, ἐγχέει ὁ Διάκονος τῷ ἁγίῳ Ποτηρίῳ ἐκ τοῦ νάματος οἴνου καὶ τοῦ ὕδατος· ὁ δὲ Ἱερεὺς, λαβὼν [illegible]

Εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τῆς ὑπερευλογημένης ἐνδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἧς ταῖς πρεσβείαις πρόσδεξαι, Κύριε, τὴν θυσίαν ταύτην εἰς τὸ ὑπερουράνιόν σου θυσιαστήριον.

Καὶ αἴρων μερίδα, τίθησιν αὐτὴν ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ ἁγίου Ἄρτου, πλησίον τῆς μέσης αὐτοῦ, λέγων.

Digitized by Google

Παρέστη ἡ βασίλισσα ἐν δεξιῶν σου, ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ περιβεβλημένη, πεποικιλμένη.

Εἶτα λαβὼν δ'. σφραγῖδα, λέγει.

Τῶν τιμίων ἐνδόξων οὐρανίων δυνάμεων Ἀσωμάτων· τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου προδρόμου, καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

Καὶ αἴρων μίαν μερίδα, τίθησιν αὐτὴν ἐν τῷ ἀριστερῷ μέρει τοῦ ἁγίου Ἄρτου, ποιῶν ἀρχὴν τῆς πρώτης τάξεως· εἶτα λέγει.

Τῶν ἁγίων ἐνδόξων προφητῶν Μωϋσέως καὶ Ἀαρὼν, Ἠλιοὺ, Ἐλισσαίου, Δαβὶδ, καὶ Ἰεσσαί· τῶν ἁγίων τριῶν Παίδων, Δανιὴλ τοῦ προφήτου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων Προφητῶν.

Καὶ τίθησι δευτέραν μερίδα ὑποκάτω τῆς πρώτης συντάξεως· εἶτα λέγει.

Τῶν ἁγίων, ἐνδόξων, καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων, Πέτρου καὶ Παύλου, τῶν δώδεκα καὶ ἑβδομήκοντα, καὶ πάντων τῶν ἁγίων Ἀποστόλων.

Καὶ τίθησι τὴν τρίτην μερίδα ὑποκάτω τῆς δευτέρας, τελειῶν τὴν πρώτην τάξιν· καὶ αὖθις λέγει.

Τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν, καὶ οἰκουμενικῶν μεγάλων διδασκάλων καὶ Ἱεραρχῶν, Βασιλείου τοῦ μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου, Νικολάου τοῦ ἐν Μύροις, καὶ πάντων τῶν ἁγίων Ἱεραρχῶν.

Καὶ αἴρων τετάρτην μερίδα, τίθησιν αὐτὴν πλησίον τῆς πρώτης μερίδος, ποιῶν δευτέραν ἀρχὴν, καὶ λέγει.

Τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου, τῶν ἁγίων μεγάλων Μαρτύρων Δημητρίου, Γεωργίου, Θεοδώρου, καὶ πάντων καὶ πασῶν τῶν ἁγίων Μαρτύρων.

Digitized by Google

Καὶ αἴρων πέμπτην μερίδα, τίθησιν ὑποκάτω τῆς πρώτης, τῆς οὔσης εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς δευτέρας τάξεως, καὶ λέγει.

Τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, Ἀντωνίου, Εὐθυμίου, Σάββα, Ὀνουφρίου, Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθω καὶ πάντων καὶ πασῶν τῶν Ὁσίων.

Καὶ οὕτως ἕκτην μερίδα αἴρων, τίθησιν αὐτὴν ὑποκάτω τῆς δευτέρας μερίδος, εἰς ἀναπλήρωσιν τῆς δευτέρας τάξεως· μετὰ ταῦτα δὲ λέγει.

Τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων, Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Κύρου καὶ Ἰωάννου, Παντελεήμονος καὶ Ἑρμολάου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων Ἀναργύρων.

Καὶ αἴρων ἑβδόμην μερίδα, τίθησιν αὐτὴν ἄνω, ποιῶν τρίτην ἀρχὴν κατὰ τάξιν, καὶ λέγει.

Τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης, (τοῦ ἁγίου τῆς ἡμέρας **), καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ὧν ταῖς ἱκεσίαις ἐπίσκεψαι ἡμᾶς, ὁ Θεός.**

Καὶ τίθησιν ὀγδόην μερίδα ὑποκάτω τῆς πρώτης, καὶ λέγει.

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν, Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.

εἴπερ λέγεται ἡ Λειτουργία αὐτοῦ· εἰδὲ λέγεται τοῦ μεγάλου Βασιλείου, τούτου μνημονεύει· καὶ οὕτως αἴρων καὶ τὴν ἐννάτην μερίδα, τίθησιν αὐτὴν ἐν τῷ τέλει τῆς τρίτης τάξεως εἰς ἀναπλήρωσιν· εἶτα, λαβὼν τρίτην σφραγῖδα, λέγει.

Μνήσθητι, δέσποτα φιλάνθρωπε, πάσης ἐπισκοπῆς Ὀρθοδόξων, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος **), τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας, καὶ παντὸς ἱερατικοῦ τάγ-**

Digitized by Google

ματος, ([illegible]) Καθηγουμένου, τῶν ἀδελφῶν, καὶ συλλειτουργῶν ἡμῶν, Πρεσβυτέρων, Διακόνων, καὶ πάντων τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, οὓς προσεκαλέσω εἰς τὴν σὴν κοινωνίαν, διὰ τῆς σῆς εὐσπλαγχνίας, πανάγαθε δέσποτα.

Καὶ αἴρων μερίδα, τίθησιν αὐτὴν ὑποκάτω τοῦ ἁγίου Ἄρτου. Εἶτα μνημονεύει καὶ ὧν ἔχει ζώντων κατ' ὄνομα, καὶ οὕτως αἴρων τὰς μερίδας, τίθησιν αὐτὰς ὑποκάτω ἔπειτα, λαβὼν ἑτέραν σφραγῖδα, λέγει.

Ὑπὲρ μνήμης καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν μακαρίων κτιτόρων τῆς ἁγίας Μονῆς ταύτης.

Εἶτα, μνημονεύων τοῦ χειροτονήσαντος αὐτὸν Ἀρχιερέως, καὶ ἑτέρων ὧν ἔχει κεκοιμημένων, πάλιν ταῦτα ἐπιλέγει.

Καὶ πάντων τῶν ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου, τῶν τῇ σῇ κοινωνίᾳ κεκοιμημένων, Ὀρθοδόξων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, φιλάνθρωπε Κύριε.

[illegible]

Μνήσθητι, Κύριε, καὶ τῆς ἐμῆς ἀναξιότητος, καὶ συγχώρησόν μοι πᾶν πλημμέλημα, ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον.

Εἶτα, λαβὼν ὁ Διάκονος τὸ θυμιατήριον, καὶ θυμίαμα βαλὼν, λέγει πρὸς τὸν Ἱερέα.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ θυμίαμα· τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ δὲ Ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ θυμιάματος.

Θυμίαμά σοι προσφέρομεν, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς, ὁ προσδεξάμενος εἰς τὸ ὑπερουράνιόν σου θυσιαστήριον, ἀντικατάπεμψον ἡμῖν τὴν χάριν τοῦ παναγίου σου Πνεύματος.

Digitized by Google

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· στερέωσον, δέσποτα.

Καὶ ὁ Ἱερεύς, θυμιάσας τὸν Ἀστερίσκον, τίθησιν ἐπὶ τοῦ ἁγίου Δίσκου, λέγων.

Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἀστὴρ, ἔστη ἐπάνω, οὗ ἦν τὸ παιδίον.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· εὐπρέπισον, δέσποτα.

Καὶ ὁ Ἱερεύς, θυμιῶν τὸ κάλυμμα, σκεπάζει τὸν ἅγιον Ἄρτον, λέγων.

Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο· ἐνεδύσατο ὁ Κύριος δύναμιν, καὶ περιεζώσατο.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· κάλυψον, δέσποτα.

Καὶ ὁ Ἱερεύς, θυμιῶν ἕτερον κάλυμμα, σκεπάζει τὸ ἅγιον Ποτήριον, λέγων.

Ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετή σου, Χριστὲ, καὶ τῆς αἰνέσεώς σου πλήρης ἡ γῆ.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· σκέπασον, δέσποτα.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς θυμιῶν τὸν Ἀέρα, σκεπάζει ἀμφότερα, λέγων.

Σκέπασον ἡμᾶς ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου· ἀποδίωξον ἀφ' ἡμῶν πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον· εἰρήνευσον ἡμῶν τὴν ζωὴν, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, καὶ τὸν κόσμον σου, καὶ σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος.

Ὁ Διάκονος.

Digitized by Google

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· εὐλόγησον, δέσποτα.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς, θυμιῶν τὴν Πρόθεσιν, λέγει ἐκ τρίτου.

Εὐλογητὸς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ οὕτως εὐδοκήσας· δόξα σοι.

Καὶ ὁ Διάκονος ἐν ἑκάστῳ.

Πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Καὶ προσκυνούντων ἐκ τρίτου ἀμφοτέρων, ὁ Διάκονος λέγει.

Ἐπὶ τῇ ἁγίᾳ καὶ ἱερᾷ Προθέσει τῶν τιμίων Δώρων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς τὴν ἐπομένην εὐχὴν τῆς Προθέσεως· εἶτα ποιεῖ τὴν ἀπόλυσιν, μνημονεύων καὶ τοῦ οὗ τινος ἡ λειτουργία τελεῖται· μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν, θυμιᾷ ὁ Ἱερεὺς τὴν ἁγίαν Τράπεζαν σταυροειδῶς, λέγων καθ' ἑαυτὸν τὸ

Ἐν τάφῳ σωματικῶς, καὶ τὸν Ν. Ψαλμόν·

εἶτα, στάντες ἀμφότεροι πρὸ τῆς ἁγίας Τραπέζης, ἀσπάζονται αὐτὴν μετὰ τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου, λέγοντες τὸ

Βασιλεῦ οὐράνιε· Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ. Κύριε, τὰ χείλη μου ἀνοίξεις·

εἶτα, κλίνας ὁ Διάκονος τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν τῷ Ἱερεῖ, λέγει.

Καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ Κυρίῳ· εὐλόγησον, δέσποτα ἅγιε.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς, σφραγίζων αὐτὸν, λέγει.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων..

Εἶτα ὁ Διάκονος.

Εὖξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, δέσποτα ἅγιε.

Καὶ ὁ Ἱερεύς.

Digitized by Google

Κατευθύνοι Κύριος τὰ διαβήματά σου εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν.

Καὶ πάλιν ὁ Διάκονος.

Μνήσθητί μου, δέσποτα ἅγιε.

Ὁ δὲ Ἱερεύς.

Τῆς Ἱεροδιακονίας σου μνησθείη Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ ὁ Διάκονος, εἰπὼν τὸ Ἀμὴν, ἐξέρχεται, καὶ στὰς ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, προσκυνεῖ εὐλαβῶς· εἶτα λέγει τὸ, Εὐλόγησο Δέσποτα· καὶ ὁ Ἱερεὺς, Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρὸς, ὡς ἀκολούθως.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Περὶ τοῦ, τίνα τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ ἁγίου Ἄρτου, ἐν οἷς τιθέναι εἰώθαμεν, τό τε ἅγιον Ποτήριον, τὴν σφραγῖδα τῆς Θεοτόκου, καὶ τὰς λοιπὰς τῶν Ἁγίων ἐννέα μερίδας, καὶ τίνος ἕνεκεν ἐννέα, καὶ οὐ πλείους ἢ ἐλάττους τιθέμεθα· καὶ τέλος, ποῖον ὑπάρχει τὸ δεξιὸν μέρος τῆς ἁγίας Τραπέζης.

Ἄφραστον τῷόντι καὶ ἀκατάληπτον τὸ τῆς φρικτῆς καὶ ἱερᾶς τελετῆς Μυστήριον, καὶ αὐταῖς ταῖς ὑπερτάταις Δυνάμεσι· τὸ γὰρ αὐτὸ πανακήρατον τοῦ Κυρίου Σῶμα, ἐν τοῖς οὐρανίοις καὶ αὐτοπρεπωδεστάτοις αὐτῷ θρόνοις ἐφεζόμενον, ἐντρόμως τε καὶ ἐμφόβως κεκαλυμμέναις ταῖς πτέρυξι λειτουργοῦσι· τοῦτ' αὐτὸ καθ' ἑκάστην ἐπὶ γῆς τοῖς γηΐνοις ἡμῖν ὁρᾶται τελούμενον. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὕτως ὁ τοῦτο τελῶν καὶ τελούμενος Ἰησοῦς, δι' ἣν ἀνυπέρβλητον πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀγάπην ἔχων ἀεὶ διατελεῖ, ἄνθρωπος γενέσθαι ηὐδόκησε, καὶ κατὰ πάντα τοῦ ἡμετέρου φυράματος, πλὴν τῆς ἁμαρτίας, κεκοινώνηκε, (τρόπος τοῦτο τῆς θεϊκῆς αὐτοῦ συγκαταβάσεως ἄῤῥητος), τέλειος γενόμενος ἄνθρωπος, καὶ ὑπὲρ ἡμῶν ἔπαθε τῇ σαρκὶ, οὐ τῇ Θεότητι· καὶ ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος· καὶ ἀναληφθεὶς ἀφ' ἡμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν, μετὰ τὸ παθεῖν, καὶ ἀναστῆναι αὐτὸν, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος μεθ' ἡμῶν ἐπηγ-

Digitized by Google

γείλατο εἶναι, σωματικῶς καθ' ἑκάστην διὰ τῆς ἱερᾶς τελετῆς μέλλων τελεῖσθαι· διά τοι τοῦτο καὶ σημᾶναι διὰ λόγου τὰ ἐν αὐτῷ τελούμενα, ὡς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ ἀοράτου αὐτοῦ Πατρὸς, δι' ἄκραν αὐτοῦ ἀγαθότητα ἡμῖν ἐνετείλατο, σοφίαν καὶ σύνεσιν χαριζόμενος. Τοιγαροῦν αὐτῷ θαῤῥοῦντες, τὰ περὶ αὐτοῦ, ὡς οἷόν τε, σαφηνίζομεν, οὕτως ἀρχόμενοι.

Δεξιὰ μέρη τοῦ ἁγίου Ἄρτου λέγεται, ἐν οἷς οὐ τίθεται τὸ ἅγιον Ποτήριον· καὶ γὰρ ἐν τῇ ἁγίᾳ Προθέσει ὁ Ἱερεὺς, θύων τὸν Ἄρτον, ποιεῖ τὴν Σταύρωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς, διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ μακροθυμίαν καὶ συγκατάβασιν, οὐκ ἔμπροσθεν, ἀλλ' ὄπισθεν τοῦ παναγίου Σώματος αὐτοῦ εἶχε τὸν Σταυρὸν, ὃν ὁ Ἱερεὺς ποιεῖ διὰ τῆς ἁγίας Λόγχης, λέγων τὸ, Σταυρωθέντος σου, Χριστέ· καὶ οὗτος μέν ἐστιν ὁ ἀληθῶς ἐννοούμενος Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ· ὁ δὲ ἕτερος, ὁ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν καθορώμενος, οὐ κεῖται γεγονὼς εἰς δήλωσιν τῆς Σταυρώσεως τοῦ Κυρίου, ἀλλ' εἰς τιμὴν μόνον καὶ διορισμὸν τοῦ ἁγιασθησομένου τούτου Ἄρτου. Διὸ καὶ παρὰ τῶν ἀρτοποιῶν τῷ τύπῳ τῆς ξυλίνης σφραγῖδος, πρὸ τοῦ ὀπτηθῆναι τὸν ἄρτον, ἐντυποῦται, οἵτινες οὐδόλως εἰς ἀπαρτισμὸν τοῦ Μυστηρίου συντελοῦσιν. Ὅθεν τὰ ἄνω μέρη τοῦ ἄρτου, τὰ ἔχοντα τὸν Σταυρὸν, τὸν παρὰ τῶν ἀρτοποιῶν ἀποτελούμενον, ἐστὶ τὰ ἔμπροσθεν τοῦ παναγίου Σώματος τοῦ Χριστοῦ· τὰ δὲ ἕτερα, τὰ ἔχοντα τὸν Σταυρὸν, ὃν πεποίηκε διὰ τῆς Λόγχης ὁ Ἱερεὺς, τυγχάνει τὰ ὄπισθεν. Τούτων δὲ οὕτω διωρισμένων, πρόδηλόν ἐστιν, ὅτι τὰ ἐν οἷς οὐ τίθεται τὸ ἅγιον Ποτήριον μέρη, εἰσὶ τὰ δεξιὰ τοῦ ἁγίου Ἄρτου· τὰ δὲ λοιπὰ, ἐν οἷς κεῖται τὸ ἅγιον Ποτήριον, ὑπάρχει τὰ ἀριστερά. Καὶ εἰς μὲν τὸ δεξιὸν μέρος τίθεμεν τὴν μερίδα τῆς Παναγίας, (καθ' ὃ καὶ τὴν λόγχευσιν ποιοῦμεν), κατὰ τὸν Προφήτην, τὸν λέγοντα· «Παρέστη ἡ Βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου»·

Digitized by Google

εἰς δὲ τὸ ἀριστερὸν, τίθεμεν τὰς λοιπὰς μερίδας τῶν Ἁγίων· ἃς οὐ πλείους, οὐδ' ἐλάττους, ἀλλ' ἐννέα τιθέμεθα, κατὰ μίμησιν τῶν οὐρανίων ταγμάτων. Ὥσπερ γὰρ ἐκεῖσε, κατὰ τὸν πολὺν ἐν Θεολογίᾳ Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην, εἰς ἐννέα τάγματα πᾶσα τούτων ἡ στρατιὰ διῄρηται, οὕτω κἀνταῦθα θεοπρεπέστατα· ὁ αὐτὸς γὰρ ἐν ἀμφοτέροις τυγχάνων διατελεῖ Ἰησοῦς. Εἰς τρεῖς δὲ τάξεις, ἵνα, ὡς αὐτὸς πάλιν, ἐν τῷ περὶ οὐρανίῳ Ἱεραρχίας ἕκτῳ, ἑβδόμῳ τε καὶ ὀγδόῳ κεφαλαίῳ, εἰς τρεῖς ἀφορίζει τριαδικὰς διακοσμήσεις πάσας τὰς οὐρανίους Ἱεραρχίας, ὅλην εὐτάκτως ἕξει τὴν μίμησιν. Ἐκ τούτων οὖν ἁπάντων δῆλόν ἐστιν ὅτι δεξιὸν μέρος τῆς ἁγίας Τραπέζης ἐστὶν ἐκεῖνο, ὅπερ καὶ τὸ τοῦ ἁγίου Ἄρτου, ἐν ᾧ τίθεται ἡ Παναγία, καὶ τοῦτό ἐστιν ἀναμφισβήτητον.

Digitized by Google

Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ.

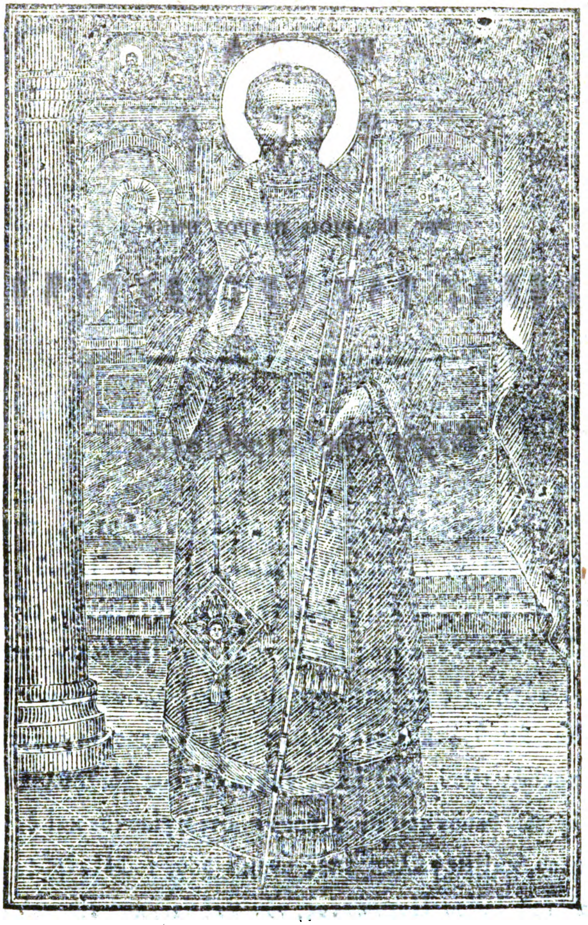

Digitized by Google

Η ΘΕΙΑ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

Εὐχὴ τῆς Προθέσεως.

Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον Ἄρτον, τὴν τροφὴν τοῦ παντὸς κόσμου, τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ Θεὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐξαποστείλας Σωτῆρα, καὶ λυτρωτὴν, καὶ εὐεργέτην, εὐλογοῦντα καὶ ἁγιάζοντα ἡμᾶς· αὐτὸς εὐλόγησον τὴν Πρόθεσιν ταύτην, καὶ πρόσδεξαι αὐτὴν εἰς τὸ ὑπερουράνιόν σου θυσιαστήριον· μνημόνευσον, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, τῶν προσενεγκάντων, καὶ δι' οὓς προσήγαγον, καὶ ἡμᾶς ἀκατακρίτους διαφύλαξον ἐν τῇ Ἱερουργίᾳ τῶν θείων σου Μυστηρίων· ὅτι ἡγίασται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον, καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ Διάκονος.

Εὐλόγησον, δέσποτα.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Digitized by Google

Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορὸς δὲ ἅπαντες,

Ἀμὴν,

καὶ πάντοτε ἀποκρινομένου τῷ

Κύριε ἐλέησον,

Λέγει ὁ Διάκονος.

Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης, καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καὶ τῆς τῶν πάντων ἑνώσεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου Οἴκου τούτου, καὶ τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαβείας, καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος), τοῦ τιμίου Πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ Διακονίας, παντὸς τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς ἁγίας Μονῆς, (ἢ πόλεως, ἢ χώρας) καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς, καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων, νοσούντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων, καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Digitized by Google

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι.

Τῆς παναγίας ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εὐχὴ Ἀντιφώνου Α'., ἣν λέγει ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὗ τὸ κράτος ἀνείκαστον, καὶ ἡ δόξα ἀκατάληπτος, οὗ τὸ ἔλεος ἀμέτρητον, καὶ ἡ φιλανθρωπία ἄφατος· αὐτὸς, δέσποτα, κατὰ τὴν σὴν εὐσπλαγχνίαν, ἐπίβλεψον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὸν ἅγιον Οἶκον τοῦτον, καὶ ποίησον μεθ' ἡμῶν, καὶ τῶν συνευχομένων ἡμῖν, πλούσια τὰ ἐλέη σου καὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου.

Ὁ Διάκονος.

Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι σὸν τὸ κράτος, καὶ σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις,

Digitized by Google

καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εὐχὴ Ἀντιφώνου Β'.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σῶσον τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου· τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας σου φύλαξον· ἁγίασον τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ Οἴκου σου· σὺ αὐτοὺς ἀντιδόξασον τῇ θεϊκῇ σου δυνάμει, καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς, τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ.

Ὁ Διάκονος.

Ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εὐχὴ Ἀντιφώνου Γ'.

Ὁ τὰς κοινὰς ταύτας, καὶ συμφώνους ἡμῖν χαρισάμενος προσευχὰς, ὁ καὶ δυσὶ, καὶ τρισὶ, συμφωνοῦσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, τὰς αἰτήσεις παρέχειν ἐπαγγειλάμενος· αὐτὸς καὶ νῦν τῶν δούλων σου τὰ αἰτήματα πρὸς τὸ συμφέρον πλήρωσον, χορηγῶν ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι τὴν ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀληθείας, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ζωὴν αἰώνιον χαριζόμενος.

Digitized by Google

Εὐχὴ τῆς Εἰσόδου τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταστήσας ἐν οὐρανοῖς τάγματα, καὶ στρατιὰς Ἀγγέλων, καὶ Ἀρχαγγέλων, εἰς λειτουργίαν τῆς σῆς δόξης, ποίησον, σὺν τῇ εἰσόδῳ ἡμῶν, εἴσοδον ἁγίων Ἀγγέλων γενέσθαι, συλλειτουργούντων ἡμῖν, καὶ συνδοξολογούντων τὴν σὴν ἀγαθότητα. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Διάκονος.

Σοφία, ὀρθοί.

Εἶτα ὁ αὐτος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ,

Ὁ Διάκονος.

Καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ Τρισαγίου ὕμνου.

Ὁ Θεὸς, ὁ ἅγιος, ὁ ἐν Ἁγίοις ἀναπαυόμενος, ὁ τρισαγίῳ φωνῇ ὑπὸ τῶν Σεραφεὶμ ἀνυμνούμενος, καὶ ὑπὸ τῶν Χερουβὶμ δοξολογούμενος, καὶ ὑπὸ πάσης ἐπουρανίου Δυνάμεως προσκυνούμενος· ὁ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν τὰ σύμπαντα, ὁ κτίσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν, καὶ παντί σου χαρίσματι κατακοσμήσας· ὁ διδοὺς αἰτοῦντι σοφίαν καὶ σύνεσιν, καὶ μὴ παρορῶν ἁμαρτάνοντα, ἀλλὰ θέμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ μετάνοιαν· ὁ καταξιώσας ἡμᾶς, τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀναξίους δού-

Digitized by Google

λους σου, ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ στῆναι κατενώπιον τῆς δόξης τοῦ ἁγίου σου θυσιαστηρίου, καὶ τὴν ὀφειλομένην σοι προσκύνησιν καὶ δοξολογίαν προσάγειν· αὐτὸς, δέσποτα, πρόσδεξαι καὶ ἐκ στόματος ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν τὸν Τρισάγιον ὕμνον, καὶ ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῇ χρηστότητί σου· συγχώρησον ἡμῖν πᾶν πλημμέλημα, ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον· ἁγίασον ἡμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα, καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ὁσιότητι λατρεύειν σοι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν· πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων. Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ταύτης δὲ τελεσθείσης, λέγουσιν ἀμφότεροι τὸ Τρισάγιον· εἶτα λέγει ὁ Διάκονος πρὸς τὸν Ἱερέα.

Κέλευσον, δέσποτα.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς, θεωρῶν πρὸς τὴν Πρόθεσιν, λέγει.

Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

Ὁ δὲ Διάκονος.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἄνω καθέδραν.

Καὶ ὁ Ἱερεύς.

Εὐλογημένος εἶ ὁ ἐπὶ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ· πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εὐχὴ πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἔλλαμψον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, φιλάνθρωπε δέσποτα, τὸ τῆς σῆς θεογνωσίας ἀκήρατον φῶς, καὶ τοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν

Digitized by Google

διάνοιξον ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν τῶν Εὐαγγελικῶν σου κηρυγμάτων κατανόησιν· ἔνθες ἡμῖν καὶ τὸν τῶν μακαρίων σου ἐντολῶν φόβον, ἵνα, τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας πάσας καταπατήσαντες, πνευματικὴν πολιτείαν μετέλθωμεν, πάντα τὰ πρὸς εὐαρέστησιν τὴν σὴν φρονοῦντες καὶ πράττοντες. Σὺ γὰρ εἶ ὁ φωτισμὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, Χριστὲ ὁ Θεὸς, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Πληρουμένου δὲ τοῦ Ἀποστόλου, κρατῶν ὁ Διάκονος τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, ὑποκλίνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τῷ Ἱερεῖ, λέγων.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν εὐαγγελιστὴν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ (τοῦδε).

Καὶ ὁ Ἱερεὺς σφραγίζων αὐτὸν λέγει.

Ὁ Θεὸς, διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου, Ἀποστόλου, καὶ Εὐαγγελιστοῦ (τοῦδε), δώῃ σοι ῥῆμα τῷ εὐαγγελιζομένῳ, δυνάμει πολλῇ, εἰς ἐκπλήρωσιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ἀγαπητοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, Κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μετὰ δὲ τὸ Εὐαγγέλιον, ἀποκρινομένου τοῦ Χοροῦ τὸ Κύριε, ἐλέησον, τρὶς, λέγει ὁ Διάκονος.

Εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν εἴπωμεν.

Κύριε, παντοκράτορ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον, καὶ ἐλέησον.

Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον, καὶ ἐλέησον.

Εὐχὴ τῆς ἐκτενοῦς ἱκεσίας, ἣν λέγει ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Digitized by Google

Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενῆ ταύτην ἱκεσίαν πρόσδεξαι παρὰ τῶν σῶν δούλων, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου, καὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου κατάπεμψον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαόν σου, τὸν ἀπεκδεχόμενον τὸ παρὰ σοῦ πλούσιον ἔλεος.

Ὁ Διάκονος.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν ([illegible]).

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν Ἱερέων, Ἱερομονάχων, Ἱεροδιακόνων, καὶ Μοναχῶν, καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν Ἀδελφότητος.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, σωτηρίας, συγχωρήσεως, καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων σου, πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, καὶ τῶν ἀδελφῶν τῆς ἁγίας Μονῆς ταύτης, (ἢ καὶ τῶν κατοικούντων ἐν τῇ πόλει ἢ χώρᾳ ταύτῃ [illegible]).

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων καὶ ἀειμνήστων κτιτόρων τῆς ἁγίας Μονῆς ταύτης, (ἢ τοῦ ἁγίου Οἴκου τούτου), καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν προαναπαυσαμένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε εὐσεβῶς κειμένων καὶ ἁπανταχοῦ Ὀρθοδόξων.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ πανσέπτῳ ναῷ τούτῳ, κοπιώντων, ψαλλόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ περιεστῶτος λαοῦ, τοῦ ἀπεκδεχομένου τὸ παρὰ σοῦ μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ὁ Διάκονος.

Digitized by Google

Εὔξασθε οἱ κατηχούμενοι τῷ Κυρίῳ· οἱ πιστοὶ, ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων δεηθῶμεν.

Ἵνα ὁ Κύριος αὐτοὺς ἐλεήσῃ· κατηχήσῃ αὐτοὺς τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας· ἀποκαλύψῃ αὐτοῖς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς δικαιοσύνης· ἑνώσῃ αὐτοὺς τῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

Σῶσον, ἐλέησον, ἀντιλαβοῦ, καὶ διαφύλαξον αὐτοὺς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι.

Οἱ κατηχούμενοι, τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνατε.

Εὐχὴ ὑπὲρ κατηχουμένων, ἣν λέγει ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς, πρὸ τοῦ ἁπλωθῆναι τὸ εἰλητόν.

Κύρις, ὁ Θ.ὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν, καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν, ὁ διὰ τὴν σωτηρίαν τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων ἐξαποστείλας τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν καὶ Θεὸν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς δούλους σου τοὺς κατηχουμένους, τοὺς ὑποκεκλικότας σοι τοὺς ἑαυτῶν αὐχένας, καὶ καταξίωσον αὐτοὺς ἐν καιρῷ εὐθέτῳ τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας, τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ τοῦ ἐνδύματος τῆς ἀφθαρσίας· ἕνωσον αὐτοὺς τῇ ἁγίᾳ σου Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ συγκαταρίθμησον αὐτοὺς τῇ ἐκλεκτῇ σου ποίμνῃ.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ἵνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν δοξάζωσι τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα ἐξαπλοῖ τὸ εἰλητὸν ὁ Ἱερεὺς, καὶ ὁ Διάκονος λέγει.

Ὅσοι κατηχούμενοι, προέλθετε· οἱ κατηχούμενοι, προέλθετε· ὅσοι κατηχούμενοι, προέλθετε· μήτις τῶν κατηχουμένων· ὅσοι πιστοί.

Digitized by Google

Ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Εὐχὴ πιστῶν Α'. μετὰ τὸ ἁπλωθῆναι τὸ εἰλητόν, ἣν λέγει ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, τῷ καταξιώσαντι ἡμᾶς παραστῆναι καὶ νῦν τῷ ἁγίῳ σου Θυσιαστηρίῳ, καὶ προσπεσεῖν τοῖς οἰκτιρμοῖς σου, ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων, καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. Πρόσδεξαι, ὁ Θεός, τὴν δέησιν ἡμῶν· ποίησον ἡμᾶς ἀξίους γενέσθαι τοῦ προσφέρειν σοι δεήσεις καὶ ἱκεσίας, καὶ θυσίας ἀναιμάκτους ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ σου· καὶ ἱκάνωσον ἡμᾶς, οὓς ἔθου εἰς τὴν διακονίαν σου ταύτην, ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματός σου τοῦ ἁγίου, ἀκαταγνώστως καὶ ἀπροσκόπτως, ἐν καθαρῷ τῷ μαρτυρίῳ τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ἐπικαλεῖσθαί σε ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ· ἵνα, εἰσακούων ἡμῶν, ἵλεως ἡμῖν εἴης ἐν τῷ πλήθει τῆς σῆς ἀγαθότητος.

Ὁ Διάκονος.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι. Σοφία.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρί, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Διάκονος.

Ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Εὐχὴ πιστῶν Β'. ἣν λέγει ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Πάλιν καὶ πολλάκις σοὶ προσπίπτομεν, καὶ σοῦ δεόμεθα, ἀγαθὲ καὶ φιλάνθρωπε, ὅπως, ἐπιβλέψας ἐπὶ τὴν δέησιν ἡμῶν, καθαρίσῃς ἡμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ

Digitized by Google

σαρκὸς καὶ πνεύματος, καὶ δῴης ἡμῖν ἀνένοχον καὶ ἀκατάκριτον τὴν παράστασιν τοῦ ἁγίου σου Θυσιαστηρίου· χάρισαι δὲ, ὁ Θεὸς, καὶ τοῖς συνευχομένοις ἡμῖν προκοπὴν βίου, καὶ πίστεως, καὶ συνέσεως πνευματικῆς· δὸς αὐτοῖς πάντοτε μετὰ φόβου καὶ ἀγάπης λατρεύειν ἀνενόχως, καὶ ἀκατακρίτως μετέχειν τῶν ἁγίων σου Μυστηρίων, καὶ τῆς ἐπουρανίου σου βασιλείας ἀξιωθῆναι.

Ὁ Διάκονος.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι. Σοφία.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅπως, ὑπὸ τοῦ κράτους σου πάντοτε φυλαττόμενοι, σοὶ δόξαν ἀναπέμπωμεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εὐχὴ, ἣν λέγει ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς, τοῦ Χερουβικοῦ ᾀδομένου.

Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς προσέρχεσθαι, ἢ προσεγγίζειν, ἢ λειτουργεῖν σοι, Βασιλεῦ τῆς δόξης· τὸ γὰρ διακονεῖν σοι μέγα καὶ φοβερὸν καὶ αὐταῖς ταῖς ἐπουρανίαις Δυνάμεσιν· ἀλλ' ὅμως, διὰ τὴν ἄφατον καὶ ἀμέτρητόν σου φιλανθρωπίαν, ἀτρέπτως καὶ ἀναλλοιώτως γέγονας ἄνθρωπος, καὶ Ἀρχιερεὺς ἡμῶν ἐχρημάτισας, καὶ τῆς λειτουργικῆς ταύτης καὶ ἀναιμάκτου θυσίας τὴν ἱερουργίαν παρέδωκας ἡμῖν, ὡς δεσπότης τῶν ἁπάντων· σὺ γὰρ μόνος, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δεσπόζεις τῶν ἐπουρανίων καὶ τῶν ἐπιγείων, ὁ ἐπὶ θρόνου Χερουβικοῦ ἐποχούμενος, ὁ τῶν Σεραφεὶμ Κύριος καὶ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ μόνος ἅγιος, καὶ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος. Σὲ τοίνυν δυσωπῶ, τὸν μόνον ἀγαθὸν καὶ εὐήκοον, ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀχρεῖον δοῦλόν σου, καὶ καθάρισόν μου

Digitized by Google

τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς καὶ ἱκάνωσόν με τῇ δυνάμει τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, ἐνδεδυμένον τὴν τῆς Ἱερατείας χάριν, παραστῆναι τῇ ἁγίᾳ σου ταύτῃ Τραπέζῃ καὶ ἱερουργῆσαι τὸ ἅγιον καὶ ἄχραντόν σου Σῶμα, καὶ τὸ τίμιον Αἷμα. Σοὶ γὰρ προσέρχομαι, κλίνας τὸν ἐμαυτοῦ αὐχένα, καὶ δέομαί σου, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, μηδὲ ἀποδοκιμάσῃς με ἐκ παίδων σου· ἀλλ' ἀξίωσον προσενεχθῆναί σοι ὑπ' ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀναξίου δούλου σου τὰ Δῶρα ταῦτα. Σὺ γὰρ εἶ ὁ προσφέρων, καὶ προσφερόμενος, καὶ προσδεχόμενος, καὶ διαδιδόμενος, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Θυμιάσαντος δὲ τοῦ Ἱερέως, ἀπέρχονται ἀμφότεροι ἐν τῇ Προθέσει, καὶ ὁ Διάκονος λέγει·

Ἔπαρον, δέσποτα.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς, ἄρας τὸν Ἀέρα, ἐπιτίθησι τῷ τοῦ Διακόνου ὤμῳ, λέγων.

Ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς τὰ Ἅγια, καὶ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον.

Εἶτα τὸν μὲν ἅγιον Δίσκον ἐπιβαλὼν τῇ τοῦ Διακόνου κεφαλῇ, αὐτὸς δὲ τὸ ἅγιον Ποτήριον ἀνὰ χεῖρας λαβὼν, ἐξέρχονται ἀμφότεροι, λέγοντες.

Πάντων ὑμῶν μνησθείη Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἰσελθόντες δὲ ἐν τῷ Βήματι, ὁ μὲν Ἱερεὺς, κατὰ τὸ ἔθος, καταφιλήσας τὰ ἅγια, θυμιᾷ τρὶς αὐτὰ, λέγων·

Τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

Εἶτα κλίνας τὴν κεφαλὴν, λέγει πρὸς τὸν Διάκονον.

Μνήσθητί μου, ἀδελφὲ, καὶ συλλειτουργέ.

Ὁ δὲ Διάκονος πρὸς αὐτόν.

Μνησθείη Κύριος ὁ Θεὸς τῆς Ἱερωσύνης σου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

Εἶτα, πρὸς αὐτὸν αὖθις, ὑποκλίνας τὴν κεφαλὴν, λέγει.

Εὖξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, δέσποτα ἅγιε.

Καὶ ὁ Ἱερεύς.

Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σὲ, καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι.

Ὁ Διάκονος.

Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συλλειτουργήσει ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν· μνήσθητί μου, δέσποτα ἅγιε.

Καὶ ὁ Ἱερεύς.

Μνησθείη Κύριος ὁ Θεὸς τῆς Ἱεροδιακονίας σου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ δὲ Διάκονος εἰπὼν τὸ,

Ἀμὴν,

καὶ ἀσπασάμενος τὴν Ἱερατικὴν δεξιὰν, ἐξέρχεται λέγων.

Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.

Ὑπὲρ τῶν προτεθέντων τιμίων Δώρων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου Οἴκου τούτου, καὶ τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαβείας, καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς.

Digitized by Google

Εὐχὴ τῆς προσκομιδῆς, ἣν λέγει ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς, μετὰ τὴν ἐν τῇ ἁγίᾳ Τραπέζῃ τῶν Θείων Δώρων ἀπόθεσιν.

Κύριε ὁ Θεὸς, ὁ παντοκράτωρ, ὁ μόνος ἅγιος, ὁ δεχόμενος θυσίαν αἰνέσεως παρὰ τῶν ἐπικαλουμένων σε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, πρόσδεξαι καὶ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν τὴν δέησιν, καὶ προσάγαγε τῷ ἁγίῳ σου θυσιαστηρίῳ· καὶ ἱκάνωσον ἡμᾶς προσενεγκεῖν σοι δῶρά τε καὶ θυσίας πνευματικὰς ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων, καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων· καταξίωσον ἡμᾶς εὑρεῖν χάριν ἐνώπιόν σου, τοῦ γενέσθαι σοι εὐπρόσδεκτον τὴν θυσίαν ἡμῶν, καὶ ἐπισκηνῶσαι τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτός σου τὸ ἀγαθὸν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ προκείμενα Δῶρα ταῦτα, καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαόν σου.

Ὁ Διάκονος.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι.

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγὸν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ μετανοίᾳ ἐκτελέσαι, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικὰ, καὶ καλὴν ἀπολογίαν, τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, αἰτησώμεθα.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν

Digitized by Google

ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ αὖθις.

Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος.

Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους, ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ ὁμολογήσωμεν.

Ὁ Ἱερεὺς, προσκυνήσας τρὶς, ἀσπάζεται τὰ Ἅγια, λέγων μυστικῶς.

Ἀγαπήσω σε, Κύριε, ἡ ἰσχύς μου, Κύριος στερέωμά μου, καὶ καταφυγή μου, καὶ ῥύστης μου.

Καὶ αὖθις ὁ Διάκονος.

Τὰς θύρας, τὰς θύρας· ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν.

Ὁ λαὸς τό. Πιστεύω· εἶτα ὁ Διάκονος.

Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου· πρόσχωμεν τὴν ἁγίαν ἀναφορὰν ἐν εἰρήνῃ προσφέρειν.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας· εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Ἄξιον καὶ δίκαιον σὲ ὑμνεῖν, σὲ εὐλογεῖν, σὲ αἰνεῖν, σοὶ εὐχα-

Digitized by Google

ριστεῖν, σὲ προσκυνεῖν ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας σου· σὺ γὰρ εἶ Θεὸς ἀνέκφραστος, ἀπερινόητος, ἀόρατος, ἀκατάληπτος, ἀεὶ ὤν, ὡσαύτως ὤν, σὺ καὶ ὁ μονογενής σου Υἱὸς, καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον· σὺ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς παρήγαγες, καὶ παραπεσόντας ἀνέστησας πάλιν, καὶ οὐκ ἀπέστης πάντα ποιῶν, ἕως ἡμᾶς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνήγαγες, καὶ τὴν βασιλείαν σου ἐχαρίσω τὴν μέλλουσαν· ὑπὲρ τούτων ἁπάντων εὐχαριστοῦμέν σοι, καὶ τῷ μονογενεῖ σου Υἱῷ, καὶ τῷ Πνεύματί σου τῷ ἁγίῳ, ὑπὲρ πάντων ὧν ἴσμεν, καὶ ὧν οὐκ ἴσμεν, τῶν φανερῶν καὶ ἀφανῶν εὐεργεσιῶν, τῶν εἰς ἡμᾶς γεγενημένων. Εὐχαριστοῦμέν σοι καὶ ὑπὲρ τῆς λειτουργίας ταύτης, ἣν ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν δέξασθαι κατηξίωσας, καί τοι σοὶ παρεστήκασι χιλιάδες Ἀρχαγγέλων, καὶ μυριάδες Ἀγγέλων, τὰ Χερουβὶμ, καὶ τὰ Σεραφὶμ, ἑξαπτέρυγα, πολυόμματα, μετάρσια, πτερωτά.

Αἴροντος δὲ τὸν Ἀστερίσκον τοῦ Διακόνου, ἐκφωνεῖ ὁ Ἱερεύς.

Τὸν ἐπινίκιον ὕμνον ᾄδοντα, βοῶντα, κεκραγότα καὶ λέγοντα.

Ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Μετὰ τούτων καὶ ἡμεῖς τῶν μακαρίων Δυνάμεων, δέσποτα φιλάνθρωπε, βοῶμεν καὶ λέγομεν. Ἅγιος εἶ καὶ πανάγιος σὺ, καὶ ὁ μονογενής σου Υἱὸς, καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον· ἅγιος εἶ καὶ πανάγιος, καὶ μεγαλοπρεπὴς ἡ δόξα σου· ὃς τὸν κόσμον σου οὕτως ἠγάπησας, ὥστε τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν δοῦναι, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον· ὃς ἐλθὼν, καὶ πᾶσαν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν οἰκονομίαν πληρώσας, τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδοτο, μᾶλλον δὲ ἑαυτὸν παρεδίδου ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς, λαβὼν ἄρτον ἐν ταῖς ἁγίαις αὐτοῦ, καὶ ἀχράντοις, καὶ ἀμωμήτοις χερσὶν, εὐχαριστήσας, καὶ εὐλογήσας, ἁγιάσας, κλάσας, ἔδωκε τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ Ἀποστόλοις, εἰπών.

Digitized by Google

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Λάβετε, φάγετε· τοῦτό μου ἐστὶ τὸ σῶμα, τὸ ὑπὲρ ἡμῶν κλώμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

Ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Ὁμοίως καὶ τὸ ποτήριον, μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς καινῆς Διαθήκης, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

Ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Μεμνημένοι τοίνυν τῆς σωτηρίου ταύτης ἐντολῆς, καὶ πάντων τῶν ὑπὲρ ἡμῶν γεγενημένων, τοῦ Σταυροῦ, τοῦ τάφου, τῆς τριημέρου ἀναστάσεως, τῆς εἰς οὐρανοὺς ἀναβάσεως, τῆς ἐκ δεξιῶν καθέδρας, τῆς δευτέρας καὶ ἐνδόξου πάλιν παρουσίας·

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν σοὶ προσφέρομεν κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα.

Ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Ἔτι προσφέρομέν σοι τὴν λογικὴν ταύτην καὶ ἀναίμακτον λατρείαν, καὶ παρακαλοῦμέν σε, καὶ δεόμεθα, καὶ ἱκετεύομεν, κατάπεμψον τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ προκείμενα Δῶρα ταῦτα.

Καὶ εὐθὺς ὁ Διάκονος λέγει μυστικῶς, δεικνύων τὸν ἅγιον Ἄρτον.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν ἅγιον Ἄρτον.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς σφραγίζει τρὶς τὰ ἅγια Δῶρα, λέγων.

Καὶ ποίησον τὸν μὲν Ἄρτον τοῦτον τίμιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ σου.

Digitized by Google

Ὁ δὲ Διάκονος εἰπὼν τὸ

Ἀμὴν,

ἐπιλέγει, δεικνύων τὸ ἅγιον Ποτήριον.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ ἅγιον Ποτήριον.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς εὐλογῶν, λέγει.

Τὸ δὲ ἐν τῷ Ποτηρίῳ τούτῳ τίμιον αἷμα τοῦ Χριστοῦ σου.

Ὁ Διάκονος εἰπὼν καὶ αὖθις τὸ

Ἀμὴν,

ἐπιλέγει.

Εὐλόγησον, δέσποτα, ἀμφότερα τὰ Ἅγια.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς εὐλογῶν ἀμφότερα, λέγει.

Μεταβαλὼν τῷ Πνεύματί σου τῷ ἁγίῳ.

Ὁ Διάκονος.

Ἀμὴν, ἀμὴν, ἀμήν.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Ὥστε γενέσθαι τοῖς μεταλαμβάνουσιν εἰς νῆψιν ψυχῆς, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, εἰς κοινωνίαν τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, εἰς βασιλείας οὐρανῶν πλήρωμα, εἰς παῤῥησίαν τὴν πρὸς σὲ, μὴ εἰς κρίμα, ἢ εἰς κατάκριμα. Ἔτι προσφέρομέν σοι τὴν λογικὴν ταύτην λατρείαν ὑπὲρ τῶν ἐν πίστει ἀναπαυσαμένων προπατόρων, πατέρων, Πατριαρχῶν, Προφητῶν, Ἀποστόλων, Κηρύκων, Εὐαγγελιστῶν, Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν, Ἐγκρατευτῶν, καὶ παντὸς πνεύματος δικαίου, ἐν πίστει τετελειωμένου.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ἐξαιρέτως τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

Digitized by Google

Ὁ Διάκονος μνημονεύει τὰ δίπτυχα τῶν κεκοιμημένων,
καὶ ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ· τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων· τοῦ ἁγίου (τοῦ δεῖνος), οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων σου τῶν Ἁγίων· ὧν ταῖς ἱκεσίαις ἐπίσκεψαι ἡμᾶς, ὁ Θεός· καὶ μνήσθητι πάντων τῶν κεκοιμημένων ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου (1), καὶ ἀνάπαυσον αὐτούς, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου. Ἔτι παρακαλοῦμέν σε· μνήσθητι, Κύριε, πάσης ἐπισκοπῆς Ὀρθοδόξων, τῶν ὀρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας, παντὸς τοῦ Πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ Διακονίας, καὶ παντὸς ἱερατικοῦ καὶ μοναχικοῦ τάγματος· ἔτι προσφέρομέν σοι τὴν λογικὴν ταύτην λατρείαν ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης, ὑπὲρ τῆς ἁγίας, Καθολικῆς, καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ τῶν ἐν ἁγνείᾳ καὶ σεμνῇ πολιτείᾳ διαγόντων, ὑπὲρ τῶν πιστοτάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν Βασιλέων, παντὸς τοῦ παλατίου καὶ τοῦ στρατοπέδου αὐτῶν· δὸς αὐτοῖς, Κύριε, εἰρηνικὸν τὸ βασίλειον, ἵνα καὶ ἡμεῖς, ἐν τῇ γαλήνῃ αὐτῶν, ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν, ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος), ὃν χάρισαι ταῖς ἁγίαις σου Ἐκκλησίαις ἐν εἰρήνῃ σῶον, ἔντιμον, ὑγιᾶ, μακροημερεύοντα, καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας.

Ὁ Διάκονος μνημονεύει τὰ δίπτυχα τῶν ζώντων,
καὶ ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

---

(1) Ἐνταῦθα μνημονεύει ὁ Ἱερεὺς καὶ ὧν βούλεται τεθνεώτων.

Digitized by Google

Μνήσθητι, Κύριε, τῆς πόλεως, ἐν ᾗ παροικοῦμεν, καὶ πάσης πόλεως καὶ χώρας, καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς· μνήσθητι, Κύριε, πλεόντων, ὁδοιπορούντων, νοσούντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων, καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν· μνήσθητι, Κύριε, τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν ταῖς ἁγίαις σου Ἐκκλησίαις, καὶ μεμνημένων τῶν πενήτων, καὶ ἐπὶ πάντας ἡμᾶς τὰ ἐλέη σου ἐξαπόστειλον.

Καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ἑνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ δοξάζειν, καὶ ἀνυμνεῖν τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη τοῦ μεγάλου Θεοῦ, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μετὰ πάντων ἡμῶν.

Πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῶν προσκομισθέντων καὶ ἁγιασθέντων τιμίων Δώρων τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὅπως ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς ἡμῶν, ὁ προσδεξάμενος αὐτὰ εἰς τὸ ἅγιον καὶ ὑπερουράνιον καὶ νοερὸν αὐτοῦ θυσιαστήριον, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς, ἀντικαταπέμψῃ ἡμῖν τὴν θείαν χάριν καὶ τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Σοὶ παρακατατιθέμεθα τὴν ζωὴν ἡμῶν ἅπασαν, καὶ τὴν ἐλπίδα, δέσποτα φιλάνθρωπε, καὶ παρακαλοῦμεν, καὶ δεόμεθα, καὶ

Digitized by Google

ἱκετεύομεν· καταξίωσον ἡμᾶς μεταλαβεῖν τῶν ἐπουρανίων σου καὶ φρικτῶν Μυστηρίων, ταύτης τῆς ἱερᾶς καὶ πνευματικῆς Τραπέζης, μετὰ καθαροῦ συνειδότος, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, εἰς συγχώρησιν πλημμελημάτων, εἰς Πνεύματος ἁγίου κοινωνίαν, εἰς βασιλείας οὐρανῶν κληρονομίαν, εἰς παῤῥησίαν τὴν πρὸς σὲ, μὴ εἰς κρίμα, ἢ εἰς κατάκριμα.

Ὁ Διάκονος.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι.

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγὸν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ μετανοίᾳ ἐκτελέσαι, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικὰ, καὶ καλὴν ἀπολογίαν, τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, αἰτησώμεθα.

Τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως, καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος αἰτησάμενοι, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφωνεῖ.

Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, δέσποτα, μετὰ παῤῥησίας ἀκατακρίτως τολμᾷν ἐπικαλεῖσθαι σὲ τὸν ἐπουράνιον Θεὸν, Πατέρα, καὶ λέγειν.

Digitized by Google

Ὁ λαὸς τὸ

Πάτερ ἡμῶν.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα.

Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος.

Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, βασιλεῦ ἀόρατε, ὁ τῇ ἀμετρήτῳ σου δυνάμει τὰ πάντα δημιουργήσας, καὶ τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου ἐξ οὐκ ὄντων εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν τὰ σύμπαντα. Αὐτὸς, δέσποτα, οὐρανόθεν ἔπιδε ἐπὶ τοὺς ὑποκεκλικότας τὰς ἑαυτῶν κεφαλάς· οὐ γὰρ ἔκλιναν σαρκὶ καὶ αἵματι, ἀλλὰ σοὶ τῷ φοβερῷ Θεῷ. Σὺ οὖν, δέσποτα, τὰ προκείμενα πᾶσιν ἡμῖν εἰς ἀγαθὸν ἐξομάλυνον, κατὰ τὴν ἑκάστου ἰδίαν χρείαν· τοῖς πλέουσι σύμπλευσον, τοῖς ὁδοιποροῦσι συνόδευσον, τοὺς νοσοῦντας ἴασαι, ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Χάριτι, καὶ οἰκτιρμοῖς, καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Digitized by Google

Πρόσχες, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου, καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ ἁγιάσαι ἡμᾶς, ὁ ἄνω τῷ Πατρὶ συγκαθήμενος, καὶ ὧδε ἡμῖν ἀοράτως συνών· καὶ καταξίωσον τῇ κραταιᾷ σου χειρὶ μεταδοῦναι ἡμῖν τοῦ ἀχράντου Σώματός σου, καὶ τοῦ τιμίου Αἵματος, καὶ δι' ἡμῶν παντὶ τῷ λαῷ.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ Διάκονος ζώννυται τὸ ὀράριον αὐτοῦ σταυροειδῶς, λέγων ἐκφώνως.

Πρόσχωμεν.

Ὁ δὲ Ἱερεὺς, ὑψῶν τὸν ἅγιον Ἄρτον, ἐκφωνεῖ·

Τὰ Ἅγια τοῖς ἁγίοις.

Εἶτα ὁ Διάκονος εἰσέρχεται ἐν τῷ ἁγίῳ Βήματι, καὶ στὰς ἐκ δεξιῶν τοῦ Ἱερέως, [illegible]

Μέλισον, δέσποτα, τὸν ἅγιον Ἄρτον.

Ὁ δὲ Ἱερεὺς, μερίζων αὐτὸν εἰς [illegible] εὐλαβείας, λέγει·

Μελίζεται καὶ διαμερίζεται ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ μελιζόμενος, καὶ μὴ διαιρούμενος, ὁ πάντοτε ἐσθιόμενος, καὶ μηδέποτε δαπανώμενος, ἀλλὰ τοὺς μετέχοντας ἁγιάζων.

[illegible]

Πλήρωσον, δέσποτα, τὸ ἅγιον Ποτήριον.

Ὁ δὲ Ἱερεὺς, λαβὼν τὴν ἄνω κειμένην μερίδα (1), καὶ ποιῶν

---

(1) Τὴν ἔχουσαν δηλαδὴ τὸ ὄνομα ΙΣ· οὕτω γὰρ ὀφείλει κεῖσθαι τὰς τέσσαρας μερίδας, μετὰ τὸν μερισμόν.

ΙΣ
ΝΙ ΚΑ.
ΧΣ.

Digitized by Google

Πλήρωμα Ποτηρίου, πίστεως, Πνεύματος ἁγίου.

Ἀμήν,

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ Ζέον.

Εὐλογημένη ἡ ζέσις τῶν Ἁγίων σου, πάντοτε· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ζέσις Πίστεως, πλήρης Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν.

Πιστεύω, Κύριε, καὶ ὁμολογῶ κτλ.

Τὸ τίμιον καὶ πανάγιον Σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεταδίδοταί μοι ( ) Ἱερεῖ, εἰς ἄφεσίν μου ἁμαρτιῶν, καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Ἱεροδιάκονε, πρόσελθε.

Digitized by Google

Ἰδοὺ προσέρχομαι Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν· μετάδος μοι, δέσποτα, τὸ τίμιον καὶ ἅγιον καὶ ζωοποιὸν Σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσίν μου ἁμαρτιῶν, καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

[illegible] τοῦ Διακόνου [illegible] χειρὸς, ἀπέρχεται ὄπισθεν τῆς ἱερᾶς Τραπέζης, καὶ μεταλαμβάνει τοῦ ἐν χερσὶν, ὡς ὁ Ἱερεύς· εἶτα, λαβὼν ὁ Ἱερεὺς τὸ ἅγιον Ποτήριον, μεταλαμβάνει τρὶς ἐξ αὐτοῦ, καὶ εἶτα καλεῖ τὸν Διάκονον, λέγων·

Ἱεροδιάκονε, ἔτι πρόσελθε.

[illegible]

Ἰδοὺ ἔτι προσέρχομαι Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν· μετάδος μοι, δέσποτα, τὸ τίμιον καὶ ἅγιον Αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσίν μου ἁμαρτιῶν, καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

[illegible]

Τοῦτο ἥψατο τῶν χειλέων σου, καὶ ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας σου, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ.

[illegible] ὁ Διάκονος τὸν ἅγιον Δίσκον ἐπὶ τοῦ ἁγίου Ποτηρίου [illegible] μετὰ προσοχῆς τῷ ἁγίῳ σπόγγῳ, καὶ τῷ [illegible] σκεπάζει τὸ ἅγιον Ποτήριον [illegible]

Εὐχαριστοῦμέν σοι, δέσποτα φιλάνθρωπε, εὐεργέτα τῶν ψυχῶν ἡμῶν, ὅτι καὶ τῇ παρούσῃ ἡμέρᾳ κατηξίωσας ἡμᾶς τῶν ἐπουρανίων σου καὶ ἀθανάτων μυστηρίων· ὀρθοτόμησον ἡμῶν τὴν ὁδὸν, στήριξον ἡμᾶς ἐν τῷ φόβῳ σοῦ τοὺς πάντας, φρούρησον ἡ-

Digitized by Google

μῶν τὴν ζωὴν, ἀσφάλισαι ἡμῶν τὰ διαβήματα, εὐχαῖς καὶ ἱκεσίαις τῆς ἐνδόξου Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων σου.

[illegible]

Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε.

Ὁ δὲ Ἱερεὺς, εὐλογῶν τὸν λαὸν, [illegible]

Σῶσον, ὁ Θεὸς, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου.

Εἶτα, θυμιῶν τὴν ἁγίαν Τράπεζαν [illegible]

Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεὸς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

Καὶ [illegible] Διάκονος, [illegible] ἅγιον [illegible], καὶ [illegible] αὐτὸν τῇ Προθέσει· ὁ δὲ [illegible], καὶ λαβὼν τὸ ἅγιον [illegible], λέγει μυστικῶς.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

[illegible]

Πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

[illegible]

Ὀρθοί· μεταλαβόντες τῶν θείων ἁγίων, ἀχράντων, ἀθανάτων, ἐπουρανίων, ζωοποιῶν, καὶ φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ Μυστηρίων, ἀξίως εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι.

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν, καὶ ἀναμάρτητον αἰτησάμενοι, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Digitized by Google

Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ἔξω τοῦ βήματος ἐκφωνῶν.

Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντάς σε, Κύριε, καὶ ἁγιάζων τοὺς ἐπὶ σοὶ πεποιθότας, σῶσον τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου· τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας σου φύλαξον· ἁγίασον τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου σου· σὺ αὐτοὺς ἀντιδόξασον τῇ θεϊκῇ σου δυνάμει, καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς, τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ· εἰρήνην τῷ κόσμῳ σου δώρησαι, ταῖς Ἐκκλησίαις σου, τοῖς Ἱερεῦσι, τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, τῷ στρατῷ, καὶ παντὶ τῷ λαῷ σου· ὅτι πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον, ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον ἐκ σοῦ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων, καὶ σοὶ τὴν δόξαν καὶ εὐχαριστίαν καὶ προσκύνησιν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ αὖθις τὴν ἐν τῷ συστεῖλαι τὰ Ἅγια εὐχὴν μυστικῶς.

Τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου, καὶ τῶν Προφητῶν αὐτὸς ὑπάρχων, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πληρώσας πᾶσαν τὴν πατρικὴν οἰκονομίαν, πλήρωσον χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Digitized by Google

[illegible]

Εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος ἔλθοι ἐφ' ὑμᾶς, τῇ αὐτοῦ θείᾳ χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα τὸ

Δόξα σοι, Χριστὲ ὁ Θεὸς, κτλ.

Καὶ εἶτα ἡ συνήθης ἀπόλυσις.

ΤΡΟΠΑΡΙΟΝ τοῦ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

Ἡ τοῦ στόματός σου, καθάπερ πυρσὸς, ἐκλάμψασα χάρις τὴν οἰκουμένην ἐφώτισεν, ἀφιλαργυρίας τῷ κόσμῳ θησαυροὺς ἐναπέθετο, τὸ ὕψος ἡμῖν τῆς ταπεινοφροσύνης ὑπέδειξεν· ἀλλὰ σοῖς λόγοις παιδεύων, πάτερ Ἰωάννη Χρυσόστομε, πρέσβευε τῷ λόγῳ Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τέλος τῆς θείας Λειτουργίας

ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

Digitized by Google

Ο ΜΕΓΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

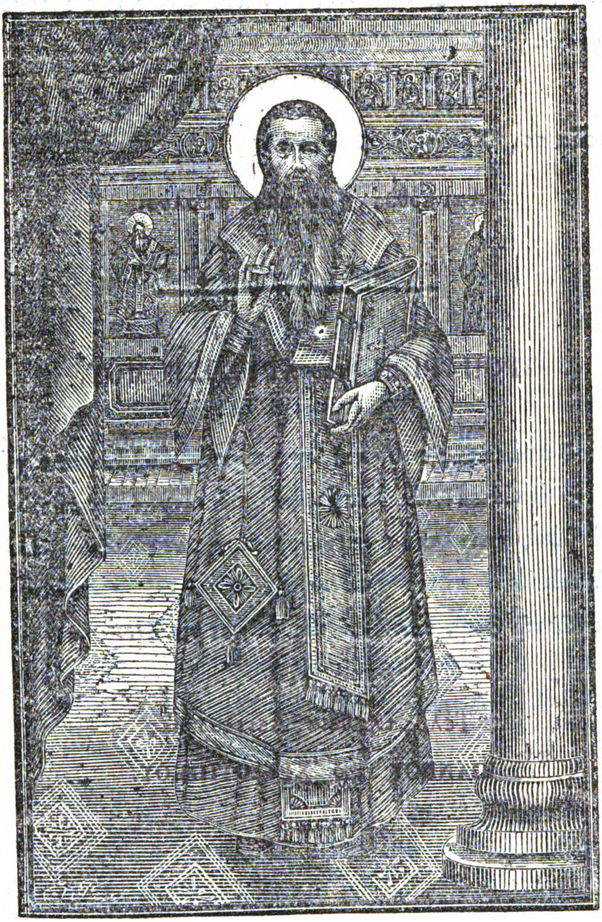

Digitized by Google

Η ΘΕΙΑ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ.

Εὐχὴ τῆς Προθέσεως.

Ὁ Θεὸς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον Ἄρτον, τὴν τροφὴν τοῦ παντὸς κόσμου, τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ Θεὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἐξαποστείλας σωτῆρα καὶ λυτρωτὴν καὶ εὐεργέτην, εὐλογοῦντα καὶ ἁγιάζοντα ἡμᾶς· αὐτὸς εὐλόγησον τὴν Πρόθεσιν ταύτην, καὶ πρόσδεξαι αὐτὴν εἰς τὸ ὑπερουράνιόν σου θυσιαστήριον· μνημόνευσον, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, τῶν προσενεγκάντων, καὶ δι' οὓς προσήγαγον, καὶ ἡμᾶς ἀκατακρίτους διαφύλαξον ἐν τῇ Ἱερουργίᾳ τῶν θείων σου μυστηρίων. Ὅτι ἡγίασται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ Διάκονος.

Εὐλόγησον, δέσποτα.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Digitized by Google

Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Τοῦ Χοροῦ δὲ εἰπόντος,

'Αμὴν,

καὶ πάλιν [illegible] ἀποκρινομένου τοῦ

Κύριε, ἐλέησον,

λέγει ὁ Διάκονος

Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης, καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καὶ τῆς τῶν πάντων ἑνώσεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου Οἴκου τούτου, καὶ τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαβείας, καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος), τοῦ τιμίου Πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ Διακονίας, παντὸς τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς ἁγίας Μονῆς, (ἢ πόλεως ἢ χώρας ταύτης), πάσης πόλεως, χώρας, καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς, καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων, νοσούντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως κτλ.

Digitized by Google

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον κτλ.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου κτλ.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εὐχὴ Ἀντιφώνου Α΄, ἣν λέγει ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὗ τὸ κράτος ἀνείκαστον, καὶ ἡ δόξα ἀκατάληπτος· οὗ τὸ ἔλεος ἀμέτρητον, καὶ ἡ φιλανθρωπία ἄφατος· αὐτὸς, δέσποτα, κατὰ τὴν σὴν εὐσπλαγχνίαν ἐπίβλεψον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὸν ἅγιον Οἶκον τοῦτον, καὶ ποίησον μεθ' ἡμῶν, καὶ τῶν συνευχομένων ἡμῖν, πλούσια τὰ ἐλέη σου, καὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου.

Ὁ Διάκονος.

Ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου κτλ.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι σὸν τὸ κράτος, καὶ σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εὐχὴ Ἀντιφώνου Β΄., ἣν λέγει ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σῶσον τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου· τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας σου φύλαξον· ἁγίασον τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ Οἴκου σου· σὺ αὐτοὺς ἀντιδόξασον τῇ θεϊκῇ σου δυνάμει, καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ.

Ὁ Διάκονος.

Digitized by Google

Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός . . .

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου . . .

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εὐχὴ Ἀντιφώνου Γ'. μυστικῶς.

Ὁ τὰς κοινὰς ταύτας καὶ συμφώνους ἡμῖν χαρισάμενος προσευχὰς, ὁ καὶ δυσὶ καὶ τρισὶ, συμφωνοῦσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, τὰς αἰτήσεις παρέχειν ἐπαγγειλάμενος, αὐτὸς καὶ νῦν τῶν δούλων σου τὰ αἰτήματα πρὸς τὸ συμφέρον πλήρωσον, χορηγῶν ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι τὴν ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀληθείας, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ζωὴν αἰώνιον χαριζόμενος.

Εὐχὴ τῆς Εἰσόδου τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου, μυστικῶς.

Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταστήσας ἐν οὐρανοῖς τάγματα, καὶ στρατιὰς Ἀγγέλων καὶ Ἀρχαγγέλων, εἰς λειτουργίαν τῆς σῆς δόξης, ποίησον, σὺν τῇ εἰσόδῳ ἡμῶν, εἴσοδον ἁγίων Ἀγγέλων γενέσθαι, συλλειτουργούντων ἡμῖν, καὶ συνδοξολογούντων τὴν σὴν ἀγαθότητα. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεί.

Digitized by Google

'Ο Διάκονος.

Καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

'Ο Ἱερεὺς μυστικῶς τὴν εὐχὴν τοῦ Τρισαγίου Ὕμνου.

'Ο Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ ἐν Ἁγίοις ἀναπαυόμενος, ὁ τρισαγίῳ φωνῇ ὑπὸ τῶν Σεραφὶμ ἀνυμνούμενος, καὶ ὑπὸ τῶν Χερουβὶμ δοξολογούμενος, καὶ ὑπὸ πάσης ἐπουρανίου Δυνάμεως προσκυνούμενος· ὁ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν τὰ σύμπαντα· ὁ κτίσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν, καὶ παντί σου χαρίσματι κατακοσμήσας· ὁ διδοὺς αἰτοῦντι σοφίαν καὶ σύνεσιν, καὶ μὴ παρορῶν ἁμαρτάνοντα, ἀλλὰ θέμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ μετάνοιαν· ὁ καταξιώσας ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀναξίους δούλους σου, καὶ ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ στῆναι κατενώπιον τῆς δόξης τοῦ ἁγίου σου θυσιαστηρίου, καὶ τὴν ὀφειλομένην σοι προσκύνησιν καὶ δοξολογίαν προσάγειν· αὐτός, δέσποτα, πρόσδεξαι καὶ ἐκ στόματος ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν τὸν Τρισάγιον ὕμνον, καὶ ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῇ χρηστότητί σου· συγχώρησον ἡμῖν πᾶν πλημμέλημα, ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον· ἁγίασον ἡμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα, καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ὁσιότητι λατρεύειν σοι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. Πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων. Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ταύτης δὲ τελεσθείσης, λέγουσιν ἀμφότεροι τὸ Τρισάγιον· εἶτα λέγει ὁ Διάκονος πρὸς τὸν Ἱερέα.

Κέλευσον, δέσποτα.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς, θεωρῶν πρὸς τὴν Πρόθεσιν, λέγει.

Digitized by Google

Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

[illegible]

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἄνω καθέδραν.

Καὶ ὁ Ἱερεύς

Εὐλογημένος εἶ ὁ ἐπὶ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

[illegible] τοῦ Εὐαγγελίου μυστικῶς.

Ἔλλαμψον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, φιλάνθρωπε δέσποτα, τὸ τῆς σῆς θεογνωσίας ἀκήρατον φῶς, καὶ τοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν διάνοιξον ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν τῶν Εὐαγγελικῶν σου κηρυγμάτων κατανόησιν· ἔνθες ἡμῖν καὶ τὸν τῶν μακαρίων σου ἐντολῶν φόβον, ἵνα, τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας πάσας καταπατήσαντες, πνευματικὴν πολιτείαν μετέλθωμεν, πάντα τὰ πρὸς εὐαρέστησιν τὴν σὴν φρονοῦντες καὶ πράττοντες. Σὺ γὰρ εἶ ὁ φωτισμὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, Χριστὲ ὁ Θεὸς, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

[illegible]

Εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς . . .
Κύριε, παντοκράτορ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν . . .
Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου . . .

Ὁ Ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τῆς ἐκτενοῦς [illegible]

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενῆ ταύτην ἱκεσίαν πρόσδεξαι παρὰ τῶν σῶν δούλων, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐ-

Digitized by Google

λέους σου, καὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου κατάπεμψον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαόν σου, τὸν ἀπεκδεχόμενον τὸ παρὰ σοῦ πλούσιον ἔλεος.

Ὁ Διάκονος.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος).
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν Ἱερέων.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων καὶ ἀειμνήστων.
Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Διάκονος.

Εὔξασθε οἱ κατηχούμενοι τῷ Κυρίῳ.
Οἱ πιστοὶ, ὑπὲρ τῶν Κατηχουμένων δεηθῶμεν,
ἵνα ὁ Κύριος αὐτοὺς ἐλεήσῃ,
κατηχήσῃ αὐτοὺς τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας,
ἀποκαλύψῃ αὐτοῖς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς δικαιοσύνης,
ἑνώσῃ αὐτοὺς τῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ.
Σῶσον, ἐλέησον, ἀντιλαβοῦ, καὶ διαφύλαξον αὐτούς, ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι.
Οἱ κατηχούμενοι, τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνατε.

Εὐχὴ κατηχουμένων πρὸ τοῦ ἁπλωθῆναι τὸ Εἰλητόν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν οὐρανοῖς κατοικῶν, καὶ ἐπιβλέπων

Digitized by Google

ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα σου, ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς δούλους σου τοὺς Κατηχουμένους, τοὺς ὑποκεκλικότας σοι τοὺς ἑαυτῶν αὐχένας ἐνώπιόν σου, καὶ δὸς αὐτοῖς τὸν ἐλαφρὸν ζυγόν· ποίησον αὐτοὺς μέλη τίμια τῆς ἁγίας σου Ἐκκλησίας, καὶ καταξίωσον αὐτοὺς τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας, τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ τοῦ ἐνδύματος τῆς ἀφθαρσίας, εἰς ἐπίγνωσιν σοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ἵνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν δοξάζωσι τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα ἐξαπλοῖ τὸ Εἰλητὸν ὁ Ἱερεὺς, καὶ ὁ Διάκονος λέγει.

Ὅσοι Κατηχούμενοι, προέλθετε· οἱ Κατηχούμενοι, προέλθετε· ὅσοι Κατηχούμενοι, προέλθετε· μή τις τῶν Κατηχουμένων. ὅσοι πιστοί.

Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Εὐχὴ πιστῶν Α'. μετὰ τὸ ἁπλωθῆναι τὸ Εἰλητόν.

Σὺ, Κύριε, κατέδειξας ἡμῖν τὸ μέγα τοῦτο τῆς σωτηρίας μυστήριον· σὺ κατηξίωσας ἡμᾶς, τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀναξίους δούλους σου, γενέσθαι λειτουργοὺς τοῦ ἁγίου σου θυσιαστηρίου· σὺ ἱκάνωσον ἡμᾶς τῇ δυνάμει τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος εἰς τὴν διακονίαν ταύτην· ἵνα, ἀκατακρίτως στάντες ἐνώπιον τῆς ἁγίας δόξης σου, προσάγωμέν σοι θυσίαν αἰνέσεως. Σὺ γὰρ εἶ ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσι. Δὸς, Κύριε, καὶ ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων, καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων, δεκτὴν γενέσθαι τὴν θυσίαν ἡμῶν καὶ εὐπρόσδεκτον ἐνώπιόν σου.

Ὁ Διάκονος.

Digitized by Google

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον κτλ. Σοφία.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ Διάκονος.

Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Εὐχὴ πιστῶν Β΄. ἣν λέγει ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Ὁ Θεὸς, ὁ ἐπισκεψάμενος ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν, ὁ στήσας ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἁμαρτωλοὺς καὶ ἀναξίους δούλους σου, κατενώπιον τῆς ἁγίας δόξης σου, λειτουργεῖν τῷ ἁγίῳ σου θυσιαστηρίῳ, σὺ ἐνίσχυσον ἡμᾶς τῇ δυνάμει τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος εἰς τὴν διακονίαν ταύτην· καὶ δὸς ἡμῖν λόγον ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματος ἡμῶν, εἰς τὸ ἐπικαλεῖσθαι τὴν χάριν τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος ἐπὶ τῶν μελλόντων προτίθεσθαι Δώρων.

Ὁ Διάκονος.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον κτλ. Σοφία.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅπως, ὑπὸ τοῦ κράτους σου πάντοτε φυλαττόμενοι, σοὶ δόξαν ἀναπέμπωμεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εὐχὴ, ἣν λέγει ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς, τοῦ Χερουβικοῦ ᾀδομένου.

Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς προσέρχεσθαι, ἢ προσεγγίζειν, ἢ λειτουργεῖν σοι, Βασιλεῦ τῆς δόξης· τὸ γὰρ διακονεῖν σοι μέγα καὶ φοβερὸν καὶ αὐταῖς

Digitized by Google

ταῖς ἐπουρανίαις Δυνάμεσιν· ἀλλ ὅμως διὰ τὴν ἄφατον καὶ ἀμέτρητόν σου φιλανθρωπίαν, ἀτρέπτως καὶ ἀναλλοιώτως γέγονας ἄνθρωπος, καὶ Ἀρχιερεὺς ἡμῶν ἐχρημάτισας, καὶ τῆς λειτουργικῆς ταύτης καὶ ἀναιμάκτου θυσίας τὴν ἱερουργίαν παρέδωκας ἡμῖν, ὡς δεσπότης τῶν ἁπάντων. Σὺ γὰρ μόνος, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δεσπόζεις τῶν ἐπουρανίων καὶ τῶν ἐπιγείων, ὁ ἐπὶ θρόνου Χερουβικοῦ ἐποχούμενος, ὁ τῶν Σεραφὶμ Κύριος, καὶ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ μόνος ἅγιος, καὶ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος. Σὲ τοίνυν δυσωπῶ, τὸν μόνον ἀγαθὸν καὶ εὐήκοον. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀχρεῖον δοῦλόν σου, καὶ καθάρισόν μου τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ ἱκάνωσόν με τῇ δυνάμει τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, ἐνδεδυμένον τὴν τῆς Ἱερατείας χάριν, παραστῆναι τῇ ἁγίᾳ σου ταύτῃ Τραπέζῃ, καὶ ἱερουργῆσαι τὸ ἅγιον καὶ ἄχραντόν σου Σῶμα, καὶ τὸ τίμιον Αἷμα. Σοὶ γὰρ προσέρχομαι, κλίνας τὸν ἐμαυτοῦ αὐχένα, καὶ δέομαί σου· μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, μηδὲ ἀποδοκιμάσῃς με ἐκ παίδων σου· ἀλλ' ἀξίωσον προσενεχθῆναί σοι ὑπ' ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀναξίου δούλου σου τὰ Δῶρα ταῦτα. Σὺ γὰρ εἶ ὁ προσφέρων, καὶ προσφερόμενος, καὶ προσδεχόμενος, καὶ διαδιδόμενος, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Θυμιάσαντος δὲ τοῦ Ἱερέως, ἀπέρχονται ἀμφότεροι ἐν τῇ Προθέσει, καὶ ὁ Διάκονος λέγει.

Ἔπαρον, δέσποτα.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς, ἄρας τὸν Ἀέρα, ἐπιτίθησι τῷ τοῦ Διακόνου ὤμῳ, λέγων (*).

(*) Οὐκ ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ὤμου, ἀλλ' ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὤμων τοῦ Διακόνου συνήθως ἐπιτίθησι τὸν Ἀέρα. Οὕτω δὲ ἐπιτίθεται αὐτὸν καὶ ὁ Ἱερεὺς μὴ ὄντος τοῦ Διακόνου.

Digitized by Google

Ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς τὰ Ἅγια, καὶ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον.

Εἶτα, τὸν μὲν ἅγιον Δίσκον ἐπιβαλὼν τῇ τοῦ Διακόνου κεφαλῇ, αὐτὸς δὲ τὸ ἅγιον Ποτήριον ἀνὰ χεῖρας λαβὼν, ἐξέρχονται ἀμφότεροι, λέγοντες.

Πάντων ἡμῶν μνησθείη Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἰσελθόντων δὲ ἐν τῷ Βήματι, ὁ Ἱερεὺς, κατὰ τὸ ἔθος, τοποθετήσας τὰ ἅγια, θυμιᾷ τρὶς αὐτὰ, λέγων.

Τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

Εἶτα, κλίνας τὴν κεφαλὴν, λέγει πρὸς τὸν Διάκονον.

Μνήσθητί μου, ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ.

Καὶ ὁ Διάκονος πρὸς τὸν Ἱερέα.

Μνησθείη Κύριος ὁ Θεὸς τῆς Ἱερωσύνης σου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ κτλ.

Καὶ πάλιν ὁ Διάκονος πρὸς αὐτὸν αὖθις, ὑποκλίνας τὴν κεφαλὴν, λέγει.

Εὖξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, δέσποτα ἅγιε.

Καὶ ὁ Ἱερεύς.

Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σὲ, καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι.

Ὁ Διάκονος.

Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συλλειτουργήσει ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν· μνήσθητί μου, δέσποτα ἅγιε.

Καὶ ὁ Ἱερεύς.

Digitized by Google

Μνησθείη Κύριος ὁ Θεὸς τῆς Ἱεροδιακονίας σου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ δὲ Διάκονος, λέγει τό·

Ἀμὴν,

καὶ ἀσπασάμενος τὴν Ἱερατικὴν δεξιὰν, ἐξέρχεται λέγων.

Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.
Ὑπὲρ τῶν προτεθέντων τιμίων Δώρων τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου Οἴκου τούτου, καὶ τῶν μετὰ πίστεως . . .
Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς κτλ.

Ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς τὴν εὐχὴν τῆς προσκομιδῆς, μετὰ τὴν ἐν τῇ ἁγίᾳ Τραπέζῃ τῶν θείων Δώρων ἀπόθεσιν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κτίσας ἡμᾶς, καὶ ἀγαγὼν εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, ὁ ὑποδείξας ἡμῖν ὁδοὺς εἰς σωτηρίαν, ὁ χαρισάμενος ἡμῖν οὐρανίων μυστηρίων ἀποκάλυψιν, καὶ θέμενος ἡμᾶς εἰς τὴν διακονίαν ταύτην ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματός σου τοῦ ἁγίου, εὐδόκησον δὴ, Κύριε, τοῦ γενέσθαι διακόνους τῆς Καινῆς σου Διαθήκης, λειτουργοὺς τῶν ἁγίων σου μυστηρίων· πρόσδεξαι ἡμᾶς προσεγγίζοντας τῷ ἁγίῳ σου θυσιαστηρίῳ, κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου· ἵνα γενώμεθα ἄξιοι τοῦ προσφέρειν σοι τὴν λογικὴν ταύτην καὶ ἀναίμακτον θυσίαν, ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων, ἣν προσδεξάμενος εἰς τὸ ἅγιον, καὶ ὑπερουράνιον, καὶ νοερόν σου θυσιαστήριον, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, ἀντικατάπεμψον ἡμῖν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος· ἐπίβλεψον ἐφ' ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, καὶ ἔπιδε ἐπὶ τὴν λατρείαν ἡμῶν ταύτην, καὶ πρόσδεξαι αὐτὴν, ὡς προσεδέξω Ἄβελ τὰ δῶρα, Νῶε τὰς θυσίας, Ἀβραὰμ τὰς ὁλοκαρπώσεις, Μωσέως καὶ Ἀαρὼν τὰς Ἱερωσύνας, Σαμουὴλ τὰς εἰρηνικάς. Ὡς προσεδέξω ἐκ τῶν ἁγίων σου Ἀποστόλων τὴν ἀληθινὴν ταύτην λατρείαν, οὕτω

Digitized by Google

καὶ ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν πρόσδεξαι τὰ Δῶρα ταῦτα ἐν τῇ χρηστότητί σου, Κύριε, ἵνα, καταξιωθέντες λειτουργεῖν ἀμέμπτως τῷ ἁγίῳ σου θυσιαστηρίῳ, εὕρωμεν τὸν μισθὸν τῶν πιστῶν καὶ φρονίμων οἰκονόμων, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ φοβερᾷ τῆς ἀνταποδόσεώς σου τῆς δικαίας.

Ὁ Διάκονος, ὡς ἐν τῇ Χρυσοστόμου Λειτουργίᾳ, λέγει.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς . . .
Τὴν ἡμέραν πᾶσαν τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν . . .
Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγὸν, φύλακα τῶν ψυχῶν . . .
Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν . . .
Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν . . .
Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν . . .
Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν . . .
Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης κτλ.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ εὐθύς.

Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος.

Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους, ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ ὁμολογήσωμεν.
Τὰς θύρας, τὰς θύρας· ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν.

Μετὰ τὸ Πιστεύω, ὁ Διάκονος.

Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου· πρόσχωμεν τὴν ἁγίαν ἀναφορὰν ἐν εἰρήνῃ προσφέρειν.

Digitized by Google

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. (Καὶ εὐλογεῖ τὸν λαόν).

Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας· εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Ὁ Ἱερεὺς κλινόμενος, ἐπεύχεται μυστικῶς.

Ὁ ὢν, Δέσποτα, Κύριε, Θεὲ, Πάτερ παντοκράτορ, προσκυνητὲ, ἄξιον ὡς ἀληθῶς, καὶ δίκαιον, καὶ πρέπον τῇ μεγαλοπρεπείᾳ τῆς ἁγιωσύνης σου, σὲ αἰνεῖν, σὲ ὑμνεῖν, σὲ εὐλογεῖν, σὲ προσκυνεῖν, σοὶ εὐχαριστεῖν, σὲ δοξάζειν τὸν ὄντως ὄντα Θεὸν, καὶ σοὶ προσφέρειν ἐν καρδίᾳ συντετριμμένῃ, καὶ πνεύματι ταπεινώσεως τὴν λογικὴν ταύτην λατρείαν ἡμῶν. Ὅτι σὺ εἶ ὁ χαρισάμενος ἡμῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀληθείας· καὶ τίς ἱκανὸς λαλῆσαι τὰς δυναστείας σου, ἀκουστὰς ποιῆσαι πάντας τὰς αἰνέσεις σου, ἢ διηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου ἐν παντὶ καιρῷ; Δέσποτα τῶν ἁπάντων, Κύριε οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ πάσης κτίσεως, ὁρωμένης τε καὶ οὐχ ὁρωμένης, ὁ καθήμενος ἐπὶ θρόνου δόξης, καὶ ἐπιβλέπων ἀβύσσους, ἄναρχε, ἀόρατε, ἀκατάληπτε, ἀπερίγραπτε, ἀναλλοίωτε, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ μεγάλου Θεοῦ, καὶ Σωτῆρος τῆς ἐλπίδος ἡμῶν· ὅς ἐστιν εἰκὼν τῆς σῆς ἀγαθότητος, σφραγὶς ἰσότυπος ἐν ἑαυτῷ, δεικνὺς σὲ τὸν Πατέρα, Λόγος ζῶν, Θεὸς ἀληθινὸς, ἡ πρὸ αἰώνων σοφία, ζωὴ, ἁγιασμὸς, δύναμις, τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, παρ᾽ οὗ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐξεφάνη, τὸ τῆς ἀληθείας Πνεῦμα, τὸ τῆς υἱοθεσίας χάρισμα, ὁ ἀῤῥαβὼν τῆς μελλούσης κληρονομίας, ἡ ἀπαρχὴ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ἡ ζωοποιὸς δύναμις, ἡ πηγὴ τοῦ ἁγιασμοῦ, παρ᾽ οὗ πᾶσα κτίσις, λογικὴ τε καὶ νοερὰ, δυναμουμένη, σοὶ λατρεύει, καὶ σοὶ τὴν ἀΐδιον ἀναπέμπει δοξολογίαν, ὅτι τὰ σύμπαντα

Digitized by Google

δοῦλα σά. Σὲ γὰρ αἰνοῦσιν Ἄγγελοι, Ἀρχάγγελοι, Θρόνοι, Κυριότητες, Ἀρχαὶ, Ἐξουσίαι, Δυνάμεις, καὶ τὰ πολυόμματα Χερουβίμ· σοὶ παρίστανται κύκλῳ τὰ Σεραφὶμ, ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνὶ, καὶ ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνί· καὶ ταῖς μὲν δυσὶ κατακαλύπτουσι τὰ πρόσωπα ἑαυτῶν, ταῖς δὲ δυσὶ τοὺς πόδας, καὶ ταῖς δυσὶ πετόμενα, κέκραγεν ἕτερον πρὸς τὸ ἕτερον, ἀκαταπαύστοις στόμασιν, ἀσιγήτοις δοξολογίαις.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Τὸν ἐπινίκιον ὕμνον ᾄδοντα, βοῶντα, κεκραγότα καὶ λέγοντα.

Ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Μετὰ τούτων τῶν μακαρίων Δυνάμεων, δέσποτα φιλάνθρωπε, καὶ ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ βοῶμεν, καὶ λέγομεν· ἅγιος εἶ, ὡς ἀληθῶς, καὶ πανάγιος, καὶ οὐκ ἔστι μέτρον τῇ μεγαλοπρεπείᾳ τῆς ἁγιωσύνης σου, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, ὅτι ἐν δικαιοσύνῃ καὶ κρίσει ἀληθινῇ πάντα ἐπήγαγες ἡμῖν· πλάσας γὰρ τὸν ἄνθρωπον, χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ εἰκόνι τῇ σῇ, ὁ Θεὸς, τιμήσας, τέθεικας αὐτὸν ἐν τῷ Παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, ἀθανασίαν ζωῆς, καὶ ἀπόλαυσιν αἰωνίων ἀγαθῶν, ἐν τῇ τηρήσει τῶν ἐντολῶν σου, ἐπαγγειλάμενος αὐτῷ· ἀλλὰ παρακούσαντα σοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, τοῦ κτίσαντος αὐτὸν, καὶ τῇ ἀπάτῃ τοῦ ὄφεως ὑπαχθέντα, νεκρωθέντα τε τοῖς οἰκείοις αὐτοῦ παραπτώμασιν, ἐξώρισας αὐτὸν ἐν τῇ δικαιοκρισίᾳ σου, ὁ Θεὸς, ἐκ τοῦ Παραδείσου εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, καὶ ἀπέστρεψας εἰς τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήφθη, οἰκονομῶν αὐτῷ τὴν ἐκ παλιγγενεσίας σωτηρίαν, τὴν ἐν αὐτῷ τῷ Χριστῷ σου· οὐ γὰρ ἀπεστράφης τὸ πλάσμα σου εἰς τέλος, ὃ ἐποίησας, ἀγαθὲ, οὐδὲ ἐπελάθου ἔργου χειρῶν σου, ἀλλ' ἐπεσκέψω πολυτρόπως διὰ σπλάγχνα ἐλέους σου. Προφήτας ἐξαπέστειλας, ἐποίησας δυνάμεις, διὰ τῶν Ἁγίων σου, τῶν καθ' ἑκάστην γενεὰν

Digitized by Google

εὐαρεστησάντων σοι· ἐλάλησας ἡμῖν διὰ στόματος τῶν δούλων σου τῶν Προφητῶν, προκαταγγέλλων ἡμῖν τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι σωτηρίαν, νόμον ἔδωκας εἰς βοήθειαν, Ἀγγέλους ἐπέστησας φύλακας. Ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τῶν καιρῶν, ἐλάλησας ἡμῖν ἐν αὐτῷ τῷ Υἱῷ σου, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησας, ὃς, ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης σου καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεώς σου, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα σοὶ τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ, ἀλλὰ, Θεὸς ὢν προαιώνιος, ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη, καὶ ἐκ Παρθένου ἁγίας σαρκωθεὶς, ἐκένωσεν ἑαυτὸν, μορφὴν δούλου λαβὼν, σύμμορφος γενόμενος τῷ σώματι τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, ἵνα ἡμᾶς συμμόρφους ποιήσῃ τῆς εἰκόνος τῆς δόξης αὐτοῦ. Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, ηὐδόκησεν ὁ μονογενής σου Υἱὸς, ὁ ὢν ἐν τοῖς κόλποις σοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, γενόμενος ἐκ γυναικὸς, τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, γενόμενος ὑπὸ νόμον, κατακρῖναι τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, ἵνα οἱ ἐν τῷ Ἀδὰμ ἀποθνήσκοντες ζωοποιηθῶσιν ἐν αὐτῷ τῷ Χριστῷ σου, καὶ ἐμπολιτευσάμενος τῷ κόσμῳ τούτῳ, δοὺς προστάγματα σωτηρίας, ἀποστήσας ἡμᾶς τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων, προσήγαγε τῇ ἐπιγνώσει σοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, κτησάμενος ἡμᾶς ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, καὶ καθαρίσας ἡμᾶς ἐν ὕδατι, καὶ ἁγιάσας τῷ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ, ἔδωκεν ἑαυτὸν ἀντάλλαγμα τῷ θανάτῳ, ἐν ᾧ κατειχόμεθα πεπραμένοι ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν· καὶ κατελθὼν διὰ τοῦ Σταυροῦ εἰς τὸν Ἅδην, ἵνα πληρώσῃ ἑαυτῷ τὰ πάντα, ἔλυσε τὰς ὀδύνας τοῦ θανάτου, καὶ ἀναστὰς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ὁδοποιήσας πάσῃ σαρκὶ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι ὑπὸ τῆς φθορᾶς τὸν ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς, ἐγέ-

Digitized by Google

νετο ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα ᾖ αὐτὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσι πρωτεύων· καὶ ἀνελθὼν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης σου ἐν ὑψηλοῖς, ὃς καὶ ἥξει ἀποδοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Κατέλιπε δὲ ἡμῖν ὑπομνήματα τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ πάθους, ταῦτα, ἃ προτεθείκαμεν, κατὰ τὰς αὐτοῦ ἐντολάς· μέλλων γὰρ ἐξιέναι ἐπὶ τὸν ἑκούσιον καὶ ἀοίδιμον καὶ ζωοποιὸν αὐτοῦ θάνατον, τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδου ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς, λαβὼν ἄρτον ἐπὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ καὶ ἀχράντων χειρῶν, καὶ ἀναδείξας σοὶ τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ, εὐχαριστήσας, εὐλογήσας, ἁγιάσας, κλάσας·

Εἶτα ἐκφώνως.

Ἔδωκε τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ Ἀποστόλοις, εἰπών· Λάβετε, φάγετε, τοῦτό μου ἐστὶ τὸ Σῶμα, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

Ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Ὁμοίως καὶ τὸ Ποτήριον ἐκ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου λαβὼν, κεράσας, εὐχαριστήσας, ἁγιάσας·

Εἶτα ἐκφώνως.

Ἔδωκε τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ Ἀποστόλοις, εἰπών· Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτό ἐστι τὸ Αἷμά μου, τὸ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν (1).

---

(1) Σημείωσαι ὅτι εἰς τὰ Κυριακὰ λόγια «Λάβετε, φάγετε» καὶ «Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες» οἱ ἱερουργοῦντες δὲν πρέπει νὰ δεικνύωσι, λέγοντες ταῦτα, διὰ τῶν χειρῶν τὰ προκείμενα τίμια Δῶρα, καθ' ὅτι οὐκ ἀναφέρονται ἐπ' αὐτῶν, ἀλλ' εἰς ἅπερ ὁ Ἰησοῦς, λαβὼν τότε ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ εὐλογήσας, ἔδωκε

Ὁ Ἱερεὺς, κλίνας τὴν κεφαλὴν, ἐπεύχεται μυστικῶς.

Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν· ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν Ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ Ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν ἐμὸν θάνατον καταγγέλλετε, καὶ τὴν ἐμὴν ἀνάστασιν ὁμολογεῖτε. Μεμνημένοι οὖν, δέσποτα, καὶ ἡμεῖς τῶν σωτηρίων αὐτοῦ παθημάτων, τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, τῆς τριημέρου ταφῆς, τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως, τῆς εἰς οὐρανοὺς ἀνόδου, τῆς ἐκ δεξιῶν σοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καθέδρας, καὶ τῆς ἐνδόξου καὶ φοβερᾶς δευτέρας αὐτοῦ παρουσίας.

Εἶτα ἐκφώνως.

Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν σοὶ προσφέρομεν, κατὰ πάντα, καὶ διὰ πάντα.

Ὁ Ἱερεὺς, κλίνας τὴν κεφαλὴν, ἐπεύχεται μυστικῶς.

Διὰ τοῦτο, δέσποτα πανάγιε, καὶ ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀνάξιοι δοῦλοί σου, οἱ καταξιωθέντες λειτουργεῖν τῷ ἁγίῳ σου θυσιαστηρίῳ, οὐ διὰ τὰς δικαιοσύνας ἡμῶν (οὐ γὰρ ἐποιήσαμέν τι ἀγαθὸν ἐπὶ τῆς γῆς), ἀλλὰ διὰ τὰ ἐλέη σου, καὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου, οὓς ἐξέχεας πλουσίως ἐφ' ἡμᾶς, θαῤῥοῦντες προσεγγίζομεν τῷ ἁγίῳ σου θυσιαστηρίῳ, καὶ προθέντες τὰ ἀντίτυπα τοῦ ἁγίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ σου, σοῦ δεόμεθα, καὶ σὲ παρακαλοῦμεν, ἅγιε ἁγίων, εὐδοκίᾳ τῆς σῆς ἀγαθότητος, ἐλθεῖν τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ προκείμενα Δῶρα ταῦτα, καὶ εὐλογῆσαι αὐτὰ, καὶ ἁγιάσαι, καὶ ἀναδεῖξαι.

Εἶτα εὔχονται λέγοντες τό

Ὁ Θεὸς, ἱλάσθητί μοι,

τοῖς Μαθηταῖς αὐτοῦ. Ἐνταῦθα δὲ τὰ εἰρημένα δεσποτικὰ ἐκεῖνα λόγια ἐπαναλαμβάνονται διηγηματικῶς, καὶ ἑπομένως περιττὴ ἡ δεῖξις, μᾶλλον δὲ, ἐναντία εἰς τὸ ὀρθὸν τῆς Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας φρόνημα.

Digitized by Google

καὶ εὐθὺς ὁ Διάκονος λέγει μυστικῶς, δεικνύων τὸν ἅγιον Ἄρτον.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν ἅγιον Ἄρτον.

Ὁ δὲ Ἱερεὺς σφραγίζει τρὶς τὰ ἅγια Δῶρα, λέγων μυστικῶς.

Τὸν μὲν Ἄρτον τοῦτον, αὐτὸ τὸ τίμιον Σῶμα τοῦ Κυρίου, καὶ Θεοῦ, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Διάκονος, εἰπὼν τό

Ἀμὴν,

ἐπιλέγει δεικνύων τὸ ἅγιον Ποτήριον.

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ ἅγιον Ποτήριον.

Ὁ δὲ Ἱερεὺς εὐλογῶν, λέγει.

Τὸ δὲ ἐν τῷ Ποτηρίῳ τούτῳ αὐτὸ τὸ τίμιον Αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Διάκονος, εἰπὼν καὶ αὖθις τό

Ἀμὴν,

ἐπιλέγει.

Εὐλόγησον, δέσποτα, ἀμφότερα τὰ Ἅγια.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς, εὐλογῶν ἀμφότερα τὰ Ἅγια, λέγει.

Τὸ ἐκχυθὲν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας (*).

Ὁ Διάκονος.

(*) Τὸ «Μεταβαλὼν τῷ Πνεύματί σου τῷ Ἁγίῳ» ἐκ τῆς τοῦ θείου Χρυσοστόμου Λειτουργίας μεταγραφὲν, θεωρούμενον κατὰ σύνταξιν, οὐκ ἔχει χώραν οὐδεμίαν ἐνταῦθα εἰς τὴν τοῦ Μ. Βασιλείου, ἀλλ᾽ἔστι προσθήκη, τολμηρῶς παρά τινος γενομένη, ὡς καὶ Νικόδημος ὑπεσημείωσεν ἐν τῷ Πηδαλίῳ αὐτοῦ (Κανόνι ιθ΄. τῆς ἐν Λαοδικείᾳ Συνόδου).

Ἀμὴν, ἀμὴν, ἀμήν.

Ὁ δὲ Ἱερεὺς ἐπεύχεται μυστικῶς.

Ἡμᾶς δὲ πάντας, τοὺς ἐκ τοῦ ἑνὸς Ἄρτου καὶ τοῦ Ποτηρίου μετέχοντας, ἑνῶσαι ἀλλήλοις, εἰς ἑνὸς Πνεύματος ἁγίου κοινωνίαν, καὶ μηδένα ἡμῶν εἰς κρίμα ἢ εἰς κατάκριμα ποιῆσαι μετασχεῖν τοῦ ἁγίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ σου· ἀλλ' ἵνα εὕρωμεν ἔλεον καὶ χάριν μετὰ πάντων τῶν Ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων, Προπατόρων, Πατέρων, Πατριαρχῶν, Προφητῶν, Ἀποστόλων, Κηρύκων, Εὐαγγελιστῶν, Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν, Διδασκάλων, καὶ παντὸς πνεύματος δικαίου, ἐν πίστει τετελειωμένου.

Εἶτα ἐκφώνως.

Ἐξαιρέτως τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

Ὁ Διάκονος μνημονεύει τὰ δίπτυχα τῶν ζώντων καὶ κεκοιμημένων, καὶ ὁ Ἱερεὺς, κλίνας τὴν κεφαλὴν, ἐπεύχεται μυστικῶς.

Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ· τῶν ἁγίων, ἐνδόξων, καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων· τοῦ ἁγίου (τοῦ δεῖνος), οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων σου· ὧν ταῖς ἱκεσίαις ἐπίσκεψαι ἡμᾶς, ὁ Θεός. Καὶ μνήσθητι πάντων τῶν προκεκοιμημένων ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου, καὶ ἀνάπαυσον αὐτοὺς ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου. Ἔτι σοῦ δεόμεθα, μνήσθητι, Κύριε, τῆς ἁγίας σου Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, τῆς ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης, καὶ εἰρήνευσον αὐτὴν, ἣν περιεποιήσω τῷ τιμίῳ Αἵματι τοῦ Χριστοῦ σου, καὶ τὸν ἅγιον Οἶκον τοῦτον στερέωσον μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν τὰ Δῶρά σοι ταῦτα προσκομισάντων, καὶ ὑπὲρ ὧν, καὶ δι' ὧν, καὶ

Digitized by Google

ἐφ' οἷς αὐτὰ προσεκόμισαν. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν ταῖς ἁγίαις σου Ἐκκλησίαις, καὶ μεμνημένων τῶν πενήτων· ἄμειψαι αὐτοὺς τοῖς πλουσίοις σου καὶ ἐπουρανίοις χαρίσμασι· χάρισαι αὐτοῖς ἀντὶ τῶν ἐπιγείων τὰ ἐπουράνια, ἀντὶ τῶν προσκαίρων τὰ αἰώνια, ἀντὶ τῶν φθαρτῶν τὰ ἄφθαρτα. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν ἐν ἐρημίαις, καὶ ὄρεσι, καὶ σπηλαίοις, καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν ἐν παρθενίᾳ, καὶ εὐλαβείᾳ, καὶ ἀσκήσει, καὶ σεμνῇ πολιτείᾳ διαγόντων. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν εὐσεβεστάτων καὶ πιστοτάτων ἡμῶν Βασιλέων, οὓς ἐδικαίωσας βασιλεύειν ἐπὶ τῆς γῆς· ὅπλῳ ἀληθείας, ὅπλῳ εὐδοκίας στεφάνωσον αὐτούς, ἐπισκίασον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, ἐνίσχυσον αὐτῶν τὸν βραχίονα, ὕψωσον αὐτῶν τὴν δεξιάν, κράτυνον αὐτῶν τὴν βασιλείαν, ὑπόταξον αὐτοῖς πάντα τὰ βάρβαρα ἔθνη, τὰ τοὺς πολέμους θέλοντα, χάρισαι αὐτοῖς βαθεῖαν καὶ ἀναφαίρετον εἰρήνην, λάλησον εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν ἀγαθὰ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας σου, καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ σου, ἵνα ἐν τῇ γαλήνῃ αὐτῶν ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν, ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. Μνήσθητι, Κύριε, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, καὶ τῶν ἐν τῷ παλατίῳ ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ παντὸς τοῦ στρατοπέδου. Τοὺς ἀγαθοὺς ἐν τῇ ἀγαθότητί σου διατήρησον, τοὺς πονηροὺς ἀγαθοὺς ποίησον ἐν τῇ χρηστότητί σου Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ περιεστῶτος λαοῦ, καὶ τῶν δι' εὐλόγους αἰτίας ἀπολειφθέντων, καὶ ἐλέησον αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς, κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου. Τὰ ταμεῖα αὐτῶν ἔμπλησον παντὸς ἀγαθοῦ, τὰς συζυγίας αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διατήρησον, τὰ νήπια ἔκθρεψον, τὴν νεότητα παιδαγώγησον, τὸ γῆρας περικράτησον, τοὺς ὀλιγοψύχους παραμύθησαι, τοὺς ἐσκοτισμένους ἐπισυνάγαγε, τοὺς πεπλανημένους ἐπανάγαγε, καὶ σύναψον τῇ ἁγίᾳ σου Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ· τοὺς ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων

Digitized by Google

ἐλευθέρωσον, τοῖς πλέουσι σύμπλευσον, τοῖς ὁδοιποροῦσι συνόδευσον, χηρῶν πρόστηθι, ὀρφανῶν ὑπεράσπισον, αἰχμαλώτους ῥῦσαι, νοσοῦντας ἴασαι, τῶν ἐν βήμασι καὶ μετάλλοις, καὶ ἐξορίαις καὶ πικραῖς δουλείαις, καὶ πάσῃ θλίψει, καὶ ἀνάγκῃ, καὶ περιστάσει ὄντων, μνημόνευσον ὁ Θεὸς, καὶ πάντων τῶν δεομένων τῆς μεγάλης σου εὐσπλαγχνίας, καὶ τῶν ἀγαπώντων ἡμᾶς, καὶ τῶν μισούντων, καὶ τῶν ἐντειλαμένων ἡμῖν τοῖς ἀναξίοις εὔχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ σου μνήσθητι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ἐπὶ πάντας ἔκχεον τὸ πλούσιόν σου ἔλεος, πᾶσι παρέχων τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα· καὶ ὧν ἡμεῖς οὐκ ἐμνημονεύσαμεν δι' ἄγνοιαν, ἢ λήθην, ἢ πλῆθος ὀνομάτων, αὐτὸς μνημόνευσον, ὁ Θεὸς, ὁ εἰδὼς ἑκάστου τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν προσηγορίαν, ὁ εἰδὼς ἕκαστον ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ. Σὺ γὰρ εἶ, Κύριε, ἡ βοήθεια τῶν ἀβοηθήτων, ἡ ἐλπὶς τῶν ἀπηλπισμένων, ὁ τῶν χειμαζομένων σωτὴρ, ὁ τῶν πλεόντων λιμὴν, ὁ τῶν νοσούντων ἰατρός. Αὐτὸς τοῖς πᾶσι τὰ πάντα γενοῦ, ὁ εἰδὼς ἕκαστον, καὶ τὸ αἴτημα αὐτοῦ, οἶκον, καὶ τὴν χρείαν αὐτοῦ. Ῥῦσαι, Κύριε, τὴν πόλιν (τοῦ δεῖνος) ταύτην, καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν, ἀπὸ λιμοῦ, λοιμοῦ, σεισμοῦ, καταποντισμοῦ, πυρὸς, μαχαίρας, ἐπιδρομῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἐμφυλίου πολέμου.

Εἶτα ἐκφωνεῖ.

Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος), ὃν χάρισαι ταῖς ἁγίαις σου Ἐκκλησίαις ἐν εἰρήνῃ, σῶον, ἔντιμον, ὑγιᾶ, μακροημερεύοντα, καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας.

Καὶ ὁ Διάκονος λέγει, πρὸς τῇ θύρᾳ στάς.

Τοῦ (δεῖνος Παναγιωτάτου, ἢ Μητροπολίτου, ἢ Ἐπισκόπου, ὅστις ἂν ᾖ)

καὶ ὑπὲρ τοῦ προσκομίζοντος τὰ ἅγια Δῶρα ταῦτα

(καὶ τὰ λοιπὰ μέχρι τοῦ)

Καὶ πάντων καὶ πασῶν.

Εἶτα ἐπεύχεται μυστικῶς.

Μνήσθητι, Κύριε, πάσης ἐπισκοπῆς Ὀρθοδόξων, τῶν ὀρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας. Μνήσθητι, Κύριε, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου, καὶ τῆς ἐμῆς ἀναξιότητος, συγχώρησόν μοι πᾶν πλημμέλημα, ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον, καὶ μὴ διὰ τὰς ἐμὰς ἁμαρτίας κωλύσῃς τὴν χάριν τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος ἀπὸ τῶν προκειμένων Δώρων. Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ Διακονίας, καὶ παντὸς Ἱερατικοῦ τάγματος, καὶ μηδένα ἡμῶν καταισχύνῃς τῶν κυκλούντων τὸ ἅγιόν σου θυσιαστήριον. Ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῇ χρηστότητί σου, Κύριε, ἐπιφάνηθι ἡμῖν ἐν τοῖς πλουσίοις σου οἰκτιρμοῖς, εὐκράτους καὶ ἐπωφελεῖς τοὺς ἀέρας ἡμῖν χάρισαι, ὄμβρους εἰρηνικοὺς τῇ γῇ πρὸς καρποφορίαν δώρησαι, εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, παῦσον τὰ σχίσματα τῶν Ἐκκλησιῶν, σβέσον τὰ φρυάγματα τῶν ἐθνῶν, τὰς τῶν αἱρέσεων ἐπαναστάσεις ταχέως κατάλυσον τῇ δυνάμει τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, πάντας ἡμᾶς πρόσδεξαι εἰς τὴν Βασιλείαν σου, υἱοὺς φωτὸς, καὶ υἱοὺς ἡμέρας ἀναδείξας· τὴν σὴν εἰρήνην, καὶ τὴν σὴν ἀγάπην χάρισαι ἡμῖν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν· πάντα γὰρ ἐπέδωκας ἡμῖν.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ἑνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ δοξάζειν καὶ ἀνυμνεῖν τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα ἐπιστρέφει πρὸς τὴν θύραν, καὶ εὐλογῶν, λέγει ἐκφώνως.

Digitized by Google

Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη τοῦ μεγάλου Θεοῦ, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μετὰ πάντων ἡμῶν.

Ὁ Διάκονος.

Πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καὶ τὰ λοιπὰ, ὡς ἐν τῇ τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργίᾳ.

Ὑπὲρ τῶν προσκομισθέντων καὶ ἁγιασθέντων.
Ὅπως ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς ἡμῶν.
Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς.

Ὁ Ἱερεὺς ἐπεύχεται μυστικῶς.

Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Θεὸς τοῦ σώζειν, σὺ ἡμᾶς δίδαξον εὐχαριστεῖν σοι ἀξίως ὑπὲρ τῶν εὐεργεσιῶν σου, ὧν ἐποίησας, καὶ ποιεῖς μεθ' ἡμῶν. Σὺ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ προσδεξάμενος τὰ Δῶρα ταῦτα, καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, καὶ δίδαξον ἐπιτελεῖν ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ σου, ἵνα, ἐν καθαρῷ τῷ μαρτυρίῳ τῆς συνειδήσεως ἡμῶν ὑποδεχόμενοι τὴν μερίδα τῶν ἁγιασμάτων σου, ἑνωθῶμεν τῷ ἁγίῳ Σώματι καὶ Αἵματι τοῦ Χριστοῦ σου· καὶ ὑποδεξάμενοι αὐτὰ ἀξίως, σχῶμεν τὸν Χριστὸν κατοικοῦντα ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, καὶ γενώμεθα ναὸς τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος. Ναὶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν· καὶ μηδένα ἡμῶν ἔνοχον ποιήσῃς τῶν φρικτῶν σου τούτων καὶ ἐπουρανίων μυστηρίων, μηδὲ ἀσθενῆ ψυχῇ καὶ σώματι, ἐκ τοῦ ἀναξίως τούτων μεταλαμβάνειν, ἀλλὰ δὸς ἡμῖν, μέχρι τῆς ἐσχάτης ἡμῶν ἀναπνοῆς, ἀξίως ὑποδέχεσθαι τὴν μερίδα τῶν ἁγιασμάτων σου, εἰς ἐφόδιον ζωῆς αἰωνίου, εἰς ἀπολογίαν εὐπρόσδεκτον τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ σου· ὅπως ἂν καὶ ἡμεῖς μετὰ πάντων τῶν Ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων, γενώμεθα μέτοχοι τῶν αἰωνίων σου ἀγαθῶν, ὧν ἡτοίμασας τοῖς ἀγαπῶσί σε, Κύριε.

Digitized by Google

Ὁ Διάκονος.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς κτλ.
Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν κτλ.
Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγὸν, φύλακα τῶν ψυχῶν . . .
Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν.
Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.
Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ.
Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα.
Τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως, καὶ τὴν κοινωνίαν . . .

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα, μετὰ παῤῥησίας ἀκατακρίτως τολμᾷν ἐπικαλεῖσθαι σὲ τὸν ἐπουράνιον Θεὸν Πατέρα, καὶ λέγειν.

Ὁ λαὸς τὸ

Πάτερ ἡμῶν.

Εἶτα ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος . . .

Ὁ Ἱερεύς.

Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος.

Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Ὁ Ἱερεὺς κλινόμενος ἐπεύχεται μυστικῶς.

Δέσποτα Κύριε, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν, καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως, τοὺς ὑποκεκλικότας σοι τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς εὐλόγησον, ἁγίασον, φρούρησον, ὀχύρωσον, ἐνδυνάμωσον, ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ ἀπόστησον, παντὶ δὲ ἔργῳ ἀγαθῷ σύναψον, καὶ

Digitized by Google

καταξίωσον ἀκατακρίτως μεταςχεῖν τῶν ἀχράντων σου τούτων καὶ ζωοποιῶν μυστηρίων, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, εἰς Πνεύματος ἁγίου κοινωνίαν.

Εἶτα ἐκφώνως.

Χάριτι, καὶ οἰκτιρμοῖς, καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ Ἱερεὺς, κλίνας τὴν κεφαλὴν, ἐπεύχεται μυστικῶς.

Πρόσχες, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου, καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ ἁγιάσαι ἡμᾶς, ὁ ἄνω τῷ Πατρὶ συγκαθήμενος, καὶ ὧδε ἡμῖν ἀοράτως συνών· καὶ καταξίωσον τῇ κραταιᾷ σου χειρὶ, μεταδοῦναι ἡμῖν τοῦ ἀχράντου Σώματός σου, καὶ τοῦ τιμίου Αἵματος, καὶ δι' ἡμῶν παντὶ τῷ λαῷ.

Ὁ Διάκονος ἐκφώνως.

Πρόσχωμεν.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Τὰ Ἅγια τοῖς ἁγίοις.

Εἶτα, τῆς Μεταλήψεως τελεσθείσης, ἀπαραλλάκτως ὡς ἐν τῇ τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργίᾳ, καὶ τῶν ἁγίων Λειψάνων ἀπὸ τῆς ἱερᾶς Τραπέζης ἀρθέντων, λέγει ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπὶ τῇ μεταλήψει τῶν ἁγίων, ἀχράντων, ἀθανάτων, καὶ ἐπουρανίων σου Μυστηρίων, ἃ ἔδωκας ἡμῖν ἐπ' εὐεργεσίᾳ καὶ ἁγιασμῷ, καὶ ἰάσει τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν· αὐτὸς, Δέσποτα τῶν ἁπάντων, δὸς γενέσθαι ἡμῖν τὴν κοινωνίαν τοῦ ἁγίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ

Digitized by Google

Χριστοῦ σου εἰς πίστιν ἀκαταίσχυντον, εἰς ἀγάπην ἀνυπόκριτον, εἰς πλησμονὴν σοφίας, εἰς ἴασιν ψυχῆς καὶ σώματος, εἰς ἀποτροπὴν παντὸς ἐναντίου, εἰς περιποίησιν τῶν ἐντολῶν σου, εἰς ἀπολογίαν εὐπρόσδεκτον, τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ σου.

Ὁ Διάκονος.

Ὀρθοί· μεταλαβόντες τῶν θείων, ἁγίων, ἀχράντων κτλ.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς . . .

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν . . .

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι . . .

Ὁ Ἱερεύς.

Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος, ἐκφωνουμένη παρὰ τοῦ Ἱερέως.

Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντάς σε, Κύριε, καὶ ἁγιάζων τοὺς ἐπὶ σοὶ πεποιθότας, σῶσον τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου· τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας σου φύλαξον· ἁγίασον τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ Οἴκου σου· σὺ αὐτοὺς ἀντιδόξασον τῇ θεϊκῇ σου δυνάμει, καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς, τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ· εἰρήνην τῷ κόσμῳ σου δώρησαι, τοῖς Ἱερεῦσι, τοῖς Βασιλεῦσιν ἡμῶν, τῷ στρατῷ, καὶ παντὶ τῷ λαῷ σου· ὅτι πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον, ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον ἐκ σοῦ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων, καὶ σοὶ τὴν δόξαν καὶ εὐχαριστίαν καὶ προσκύνησιν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ

Digitized by Google

Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων (1).

Καὶ εὐθὺς τὴν ἐν τῷ συστεῖλαι τὰ Ἅγια εὐχὴν, μυστικῶς.

Ἥνυσται καὶ τετέλεσται, ὅσον εἰς τὴν ἡμετέραν δύναμιν, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὸ τῆς σῆς οἰκονομίας μυστήριον. Ἔσχομεν γὰρ τοῦ θανάτου σου τὴν μνήμην, εἴδομεν τῆς Ἀναστάσεώς σου τὸν τύπον, ἐνεπλήσθημεν τῆς ἀτελευτήτου ζωῆς, ἀπηλαύσαμεν τῆς ἀκενώτου σου τρυφῆς, ἧς ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι πάντας ἡμᾶς καταξιωθῆναι εὐδόκησον· χάριτι τοῦ ἀνάρχου σου Πατρὸς, καὶ τοῦ ἁγίου, καὶ ἀγαθοῦ, καὶ ζωοποιοῦ σου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος αὐτοῦ ἔλθοι ἐφ' ἡμᾶς, τῇ αὐτοῦ θείᾳ χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα τό

Δόξα σοι, Χριστὲ ὁ Θεός·

καὶ γίνεται ἡ συνήθης ἀπόλυσις.

(1) Ἡ ἔν τισι λειτουργικαῖς δέλτοις κειμένη ὀπισθάμβωνος εὐχὴ ἐν τῇ Λειτουργίᾳ τοῦ Μ. Βασιλείου «Ὁ θυσίαν αἰνέσεως» δὲν πρέπει νὰ ἀναγινώσκηται, ὡς μὴ οὖσα ποίημα τοῦ Ἁγίου, καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως ἄνευ Ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας προστεθεῖσα ἐν τῇ Λειτουργίᾳ αὐτοῦ· τοῦτο δὲ εἰκάζεται, ἐπειδὴ ἡ εὐχὴ αὕτη οὔτε εἰς τὰ ἀρχαῖα χειρόγραφα εὑρίσκεται, τὰ περιέχοντα τὴν Λειτουργίαν τοῦ Ἁγίου, ἀλλ' οὔτε εἰς τὰ ἅπαντα αὐτοῦ, ἐκδοθέντα ἐν Βενετίᾳ τῷ 1535 σωτηρίῳ ἔτει.

Digitized by Google

ΤΡΟΠΑΡΙΟΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ.

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος σου, ὡς δεξαμένην τὸν λόγον σου, δι' οὗ θεοπρεπῶς ἐδογμάτισας, τὴν φύσιν τῶν ὄντων ἐτράνωσας, τὰ τῶν ἀνθρώπων ἤθη κατεκόσμησας, Βασίλειον Ἱεράτευμα, πάτερ ὅσιε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Digitized by Google

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΤΩΝ
ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΩΝ (*).

Ὁ Διάκονος.

Εὐλόγησον, Δέσποτα.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Μετὰ δὲ τὸν Προοιμιακὸν, λέγει ὁ Διάκονος.

Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης, καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καὶ τῆς τῶν πάντων ἑνώσεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου Οἴκου τούτου, καὶ τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαβείας, καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος), τοῦ τιμίου

(*) Ἴδε τὴν ἐν τέλει τῆς βίβλου σημείωσιν.

Digitized by Google

Πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ Διακονίας, παντὸς τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς ἁγίας Μονῆς, (ἢ πόλεως, ἢ χώρας) ταύτης, πάσης πόλεως, χώρας, καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς, καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων, νοσούντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων, καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου, καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρί, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι κτλ.

[illegible] ...σκομένων τῶν Ψαλμῶν, λέγει ὁ Ἱερεὺς [illegible] τὴν εὐχὴν τοῦ Α΄. Ἀντιφώνου.

Κύριε, οἰκτίρμον καὶ ἐλεῆμον, μακρόθυμε καὶ πολυέλεε, ἐνώτισαι τὴν προσευχὴν ἡμῶν, καὶ πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεως ἡμῶν· ποίησον μεθ' ἡμῶν σημεῖον εἰς ἀγαθόν· ὁδήγησον ἡμᾶς ἐν τῇ ὁδῷ σου, τοῦ πορεύεσθαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· εὔφρανον τὰς καρδίας ἡμῶν, εἰς τὸ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον· διότι μέγας εἶ σύ, καὶ ποιῶν θαυμάσια· σὺ εἶ Θεὸς μόνος, καὶ οὐκ ἔστιν ὅμοιός

Digitized by Google

σοι ἐν θεοῖς, Κύριε· δυνατὸς ἐν ἐλέει, καὶ ἀγαθὸς ἐν ἰσχύϊ, εἰς τὸ βοηθεῖν, καὶ παρακαλεῖν, καὶ σώζειν πάντας τοὺς ἐλπίζοντας εἰς τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον.

Ὁ Διάκονος μετὰ τὸ Δόξα Πατρί.

Ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς . .

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου κτλ.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι σὸν τὸ κράτος, καὶ σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εὐχὴ Ἀντιφώνου Β'.

Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς ἡμᾶς, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς ἡμᾶς· ἀλλὰ ποίησον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου, ἰατρὲ καὶ θεραπευτὰ τῶν ψυχῶν ἡμῶν· ὁδήγησον ἡμᾶς ἐπὶ λιμένα θελήματός σου, φώτισον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν καρδιῶν ἡμῶν εἰς ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀληθείας, καὶ δώρησαι ἡμῖν τὸ λοιπὸν τῆς παρούσης ἡμέρας εἰρηνικὸν καὶ ἀναμάρτητον, καὶ πάντα τὸν χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν. Πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν Ἁγίων σου.

Ὁ Διάκονος μετὰ τὸ Δόξα Πατρί.

Ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς . . .

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου κτλ.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δό-

Digitized by Google

ξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εὐχὴ Ἀντιφώνου Γ'

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, μνήσθητι ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ἀχρείων δούλων σου, ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαι ἡμᾶς τὸ ἅγιον καὶ προσκυνητὸν ὄνομά σου, καὶ μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς ἀπὸ τῆς προσδοκίας τοῦ ἐλέους σου· ἀλλὰ χάρισαι ἡμῖν, ὁ Θεὸς, πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, καὶ καταξίωσον ἡμᾶς ἀγαπᾷν καὶ φοβεῖσθαί σε ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ ποιεῖν ἐν πᾶσι τὸ θέλημά σου.

Ὁ Διάκονος μετὰ τὸ Δόξα Πατρί.

Ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς . . .

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης . . .

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι σὺ εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, Θεὸς τοῦ ἐλεεῖν καὶ σώζειν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεί . . .

Μετὰ τὸ Κύριε ἐκέκραξα, ὁ Διάκονος θυμιᾷ κατὰ τὴν τάξιν καὶ μετὰ ταῦτα γίνεται ἡ Εἴσοδος μετὰ τοῦ θυμιατοῦ.

Εὐχὴ τῆς Εἰσόδου, λεγομένη παρὰ τοῦ Ἱερέως μυστικῶς.

Ἑσπέρας, καὶ πρωῒ, καὶ μεσημβρίας αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν, εὐχαριστοῦμεν, καὶ δεόμεθά σου, δέσποτα τῶν ἁπάντων, φιλάνθρωπε Κύριε· κατεύθυνον τὴν προσευχὴν ἡμῶν, ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου, καὶ μὴ ἐκκλίνῃς τὰς καρδίας ἡμῶν εἰς λόγους, ἢ εἰς λογισμοὺς πονηρίας, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν θηρευόντων τὰς ψυχὰς ἡμῶν· ὅτι πρὸς σὲ, Κύριε, Κύριε, οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν, καὶ ἐπὶ σοὶ ἠλπίσαμεν· μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς, ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Digitized by Google

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, ἐν δὲ ταῖς ἑορταῖς μετὰ Εὐαγγελίου.

Ὁ Διάκονος

Σοφία, ὀρθοί.

Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τῆς Γενέσεως, ὁ Ἱερεὺς, κρατῶν τὴν λαμπάδα μετὰ τοῦ θυμιατηρίου, λέγει ἐκφώνως.

Σοφία, ὀρθοί. Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι.

Μετὰ δὲ τὴν Παροιμίαν, ὁ Ἱερεὺς ψάλλει ἔσωθεν τὸ Κατευθυνθήτω, καὶ ἀκολούθως τὸ αὐτὸ ἔξωθεν οἱ ψάλται. Εἶτα, εἰ ἔστιν ἡμέρα ἑορτάσιμος, ἀναγινώσκεται τὸ Εὐαγγέλιον· εἰ δὲ οὔ, λέγει τὴν ἐκτενῆ ὁ Διάκονος.

Εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης . . .
Κύριε παντοκράτορ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν . . .
Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου . . .

Εὐχὴ τῆς ἐκτενοῦς ἱκεσίας.

Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενῆ ταύτην ἱκεσίαν πρόσδεξαι παρὰ τῶν σῶν δούλων, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου, καὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου κατάπεμψον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαόν σου, τὸν ἀπεκδεχόμενον τὸ παρὰ σοῦ πλούσιον ἔλεος.

Ὁ Διάκονος τὰ λοιπὰ τῆς ἐκτενοῦς, καὶ ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι ἐλεήμων, καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεί . . .

Ὁ Διάκονος

Εὔξασθε, οἱ κατηχούμενοι, τῷ Κυρίῳ.

Digitized by Google

Οἱ πιστοὶ, ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων δεηθῶμεν.

Ἵνα ὁ Κύριος αὐτοὺς ἐλεήσῃ·
κατηχήσῃ αὐτοὺς τὸν λόγον τῆς ἀληθείας·
ἀποκαλύψῃ αὐτοῖς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς δικαιοσύνης·
ἑνώσῃ αὐτοὺς τῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

Σῶσον, ἐλέησον, ἀντιλαβοῦ, καὶ διαφύλαξον αὐτοὺς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι.

Οἱ κατηχούμενοι, τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνατε.

Εὐχὴ κατηχουμένων.

Ὁ Θεὸς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κτίστης καὶ δημιουργὸς τῶν ἁπάντων, ὁ πάντας θέλων σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς δούλους σου τοὺς κατηχουμένους, καὶ λύτρωσαι αὐτοὺς τῆς παλαιᾶς πλάνης, καὶ τῆς μεθοδείας τοῦ ἀντικειμένου, καὶ προσκάλεσαι αὐτοὺς εἰς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, φωτίζων αὐτῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα, καὶ συγκαταριθμῶν αὐτοὺς τῇ λογικῇ σου ποίμνῃ, ἐφ' ἣν τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον ἐπικέκληται.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ἵνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν δοξάζωσι τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Διάκονος.

Ὅσοι κατηχούμενοι, προέλθετε· οἱ κατηχούμενοι, προέλθετε· ὅσοι κατηχούμενοι, προέλθετε· μήτις τῶν κατηχουμένων· ὅσοι πιστοί. Ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ταῦτα μόνα λέγονται μέχρι τῆς τρίτης τῆς τετάρτης Ἑβδο-

Digitized by Google

μάδος ἀπὸ τῆς Δ'. τῆς μεσονηστίμου, μετὰ τὸ, Ἵνα καὶ αὐτοὶ, τὰ περὶ τῶν κατηχουμένων Διακονικὰ λέγονται οὕτως.

Ὅσοι κατηχούμενοι, προέλθετε· οἱ κατηχούμενοι, προέλθετε· ὅσοι πρὸς τὸ φώτισμα, προέλθετε. Εὔξασθε οἱ πρὸς τὸ φώτισμα· τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Οἱ πιστοὶ, ὑπὲρ τῶν πρὸς τὸ ἅγιον φώτισμα εὐτρεπιζομένων ἀδελφῶν, καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν στηρίξῃ αὐτοὺς καὶ ἐνδυναμώσῃ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Φωτίσῃ αὐτοὺς φωτισμῷ γνώσεως καὶ εὐσεβείας, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καταξιώσῃ αὐτοὺς ἐν καιρῷ εὐθέτῳ τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας, τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ τοῦ ἐνδύματος τῆς ἀφθαρσίας, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀναγεννήσῃ αὐτοὺς δι' ὕδατος καὶ Πνύματος, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Χαρίσηται αὐτοῖς τὴν τελειότητα τῆς πίστεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Συγκαταριθμήσῃ αὐτοὺς τῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐκλεκτῇ ποίμνῃ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Σῶσον, ἐλέησον, ἀντιλαβοῦ, καὶ διαφύλαξον αὐτοὺς . . .

Οἱ πρὸς τὸ φώτισμα, τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνατε.

Εὐχὴ ὑπὲρ τῶν πρὸς τὸ ἅγιον φώτισμα εὐτρεπιζομένων, λεγομένη ἀπὸ τῆς Δ'. τῆς μεσονηστίμου μυστικῶς.

Ἐπίφανον, Δέσποτα, τὸ πρόσωπόν σου, ἐπὶ τοὺς πρὸς τὸ ἅγιον φώτισμα εὐτρεπιζομένους καὶ ἐπιποθοῦντας τὸν τῆς ἁμαρτίας μολυσμὸν ἀποτινάξασθαι· καταύγασον αὐτῶν τὴν διάνοιαν· βεβαίωσον αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει· στήριξον ἐν ἐλπίδι· τελείωσον ἐν

Digitized by Google

ἀγάπῃ· μέλη τίμια τοῦ Χριστοῦ σου ἀνάδειξον, τοῦ δόντος ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ὅτι σὺ εἶ ὁ φωτισμὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Διάκονος.

Ὅσοι πρὸς τὸ φώτισμα, προέλθετε· οἱ πρὸς τὸ φώτισμα, προέλθετε. Ὅσοι κατηχούμενοι, προέλθετε· μήτις τῶν κατηχουμένων· ὅσοι πιστοί. Ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἕως ὧδε τὰ ἀπὸ τῆς Δ΄. τῆς μεσονηστίμου.

Εὐχὴ πιστῶν Α΄, μυστικῶς.

Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ αἰνετὸς, ὁ τῷ ζωοποιῷ τοῦ Χριστοῦ σου θανάτῳ εἰς ἀφθαρσίαν ἡμᾶς ἐκ φθορᾶς μεταστήσας, σὺ πάσας ἡμῶν τὰς αἰσθήσεις τῆς ἐμπαθοῦς νεκρώσεως ἐλευθέρωσον, ἀγαθὸν ταύταις ἡγεμόνα τὸν ἔνδοθεν λογισμὸν ἐπιστήσας· καὶ ὀφθαλμὸς μὲν ἀπέστω παντὸς πονηροῦ βλέμματος, ἀκοὴ δὲ λόγοις ἀργοῖς ἀνεπίβατος, ἡ δὲ γλῶσσα καθαρευέτω ῥημάτων ἀπρεπῶν. Ἅγνισον ἡμῶν τὰ χείλη, τὰ αἰνοῦντά σε, Κύριε· τὰς χεῖρας ἡμῶν ποίησον τῶν μὲν φαύλων ἀπέχεσθαι πράξεων, ἐνεργεῖν δὲ μόνα τὰ σοὶ εὐάρεστα· πάντα ἡμῶν τὰ μέλη καὶ τὴν διάνοιαν τῇ σῇ κατασφαλιζόμενος χάριτι.

Ὁ Διάκονος.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, τῇ σῇ χάριτι. Σοφία.

Digitized by Google

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Διάκονος.

Ἔτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Εὐχὴ [illegible] μυστικῶς.

Δέσποτα ἅγιε, ὑπεράγαθε, δυσωποῦμέν σε τὸν ἐν ἐλέει πλούσιον, ἵλεων γενέσθαι ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς, καὶ ἀξίους ἡμᾶς ποιῆσαι τῆς ὑποδοχῆς τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, καὶ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ βασιλέως τῆς δόξης. Ἰδοὺ γὰρ τὸ ἄχραντον αὐτοῦ Σῶμα, καὶ τὸ ζωοποιὸν Αἷμα, κατὰ τὴν παροῦσαν ὥραν εἰσπορευόμενα, τῇ μυστικῇ ταύτῃ προτίθεσθαι μέλλει Τραπέζῃ, ὑπὸ πλήθους στρατιᾶς οὐρανίου ἀοράτως δορυφορούμενα· ὧν τὴν μετάληψιν ἀκατάκριτον ἡμῖν δώρησαι· ἵνα, δι' αὐτῶν τὸ τῆς διανοίας ὄμμα καταυγαζόμενοι, υἱοὶ φωτὸς καὶ ἡμέρας γενώμεθα.

Ὁ Διάκονος.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον κτλ. Σοφία.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Κατὰ τὴν δωρεὰν τοῦ Χριστοῦ σου, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ψαλλομένου δὲ τοῦ,

Νῦν αἱ δυνάμεις,

γίνεται ἡ Εἴσοδος. Εἶτα λέγει ὁ Διάκονος.

Πληρώσωμεν τὴν ἑσπερινὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.

Ὑπὲρ τῶν προτεθέντων καὶ προαγιασθέντων τιμίων Δώρων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Digitized by Google

Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου Οἴκου τούτου, καὶ τῶν μετὰ πίστεως . . .
Ὅπως ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς ἡμῶν, ὁ προσδεξάμενος αὐτὰ . . .
Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς . . .

Ὁ Ἱερεὺς μυστικῶς.

Ὁ τῶν ἀῤῥήτων καὶ ἀθεάτων μυστηρίων Θεὸς, παρ' ᾧ οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως οἱ ἀπόκρυφοι· ὁ τὴν διακονίαν τῆς Λειτουργίας ταύτης ἀποκαλύψας ἡμῖν, καὶ θέμενος ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς διὰ τὴν πολλήν σου φιλανθρωπίαν, εἰς τὸ προσφέρειν σοι δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων, καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων· αὐτὸς, ἀόρατε βασιλεῦ, ὁ ποιῶν μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, ἔπιδε ἐφ' ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους δούλους σου, τοὺς τῷ ἁγίῳ σου τούτῳ θυσιαστηρίῳ, ὡς τῷ Χερουβικῷ σου παρισταμένους θρόνῳ, ἐφ' ᾧ ὁ μονογενής σου Υἱὸς, καὶ Θεὸς ἡμῶν, διὰ τῶν προκειμένων φρικτῶν ἐπαναπαύεται μυστηρίων· καὶ πάσης ἡμᾶς, καὶ τὸν πιστόν σου λαὸν ἐλευθερώσας ἀκαθαρσίας, ἁγίασον πάντων ἡμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα, ἁγιασμῷ ἀναφαιρέτῳ· ἵνα ἐν καθαρῷ συνειδότι, ἀνεπαισχύντῳ προσώπῳ, καὶ πεφωτισμένῃ καρδίᾳ, τῶν θείων τούτων μεταλαμβάνοντες ἁγιασμάτων, καὶ ὑπ' αὐτῶν ζωοποιούμενοι, ἑνωθῶμεν αὐτῷ τῷ Χριστῷ σου, τῷ ἀληθινῷ Θεῷ ἡμῶν, τῷ εἰπόντι· « Ὁ τρώγων μου τὴν Σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ Αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ »· ὅπως, ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν καὶ ἐμπεριπατοῦντος τοῦ Λόγου σου, Κύριε, γενώμεθα ναὸς τοῦ παναγίου καὶ προσκυνητοῦ σου Πνεύματος, λελυτρωμένοι πάσης διαβολικῆς μεθοδείας, ἐν πράξει, ἢ λόγῳ, ἢ κατὰ διάνοιαν ἐνεργουμένης, καὶ τύχωμεν τῶν ἐπηγγελμένων ἡμῖν ἀγαθῶν, σὺν πᾶσι τοῖς Ἁγίοις σου, τοῖς ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστήσασιν.

Digitized by Google

Ὁ Διάκονος.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς . . .
Τὴν ἑσπέραν πᾶσαν τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ . . .
Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγὸν, φύλακα τῶν ψυχῶν . . .
Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ . . .
Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, καὶ . . .
Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἐν εἰρήνῃ καὶ . . .
Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα . . .
Τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως, καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ . . .

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Καὶ καταξίωσον, ἡμᾶς, δέσποτα, μετὰ παῤῥησίας ἀκατακρίτως τολμᾷν ἐπικαλεῖσθαι σὲ τὸν ἐπουράνιον Θεὸν Πατέρα, καὶ λέγειν.

Ὁ λαὸς τό

Πάτερ ἡμῶν,

καὶ ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Ἱερεύς.

Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος.

Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Ὁ Ἱερεὺς κλίνας ἐπεύχεται μυστικῶς.

Ὁ Θεὸς, ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ εὔσπλαγχνος, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν, καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν, ἔπιδε εὐσπλάγχνῳ ὄμματι ἐπὶ πάντα τὸν λαόν σου, καὶ φύλαξον αὐτόν· καὶ ἀξίωσον πάντας ἡ-

Digitized by Google

μᾶς ἀκατακρίτως μετασχεῖν τῶν ζωοποιῶν τούτων Μυστηρίων. Σοὶ γὰρ τὰς ἑαυτῶν ὑποκεκλίκαμεν κεφαλὰς, ἀπεκδεχόμενοι τὸ παρὰ σοῦ πλούσιον ἔλεος.

Ὁ Ἱερεὺς [illegible]

Χάριτι, καὶ οἰκτιρμοῖς, καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

[illegible]

Πρόσχες, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου, καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ ἁγιάσαι ἡμᾶς, ὁ ἄνω τῷ Πατρὶ συγκαθήμενος, καὶ ὧδε ἡμῖν ἀοράτως συνών· καὶ καταξίωσον τῇ κραταιᾷ σου χειρὶ μεταδοῦναι ἡμῖν τοῦ ἀχράντου Σώματός σου, καὶ τοῦ τιμίου σου Αἵματος, καὶ δι' ἡμῶν παντὶ τῷ λαῷ.

Ὁ Διάκονος.

Πρόσχωμεν.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς, κάτωθεν τοῦ Ἀέρος βαλὼν τὴν χεῖρα, καὶ ἐγγίζων μόνον τὸν ἅγιον Ἄρτον, χωρὶς τοῦ ὑψοῦν αὐτὸν, λέγει μεγαλοφώνως.

Τὰ προηγιασμένα Ἅγια τοῖς ἁγίοις.

[illegible] ὁ Διάκονος ἀνακαλύπτει αὐτὸ, καὶ ἐκπληροῖ τὴν μετάληψιν τῶν θείων Δώρων. Τῆς δὲ μεταλήψεως τελειωθείσης, καὶ τῶν ἁγίων λειψάνων ἐν τῷ ἁγίῳ Ποτηρίῳ ἀποσπογγισθέντων, ἐπεύχεται ὁ Ἱερεὺς [illegible].

Εὐχαριστοῦμέν σοι τῷ Σωτῆρι τῶν ὅλων Θεῷ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς παρέσχου ἡμῖν ἀγαθοῖς, καὶ ἐπὶ τῇ μεταλήψει τοῦ ἁγίου Σώμα-

Digitized by Google

τος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ σου· καὶ δεόμεθά σου, δέσποτα φιλάνθρωπε, φύλαξον ἡμᾶς ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πτερύγων σου, καὶ δὸς ἡμῖν, μέχρι τῆς ἐσχάτης ἡμῶν ἀναπνοῆς, ἐπαξίως μετέχειν τῶν ἁγιασμάτων σου εἰς φωτισμὸν ψυχῆς καὶ σώματος, εἰς βασιλείας οὐρανῶν κληρονομίαν.

Ὁ Διάκονος.

Ὀρθοὶ μεταλαβόντες τῶν θείων, ἁγίων, ἀχράντων, ἀθανάτων, ἐπουρανίων, καὶ ζωοποιῶν, φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ Μυστηρίων, ἀξίως εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον . . .

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον αἰτησάμενοι, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ . ...

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ Ἱερεύς.

Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν,

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχήν.

Δέσποτα παντοκράτορ, ὁ πᾶσαν τὴν κτίσιν ἐν σοφίᾳ δημιουργήσας· ὁ διὰ τὴν ἄφατόν σου πρόνοιαν, καὶ πολλὴν ἀγαθότητα ἀγαγὼν ἡμᾶς εἰς τὰς πανσέπτους ἡμέρας ταύτας, πρὸς καθαρισμὸν ψυχῶν καὶ σωμάτων, πρὸς ἐγκράτειαν παθῶν, πρὸς ἐλπίδα ἀναστάσεως· ὁ διὰ τεσσαράκοντα ἡμερῶν πλάκας χειρίσας τὰ θεοχάρακτα γράμματα τῷ θεράποντί σου Μωσεῖ, παράσχου καὶ

ἡμῖν ἀγαθὲ, τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἀγωνίσασθαι, τὸν δρόμον τῆς νηστείας ἐκτελέσαι, τὴν πίστιν ἀδιαίρετον τηρῆσαι, τὰς κεφαλὰς τῶν ἀοράτων δρακόντων συνθλάσαι, νικητάς τε τῆς ἁμαρτίας ἀναφανῆναι, καὶ ἀκατακρίτως φθάσαι προσκυνῆσαι καὶ τὴν ἁγίαν Ἀνάστασιν. Ὅτι ηὐλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εἶτα τὴν ἐν τῷ συστεῖλαι τὰ Ἅγια εὐχὴν μυστικῶς.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀγαγὼν ἡμᾶς εἰς τὰς πανσέπτους ἡμέρας ταύτας, καὶ κοινωνοὺς ἡμᾶς ποιήσας τῶν φρικτῶν σου Μυστηρίων, σύναψον τῇ λογικῇ σου ποίμνῃ, καὶ κληρονόμους ἀνάδειξον τῆς βασιλείας σου, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Μετὰ τὴν Ἐκφώνησιν τό,

Δόξα σοι, Χριστὲ ὁ Θεὸς,

καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

ΤΕΛΟΣ

ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΩΝ.

Digitized by Google

ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΕΣΠΟΤΙΚΩΕΟΝ ΡΤΩΝ,

ΛΕΓΟΜΕΝΑΙ ΚΑΤΑ ΤΑΞΙΝ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΝ, ΟΡΘΡΟΝ, ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ.

Εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν.

Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς, καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν.

Εἰς τὴν Περιτομήν.

Ὁ ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ σαρκὶ περιτμηθῆναι καταδεξάμενος, διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν.

Εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνεια.

Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος, διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν.

Εἰς τὴν Ὑπαπαντήν.

Ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθῆναι καταδεξάμενος, διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν.

Digitized by Google

Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Ὁ δι' ἡμᾶς σαρκωθῆναι καταδεξάμενος, διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν.

Εἰς τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων.

Ὁ ἐπὶ πώλου ὄνου καθεσθῆναι καταδεξάμενος, διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν.

Εἰς τὴν αὐτὴν Κυριακὴν ἑσπέρας.

Ἐρχόμενος ὁ Κύριος ἐπὶ τὸ ἑκούσιον πάθος, διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν.

Εἰς τὴν μεγάλην Πέμπτην.

Ὁ δι' ὑπερβάλλουσαν ἀγαθότητα ὁδὸν ἀρίστην τὴν ταπείνωσιν ὑποδείξας, ἐν τῷ νίψαι τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ μέχρι Σταυροῦ καὶ ταφῆς συγκαταβὰς ἡμῖν.

Εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἁγίων Παθῶν.

Ὁ ἐμπτυσμοὺς, καὶ μάστιγας, καὶ κολαφισμοὺς, καὶ σταυρὸν, καὶ θάνατον ὑπομείνας διὰ τὴν τοῦ κόσμου σωτηρίαν.

Εἰς τὴν ἁγίαν καὶ μεγάλην Παρασκευήν.

Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, τὰ φρικτὰ Πάθη, καὶ τὸν ζωοποιὸν Σταυρὸν, καὶ τὴν ἑκούσιον ταφὴν σαρκὶ καταδεξάμενος.

Εἰς τὴν ἁγίαν καὶ μεγάλην Κυριακὴν τοῦ Πάσχα, καὶ ἐν πάσαις ταῖς Κυριακαῖς τοῦ χρόνου.

Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν.

Digitized by Google

Εἰς τὴν Ἀνάληψιν.

Ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς ἀφ' ἡμῶν εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ ἐν δεξιᾷ καθίσας τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός.

Εἰς τὴν Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς.

Ὁ ἐν εἴδει πυρίνων γλωσσῶν οὐρανόθεν καταπέμψας τὸ πανάγιον Πνεῦμα ἐπὶ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους.

Εἰς τὴν αὐτὴν Κυριακὴν ἑσπέρας.

Ὁ ἐκ τῶν πατρικῶν καὶ θεϊκῶν κόλπων κενώσας ἑαυτὸν, καὶ ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς κατελθὼν, καὶ τὴν ἡμετέραν ὅλην ἀναλαβόμενος φύσιν, καὶ θεώσας αὐτήν· μετὰ δὲ ταῦτα εἰς οὐρανοὺς αὖθις ἀνελθὼν, καὶ ἐν δεξιᾷ καθίσας τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, τό, τε θεῖον, καὶ ἅγιον, καὶ ὁμοούσιον, καὶ ὁμοδύναμον, καὶ ὁμόδοξον, καὶ συναΐδιον Πνεῦμα καταπέμψας ἐπὶ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους, καὶ διὰ τούτου φωτίσας μὲν αὐτοὺς, δι' αὐτῶν δὲ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

Εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν.

Ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβὼρ μεταμορφωθεὶς ἐν δόξῃ ἐνώπιον τῶν ἁγίων αὐτοῦ μαθητῶν καὶ Ἀποστόλων, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου ἁγίας αὐτοῦ Μητρὸς, τῶν ἁγίων, ἐνδόξων, καὶ πανευφήμων, θεοκηρύκων, καὶ πνευματοφόρων Ἀποστόλων, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλεῆσαι, καὶ σῶσαι ἡμᾶς, ὡς ἀγαθὸς, καὶ φιλάνθρωπος, καὶ ἐλεήμων Θεός.

Ἀπόλυσις τοῦ Ἱερέως μετὰ τὴν Λειτουργίαν, γινομένη ἐν τῷ ἀπεκδύεσθαι τὴν ἱερατικὴν στολήν.

Digitized by Google

Πρῶτον λέγει τὸ Νῦν ἀπολύεις . . . τὸ Τρισάγιον· τὸ Ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας, τοῦ ἁγίου, οὗ ἡ λειτουργία τελεῖται· τὸ Κοντάκιον τῆς ἡμέρας, τοῦ ἁγίου, ὡς προείρηται, καὶ τὸ «Οὐρανὸς πολύφωτος ἡ Ἐκκλησία, ἀνεδείχθη ἅπαντας, φωταγωγοῦσα τοὺς πιστούς· ἐν ᾧ ἑστῶτες κραυγάζομεν· τοῦτον τὸν Οἶκον στερέωσον, Κύριε», καὶ ἀπόλυσις, ὡς σύνηθες. Εἶτα, ἀσπαζόμενος τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, παρ' ἧς ἔλαβε τὴν χάριν τῆς Ἱερωσύνης, ὡς πηγὴν τῶν θείων χαρίτων καὶ τοῦ ἁγιασμοῦ, λέγει τὸ Δι' εὐχῶν... καὶ ἀναχωρεῖ οἴκαδε, ἐπευχόμενος καὶ εὐλογῶν τοὺς εὐσεβεῖς, καὶ λέγων τὸ «Διαφυλάξαι Κύριος ὁ Θεὸς πάντας τοὺς εὐσεβεῖς καὶ Ὀρθοδόξους Χριστιανούς, τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ πόλει καὶ ἐνορίᾳ ταύτῃ, σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις αὐτῶν».

Ἡ αὐτὴ τάξις γίνεται καὶ παρὰ τοῦ Ἀρχιερέως.

Digitized by Google

ΕΙΣΟΔΙΚΑ ΤΩΝ ΔΕΣΠΟΤΙΚΩΝ ΕΟΡΤΩΝ,

ψαλλόμενα ἐν τῇ μικρᾷ Εἰσόδῳ τῆς θείας Λειτουργίας μετὰ τὸ, Σοφία ὀρθοί.

Εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν.

Ἐκ γαστρὸς πρὸ Ἑωσφόρου ἐγέννησά σε, ὤμοσε Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται.

Εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνεια.

Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν.

Εἰς τὴν Ὑπαπαντήν.

Ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν.

Εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Εἰς τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων.

Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Digitized by Google

Εἰς τὴν ἁγίαν καὶ μεγάλην Κυριακὴν τοῦ Πάσχα.

Ἐν Ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεὸν, Κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραήλ.

Εἰς τὴν Ἀνάληψιν.

Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, Κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος.

Εἰς τὴν Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς.

Ὑψώθητι, Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου, ᾄσομεν καὶ ψαλοῦμεν τὰς δυναστείας σου.

Εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν.

Θαβὼρ καὶ Ἑρμὼν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται.

Εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ.

Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

Digitized by Google

ΕΥΧΑΙ

ΛΕΓΟΜΕΝΑΙ ΕΝ ΩΡᾼ ΤΗΣ ΜΕΤΑΛΗΨΕΩΣ.

Πιστεύω, Κύριε, καὶ ὁμολογῶ, ὅτι σὺ εἶ ἀληθῶς ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ. Ἔτι πιστεύω, ὅτι τοῦτο αὐτό ἐστι τὸ ἄχραντον Σῶμά σου, καὶ τοῦτο αὐτό ἐστι τὸ τίμιον Αἷμά σου. Δέομαι οὖν σου, ἐλέησόν με, συγχώρησόν μοι τὰ παραπτώματά μου, τὰ ἑκούσια καὶ τὰ ἀκούσια, τὰ ἐν λόγῳ, τὰ ἐν ἔργῳ, τὰ ἐν γνώσει, καὶ ἀγνοίᾳ, καὶ ἀξίωσόν με ἀκατακρίτως μετασχεῖν τῶν ἀχράντων σου Μυστηρίων, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ἀμήν.

Ἰδοὺ βαδίζω πρὸς θείαν Κοινωνίαν.
Πλαστουργὲ, μὴ φλέξῃς με τῇ μετουσίᾳ.
Πῦρ γὰρ ὑπάρχεις τοὺς ἀναξίους φλέγον.
Ἀλλ' οὖν κάθαρον ἐκ πάσης με κηλῖδος.

Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ σήμερον, Υἱὲ Θεοῦ, κοινωνόν με παράλαβε· οὐ μὴ γὰρ τοῖς ἐχθροῖς σου τὸ Μυστήριον εἴπω, ού φίλημά σοι δώσω, καθάπερ ὁ Ἰούδας· ἀλλ' ὡς ὁ Λῃστὴς ὁμολογῶ σοι· Μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

Θεουργὸν Αἷμα φρίξον, ἄνθρωπε, βλέπων.
Ἄνθραξ γάρ ἐστι τοὺς ἀναξίους φλέγων.
Θεοῦ τὸ Σῶμα καὶ θεοῖ με καὶ τρέφει.
Θεοῖ τὸ πνεῦμα, τὸν δὲ νοῦν τρέφει ξένως.

Digitized by Google

Τὰ Τροπάρια.

Ἔθελξας πόθῳ με, Χριστὲ, καὶ ἠλλοίωσας τῷ θείῳ σου ἔρωτι, ἀλλὰ κατάφλεξον πυρὶ ἀΰλῳ τὰς ἁμαρτίας μου, καὶ ἐμπλησθῆναι τῆς ἐν σοὶ τρυφῆς καταξίωσον, ἵνα τὰς δύο σκιρτῶν μεγαλύνω, ἀγαθὲ, παρουσίας σου.

Ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν Ἁγίων σου πῶς εἰσελεύσομαι ὁ ἀνάξιος; ἐὰν γὰρ τολμήσω συνεισελθεῖν εἰς τὸν νυμφῶνα, ὁ χιτὼν με ἐλέγχει, ὅτι οὐκ ἔστι τοῦ γάμου, καὶ δέσμιος ἐκβαλοῦμαι ὑπὸ τῶν Ἀγγέλων· καθάρισον, Κύριε, τὸν ῥύπον τῆς ψυχῆς μου, καὶ σῶσόν με, ὡς φιλάνθρωπος.

Τὴν Εὐχήν.

Δέσποτα φιλάνθρωπε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεός μου, μὴ εἰς κρῖμά μοι γένοιτο τὰ Ἅγια ταῦτα, διὰ τὸ ἀνάξιον εἶναί με, ἀλλ' εἰς κάθαρσιν καὶ ἁγιασμὸν ψυχῆς τε καὶ σώματος, καὶ εἰς ἀῤῥαβῶνα τῆς μελλούσης ζωῆς καὶ βασιλείας· ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλᾶσθαι τῷ Θεῷ ἀγαθόν ἐστι, τίθεσθαι ἐν τῷ Κυρίῳ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου.

Καὶ πάλιν τὸ

Τοῦ Δείπνου σου τοῦ Μυστικοῦ.

Μετὰ δὲ τὴν Μετάληψιν, ὡς ἀκολούθως.

Δόξα σοι, ὁ Θεός· δόξα σοι, ὁ Θεός· δόξα σοι, ὁ Θεός.

Εἶτα τὴν εὐχαριστήριον εὐχήν.

Εὐχαριστῶ σοι, Κύριε ὁ Θεός μου, ὅτι οὐκ ἀπώσω με τὸν ἁμαρτωλὸν, ἀλλὰ κοινωνόν με γενέσθαι τῶν ἁγιασμάτων σου κατηξίωσας. Εὐχαριστῶ σοι, ὅτι με τὸν ἀνάξιον μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντων σου καὶ ἐπουρανίων δωρεῶν κατηξίωσας. Ἀλλὰ, δέ-

σποτα φιλάνθρωπε, ὁ ὑπὲρ ἡμῶν ἀποθανών τε, καὶ ἀναστὰς, καὶ χαρισάμενος ἡμῖν τὰ φρικτὰ ταῦτα καὶ ζωοποιά σου Μυστήρια, ἐπ' εὐεργεσίᾳ καὶ ἁγιασμῷ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, δὸς γενέσθαι ταῦτα κἀμοὶ εἰς ἴασιν ψυχῆς τε καὶ σώματος, εἰς ἀποτροπὴν παντὸς ἐναντίου, εἰς φωτισμὸν τῶν ὀφθαλμῶν τῆς καρδίας μου, εἰς εἰρήνην τῶν ψυχικῶν μου δυνάμεων, εἰς πίστιν ἀκαταίσχυντον, εἰς ἀγάπην ἀνυπόκριτον, εἰς πλησμονὴν σοφίας, εἰς περιποίησιν τῶν ἐντολῶν σου, εἰς προσθήκην τῆς θείας σου χάριτος, καὶ τῆς σῆς βασιλείας οἰκείωσιν· ἵνα, ἐν τῷ ἁγιασμῷ σου δι' αὐτῶν φυλαττόμενος, τῆς σῆς χάριτος μνημονεύω διὰ παντὸς, καὶ μηκέτι ἐμαυτῷ ζῶ, ἀλλὰ σοὶ τῷ ἡμετέρῳ δεσπότῃ καὶ εὐεργέτῃ· καὶ οὕτω τοῦ τῆδε βίου ἀπάρας, ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, εἰς τὴν ἀΐδιον καταντήσω ἀνάπαυσιν, ἔνθα ὁ τῶν ἑορταζόντων ἦχος ὁ ἀκατάπαυστος, καὶ ἡ ἀπέραντος ἡδονὴ τῶν καθορώντων τοῦ σοῦ προσώπου τὸ κάλλος τὸ ἄῤῥητον. Σὺ γὰρ εἶ τὸ ὄντως ἐφετὸν, καὶ ἡ ἀνέκφραστος εὐφροσύνη τῶν ἀγαπώντων σε, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σὲ ὑμνεῖ πᾶσα κτίσις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Εὐχὴ τοῦ μεγάλου Βασιλείου.

Δέσποτα Χριστὲ ὁ Θεὸς, βασιλεῦ τῶν αἰώνων, καὶ δημιουργὲ τῶν ἁπάντων, εὐχαριστῶ σοι ἐπὶ πᾶσιν οἷς παρέσχου μοι ἀγαθοῖς, καὶ ἐπὶ τῇ μεταλήψει τῶν ἀχράντων καὶ ζωοποιῶν σου Μυστηρίων· δέομαι οὖν σου, ἀγαθὲ καὶ φιλάνθρωπε, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου, καὶ ἐν τῇ τῶν πτερύγων σου σκιᾷ, καὶ δώρησαί μοι ἐν καθαρῷ συνειδότι, μέχρις ἐσχάτης μου ἀναπνοῆς, ἐπαξίως μετέχειν τῶν ἁγιασμάτων σου, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Σὺ γὰρ εἶ ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς, ἡ πηγὴ τοῦ ἁγιασμοῦ, ὁ δοτὴρ τῶν ἀγαθῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν,

Digitized by Google

σὺν τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εὐχὴ τοῦ Μεταφραστοῦ.

Ὁ δοὺς τροφήν μοι σάρκα σὴν ἑκουσίως,
Ὁ πῦρ ὑπάρχων, καὶ φλέγων ἀναξίους,
Μὴ δὴ καταφλέξῃς με, μὴ πλαστουργέ μου.
Μᾶλλον δίελθε πρὸς μελῶν μου συνθέσεις,
Εἰς πάντας ἁρμοὺς, εἰς νεφροὺς, εἰς καρδίαν.
Φλέξον δ' ἀκάνθας τῶν ὅλων μου πταισμάτων.
Ψυχὴν κάθαρον, ἁγίασον τὰς φρένας,
Τὰς ἰγνύας στήριξον, ὀστέοις ἅμα,
Αἰσθήσεων φώτισον ἁπλῆν πεντάδα,
Ὅλον με τῷ σῷ συγκαθήλωσον φόβῳ.
Ἀεὶ σκέπε, φρούρει τε, καὶ φύλαττέ με,
Ἐκ παντὸς ἔργου, καὶ λόγου ψυχοφθόρου.
Ἅγνιζε, καὶ κάθαρε, καὶ ῥύθμιζέ με,
Κάλλυνε, συνέτιζε, καὶ φώτιζέ με.
Δεῖξόν με σὸν σκήνωμα Πνεύματος μόνου,
Καὶ μηκέτι σκήνωμα τῆς ἁμαρτίας.
Ἵν' ὡς σὸν οἶκον, εἰσόδῳ κοινωνίας,
Ὡς πῦρ με φεύγῃ πᾶς κακοῦργος, πᾶν πάθος.
Πρέσβεις φέρω σοι πάντας ἡγιασμένους,
Τὰς Ταξιαρχίας τε τῶν Ἀσωμάτων,
Τὸν Πρόδρομόν σου, τοὺς σοφοὺς Ἀποστόλους.
Πρὸς τοῖς δε, σὴν ἄχραντον ἁγνὴν Μητέρα.
Ὧν τὰς λιτὰς, εὔσπλαγχνε, δέξαι, Χριστέ μου,
Καὶ φωτὸς παῖδα τὸν σὸν ἔργασαι λάτριν.

Digitized by Google

Σὺ γὰρ ὑπάρχεις ἁγιασμὸς καὶ μόνος,
Ἡμῶν ἀγαθὲ τῶν ψυχῶν καὶ λαμπρότης.
Καὶ σοὶ πρεπόντως, ὡς Θεῷ καὶ Δεσπότῃ,
Δόξαν ἅπαντες πέμπομεν καθ' ἡμέραν.

Εὐχὴ ἑτέρα.

Τὸ Σῶμά σου τὸ ἅγιον, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, γένοιτό μοι εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ τὸ Αἷμά σου τὸ τίμιον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Γένοιτο δέ μοι ἡ εὐχαριστία αὕτη εἰς χαρὰν, ὑγείαν καὶ εὐφροσύνην, καὶ ἐν τῇ φοβερᾷ καὶ δευτέρᾳ ἐλεύσει σου, ἀξίωσόν με τὸν ἁμαρτωλὸν στῆναι ἐκ δεξιῶν τῆς σῆς δόξης, πρεσβείαις τῆς παναχράντου σου Μητρὸς, καὶ πάντων σου τῶν Ἁγίων. Ἀμήν.

Εὐχὴ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.

Παναγία δέσποινα Θεοτόκε, τὸ φῶς τῆς ἐσκοτισμένης μου ψυχῆς, ἡ ἐλπὶς, ἡ σκέπη, ἡ καταφυγὴ, ἡ παραμυθία, τὸ ἀγαλλίαμά μου· εὐχαριστῶ σοι, ὅτι ἠξίωσάς με τὸν ἀνάξιον κοινωνὸν γενέσθαι τοῦ ἀχράντου Σώματος, καὶ τοῦ τιμίου Αἵματος τοῦ Υἱοῦ σου. Ἀλλ' ἡ τεκοῦσα τὸ ἀληθινὸν φῶς, φώτισόν μου τοὺς νοητοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας, ἡ τὴν πηγὴν τῆς ἀθανασίας κυήσασα, ζωοποίησόν με τὸν τεθανατωμένον τῇ ἁμαρτίᾳ· ἡ τοῦ ἐλεήμονος Θεοῦ φιλεύσπλαγχνος μήτηρ, ἐλέησόν με, καὶ δός μοι κατάνυξιν καὶ συντριβὴν ἐν τῇ καρδίᾳ μου, καὶ ταπείνωσιν ἐν τοῖς διανοήμασί μου, καὶ ἀνάκλησιν ἐν ταῖς αἰχμαλωσίαις τῶν λογισμῶν μου· καὶ ἀξίωσόν με μέχρι τελευταίας μου ἀναπνοῆς, ἀκατακρίτως ὑποδέχεσθαι τῶν ἀχράντων Μυστηρίων τὸν ἁγιασμὸν, εἰς ἴασιν ψυχῆς τε καὶ σώματος, καὶ παράσχου μοι δάκρυα

Digitized by Google

μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως, εἰς τὸ ὑμνεῖν καὶ δοξάζειν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου. Ὅτι εὐλογημένη καὶ δεδοξασμένη ὑπάρχεις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Digitized by Google

ΤΑΞΙΣ ΕΠΙ ΕΥΛΟΓΗΣΕΙ ΑΡΤΩΝ.

Τοῦ Ἱερέως μετὰ τοῦ Διακόνου ἐλθόντων μετὰ λαμπάδων, ὅπου οἱ πέντε Ἄρτοι μετὰ τοῦ οἴνου καὶ ἐλαίου προετέθησαν, λέγει ὁ Διάκονος.

Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος).

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, συγχωρήσεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων σου, πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, τῶν κατοικούντων ἐν τῇ πόλει (ἢ χώρᾳ) ταύτῃ, σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, καὶ τῶν δούλων σου, τῶν ἐπιτελούντων τὴν ἁγίαν ἑορτὴν ταύτην.

Εἶτα μνημονεύει ὧν ἔχει, κατ' ὄνομα, ἀκολούθως δὲ λέγει.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὸν ἅγιον Οἶκον τοῦτον, τὴν πόλιν (ἢ χώραν) ταύτην, καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν, ἀπὸ ὀργῆς, λοιμοῦ, λιμοῦ, σεισμοῦ, καταποντισμοῦ, πυρὸς μαχαίρας, ἐπιδρομῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἐμφυλίου πολέμου· ὑπὲρ τοῦ ἵλεων, εὐμενῆ, καὶ εὐδιάλλακτον γενέσθαι τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλάνθρωπον Θεὸν ἡμῶν, τοῦ ἀποστρέψαι πᾶσαν ὀργὴν, τὴν καθ' ἡμῶν κινουμένην, καὶ ῥύσασθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐπικειμένης δικαίας αὐτοῦ ἀπειλῆς, καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς.

Digitized by Google

Ἔτι δεόμεθα καὶ ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κυριον τὸν Θεὸν ἡμῶν φωνῆς τῆς δεήσεως ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεός, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπὶς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς, καὶ τῶν ἐν θαλάσσῃ μακράν· καὶ ἵλεως, ἵλεως γενοῦ ἡμῖν, Δέσποτα, ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐλέησον ἡμᾶς. Ἐλεήμων γὰρ καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρί, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος.

Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφώνως.

Δέσποτα πολυέλεε Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς παναχράντου δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας· δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ· προστασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων Δυνάμεων Ἀσωμάτων· τοῦ τιμίου ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου· τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων· τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων Μαρτύρων· τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν· τῶν ἐν ἁγίοις Πατέρων ἡμῶν καὶ οἰκουμενικῶν μεγάλων διδασκάλων, καὶ Ἱεραρχῶν, Βασιλείου τοῦ μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· τοῦ ἐν ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου Ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ· τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου· τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης· τοῦ ἁγίου (τοῦ δεῖνος), οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων σου τῶν Ἁγίων. Εὐπρόσδεκτον ποίησον τὴν δέησιν

ἡμῶν· σκέπασον ἡμᾶς ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου· ἀποδίωξον ἀφ' ἡμῶν πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον· εἰρήνευσον τὴν ζωὴν ἡμῶν· Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς καὶ τὸν κόσμον σου, καὶ σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος.

Μετὰ δὲ τὸ, Θεοτόκε Παρθένε, λέγει ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ δὲ Ἱερεὺς, εὐλογῶν τοὺς ἄρτους, ἐπεύχεται ἐκφώνως.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας τους πέντε ἄρτους ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐξ αὐτῶν πεντακισχιλίους ἄνδρας χορτάσας, αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τοὺς ἄρτους τούτους, τὸν σῖτον, τὸν οἶνον, καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ πλήθυνον αὐτὰ ἐν τῇ ἁγίᾳ μονῇ (ἢ πόλει, ἢ χώρᾳ) ταύτῃ, καὶ εἰς τὸν κόσμον σου ἅπαντα, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν μεταλαμβάνοντας πιστοὺς δούλους σου ἁγίασον. Ὅτι σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν, καὶ ἁγιάζων, καὶ τρέφων τὰ σύμπαντα, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα εἰσέρχονται εἰς τὸ ἱερατεῖον, ψάλλοντες ἀμφότεροι τὸ Πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν· οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ.

Δόξα καὶ νῦν· καὶ ἀπόλυσις.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΣΑΓΙΟΥ

ΕΙΣ ΤΕΘΝΕΩΤΑΣ.

Ποιεῖ ὁ Ἱερεὺς εὐλογητόν. Καὶ εὐθὺς τρισάγιον, Δόξα Πατρὶ, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν· Ὅτι σοῦ ἐστιν· καὶ τὰ τροπάρια· Μετὰ πνευμάτων δικαίων· Εἰς τὴν κατάπαυσίν σου, Κύριε· Δόξα Πατρί· Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν· Καὶ νῦν· Ἡ μόνη ἁγνή. Εἶτα ὁ Διάκονος.

Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως καὶ συγχωρήσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κεκοιμημένου δούλου τοῦ Θεοῦ (τοῦ δεῖνος), καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ πᾶν πλημμέλημα, ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον.

Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς τάξῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται, τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, καὶ ἄφεσιν τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν παρὰ Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν αἰτησώμεθα.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων, καὶ πάσης σαρκὸς, ὁ τὸν θάνατον καταπατήσας, τὸν δὲ διάβολον καταργήσας, καὶ ζωὴν τῷ κόσμῳ σου δωρησάμενος, αὐτὸς, Κύριε, ἀνάπαυσον καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου (τοῦδε), καὶ τάξον αὐτὴν ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἔνθα ἀπέδρα πᾶσα ὀδύνη, λύπη, καὶ στεναγμός. Πᾶν ἁμάρτημα τὸ παρ' αὐτοῦ πραχθὲν ἐν

Digitized by Google

λόγῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ διανοίᾳ, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς, συγχώρησον, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος, ὃς ζήσεται, καὶ οὐχ ἁμαρτήσει. Σὺ γὰρ μόνος, Κύριε, ἐκτὸς ἁμαρτίας ὑπάρχεις· ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ λόγος σου ἀλήθεια.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ, καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου (τοῦδε), Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἕτεραι εὐχαὶ συγχωρητικαί.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεύς.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ σῇ ἀρρήτῳ σοφίᾳ δημιουργήσας τὸν ἄνθρωπον ἐκ τοῦ χοὸς, καὶ τοῦτον ἀναμορφώσας εἰς εἶδος καὶ κάλλος, καὶ ἐξωραΐσας ὡς τίμιον καὶ οὐράνιον κτῆμα, εἰς δοξολογίαν καὶ εὐπρέπειαν τῆς σῆς δόξης καὶ βασιλείας, διὰ τὸ κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν τοῦτον παραγαγεῖν· τὴν ἐντολὴν δὲ παραβάντα τοῦ σοῦ προστάγματος, καὶ μεταλαβόντα τῆς εἰκόνος, καὶ μὴ φυλάξαντα, καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα μὴ τὸ κακὸν ἀθάνατον γένηται, φιλανθρώπως κελεύσας τὴν κρᾶσιν καὶ μῖξιν ταύτην, καὶ τὸν ἄρρηκτόν σου τοῦτον δεσμὸν, ὡς Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, τῷ θείῳ βουλήματι ἀποτέμνεσθαι, καὶ διαλύεσθαι· ὥστε τὴν μὲν ψυχὴν ἐκεῖσε χωρεῖν, ἔνθα καὶ τὸ εἶναι προσελά-

Digitized by Google

θετο, μέχρι τῆς κοινῆς ἀναστάσεως, τὸ δὲ σῶμα εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη ἀναλύεσθαι· διὰ τοῦτο δεόμεθα σοῦ τοῦ ἀνάρχου Πατρὸς, καὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, καὶ τοῦ παναγίου, καὶ ὁμοουσίου, καὶ ζωοποιοῦ σου Πνεύματος, ἵνα μὴ παρίδῃς τὸ σὸν πλάσμα καταποθῆναι τῇ ἀπωλείᾳ· ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα διαλυθῆναι εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη, τὴν δὲ ψυχὴν καταταγῆναι ἐν τῷ χορῷ τῶν δικαίων. Ναί· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, νικησάτω σου τὸ ἄμετρον ἔλεος, καὶ ἡ φιλανθρωπία ἡ ἀνείκαστος, καὶ εἴτε ὑπὸ κατάραν πατρὸς, ἢ μητρὸς, εἴτε τῷ ἰδίῳ ἀναθέματι ὑπέπεσεν ὁ δοῦλός σου οὗτος, εἴτε τινὰ τῶν Ἱερωμένων παρεπίκρανε, καὶ παρ' αὐτοῦ δεσμὸν ἄλυτον ἐδέξατο, εἴτε ὑπὸ Ἀρχιερέως βαρυτάτῳ ἀφορισμῷ περιέπεσε, καὶ ἀμελείᾳ καὶ ῥᾳθυμίᾳ χρησάμενος, οὐκ ἔτυχε συγχωρήσεως, συγχώρησον αὐτῷ δι' ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀναξίου δούλου σου· καὶ τὸ μὲν σῶμα αὐτοῦ εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη διάλυσον, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ἐν σκηναῖς ἁγίων κατάταξον. Ναὶ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοῖς ἁγίοις σου μαθηταῖς καὶ Ἀποστόλοις τὴν ἐξουσίαν δοὺς ταύτην, ὥστε τῶν ἁμαρτημάτων διδόναι τὴν ἄφεσιν καὶ εἰπών, ὅσα ἂν δήσητε καὶ λύσητε, ἵνα ὦσι δεδεμένα καὶ λελυμένα, δι' αὐτῶν δὲ καὶ εἰς ἡμᾶς, εἰ καὶ ἀναξίους, ὡσαύτως τὴν τηλικαύτην δωρεὰν φιλανθρώπως διαβιβάσας, λῦσον τὸν κοιμηθέντα δοῦλόν σου (τὸν δεῖνα) τοῦ ψυχικοῦ καὶ σωματικοῦ ἁμαρτήματος, καὶ ἔστω συγκεχωρημένος, καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· πρεσβείαις τῆς παναχράντου σου Μητρὸς, καὶ πάντων σου τῶν Ἁγίων. Ἀμήν.

Εὐχὴ ἑτέρα.

Δέσποτα πολυέλεε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰς κλεῖς τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας, καὶ τῇ σῇ χάριτι τὴν τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν τὰς τῶν ἀνθρώπων ἁμαρτίας, μετὰ τὴν ἁγίαν σου

Digitized by Google

ἐκ νεκρῶν τριήμερον ἐξανάστασιν, τοῖς σοῖς ἁγίοις μαθηταῖς καὶ ἱεροῖς Ἀποστόλοις δωρησάμενος ἐξουσίαν, ὥστε δεδεμένα εἶναι καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅσα δι' αὐτῶν ἐν γῇ δέδενται, καὶ λελυμένα ὡσαύτως ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅσα δι' αὐτῶν ἐν γῇ λέλυνται, διαδόχους ἡμᾶς τοὺς εὐτελεῖς καὶ ἀναξίους δούλους σου τῆς αὐτῆς ταύτης παρὰ σοῦ ὑπεραγίας δωρεᾶς τε καὶ χάριτος, τῇ ἀφάτῳ σου φιλανθρωπίᾳ, καταξιώσας γενέσθαι, ὥστε καὶ ἡμᾶς οὕτω δεσμεῖν τε καὶ λύειν τὰ ἐν τῷ λαῷ σου συμβαίνοντα. Αὐτὸς, πανάγαθε βασιλεῦ, δι' ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἀχρείου δούλου σου, συγχώρησον τῷ δούλῳ σου (τῷ δεῖνι), εἴ τι ἐν τῷ παρόντι ὡς ἄνθρωπος ἐπλημμέλησε· καὶ ἄφες αὐτῷ ὅσα ἐν λόγῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ κατὰ διάνοιαν ἥμαρτε, λύσας αὐτῷ καὶ τὸν ἐπικείμενον μεθ' οἱωνδήποτε τρόπων δεσμὸν, ὃν αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν, ἐκ συναρπαγῆς, ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας ἔδησε, καὶ εἴτε ὑπὸ Ἀρχιερέως, εἴ τε παρ' ἄλλου τινὸς, φθόνῳ καὶ συνεργείᾳ τοῦ πονηροῦ, τοιοῦτον ὑπέστη ὀλίσθημα. Εὐδόκησον, ὡς μόνος ἀγαθὸς καὶ πολυέλεος, τὴν μὲν ψυχὴν αὐτοῦ μετὰ τῶν ἁγίων ταχθῆναι, τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων, τὸ δὲ σῶμα τῇ παρὰ σοῦ δημιουργηθείσῃ φύσει δοθῆναι. Ὅτι εὐλογητὸς καὶ δεδοξασμένος ὑπάρχεις εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἡ δὲ ἀπόλυσις ὡς ἀκολούθως.

Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου ἁγίας αὐτοῦ Μητρὸς, τῶν ἁγίων, ἐνδόξων, καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων, τῶν ὁσίων, καὶ θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν, τῶν ἁγίων ἐνδόξων προπατόρων, Ἀβραὰμ, Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακὼβ, τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου τετραημέρου φίλου τοῦ Χριστοῦ Λαζάρου, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ ἐξ ἡμῶν μεταστάντος δούλου αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων τάξαι, ἐν κόλ-

Digitized by Google

ποις 'Αβραὰμ ἀναπαῦσαι, καὶ μετὰ 'Αγίων καὶ Δικαίων συναριθμῆσαι, καὶ ἡμᾶς ἐλεῆσαι, ὡς ἀγαθὸς, καὶ φιλάνθρωπος, καὶ ἐλεήμων Θεός.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιομακάριστε καὶ ἀείμνηστε ἀδελφὲ ἡμῶν

(ἐκ γ'.)

Digitized by Google

ΕΥΧΗ ΕΠΙ ΜΕΤΑΝΟΟΥΝΤΩΝ.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεύς.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, Ποιμὴν, καὶ Ἀμνὲ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, ὁ τὸ δάνειον χαρισάμενος τοῖς δυσὶ χρεωφειλέταις, καὶ τῇ ἁμαρτωλῷ δοὺς ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῆς· αὐτὸς, δέσποτα, ἄνες, ἄφες, συγχώρησον τὰς ἁμαρτίας, τὰς ἀνομίας, τὰ πλημμελήματα, τὰ ἑκούσια καὶ τὰ ἀκούσια, τὰ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀγνοίᾳ, τὰ ἐν παραβάσει καὶ παρακοῇ γενόμενα παρὰ τῶν δούλων σου τούτων, καὶ εἴτι ὡς ἄνθρωποι, σάρκα φοροῦντες, καὶ τὸν κόσμον οἰκοῦντες, ἐκ τοῦ διαβόλου ἐπλανήθησαν, εἴτε ἐν λόγῳ, εἴτε ἐν ἔργῳ, εἴτε ἐν γνώσει, εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ, εἴτε λόγον Ἱερέως κατεπάτησαν, ἢ ὑπὸ κατάραν Ἱερέως ἐγένοντο, εἴτε τῷ ἰδίῳ ἀναθέματι ὑπέπεσον, ἢ ὅρκῳ ὑπήχθησαν, αὐτὸς, ὡς ἀγαθὸς καὶ ἀμνησίκακος δεσπότης, τούτους τοὺς δούλους σου λόγῳ λυθῆναι εὐδόκησον, συγχωρῶν αὐτοῖς καὶ τὸ ἴδιον ἀνάθεμα καὶ τὸν ὅρκον, κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος. Ναὶ, δέσποτα φιλάνθρωπε Κύριε, ἐπάκουσον ἡμῶν δεομένων τῆς σῆς ἀγαθότητος ὑπὲρ τῶν δούλων σου τούτων, καὶ πάριδε, ὡς πολυέλεος, τὰ πταίσματα αὐτῶν ἅπαντα· ἀπάλλαξον αὐτοὺς τῆς αἰωνίου κολάσεως. Σὺ γὰρ εἶπας, δέσποτα· Ὅσα ἂν δή-

Digitized by Google

σητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ὅσα ἂν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ. Ὅτι σὺ εἶ μόνος ἀναμάρτητος, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Digitized by Google

ΤΡΟΠΑΡΙΑ,

Ὅταν σταυροῖ ὁ Ἱερεὺς πάθος νοσήματος διὰ τῆς ἁγίας Λόγχης.

Σταυρωθέντος σου, Χριστὲ, ἀνῃρέθη ἡ τυραννὶς, ἐπατήθη ἡ δύναμις τοῦ ἐχθροῦ· οὔτε γὰρ Ἄγγελος, οὐκ ἄνθρωπος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Κύριος ἔσωσεν ἡμᾶς.

Δόξα Πατρί.

Ἐξηγόρασας ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου τῷ τιμίῳ σου Αἵματι, τῷ Σταυρῷ προσηλωθεὶς, καὶ τῇ Λόγχῃ κεντηθεὶς, τὴν ἀθανασίαν ἐπήγασας ἀνθρώποις, Σωτὴρ ἡμῶν, δόξα σοι.

Καὶ νῦν.

Λόγχῃ πλευρὰν, ὦ Χριστέ μου, νυγείς σου, τὴν ἐκ πλευρᾶς ἀνθρωπίνης κτισθεῖσαν, ὀλέθρου πᾶσι βροτοῖς γεγονυῖαν πρόξενον, τῆς κατάρας ἠλευθέρωσας.

Δόξα καὶ νῦν· καὶ ἀπόλυσις.

Digitized by Google

ΕΥΧΗ ΤΩΝ ΚΟΛΥΒΩΝ.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεύς.

Ὁ πάντα τελεσφορήσας τῷ λόγῳ σου, Κύριε, καὶ κελεύσας τῇ γῇ παντοδαποὺς ἐκφύειν καρποὺς, εἰς ἀπόλαυσιν καὶ τροφὴν ἡμετέραν· ὁ τοῖς σπέρμασι τοὺς τρεῖς παῖδας, καὶ Δανιὴλ τῶν ἐν Βαβυλῶνι ἁβροδιαίτων λαμπροτέρους ἀναδείξας· αὐτὸς, πανάγαθε βασιλεῦ, καὶ τὰ σπέρματα ταῦτα σὺν τοῖς διαφόροις καρποῖς εὐλόγησον, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν μεταλαμβάνοντας ἁγίασον· Ὅτι εἰς δόξαν σὴν, καὶ εἰς τιμὴν τοῦ ἁγίου (τοῦδε) ταῦτα προετέθησαν παρὰ τῶν σῶν δούλων, καὶ εἰς μνημόσυνον τῶν ἐν εὐσεβεῖ τῇ πίστει τελειωθέντων. Παράσχου δὲ, ἀγαθὲ, τοῖς τε εὐτρεπίσασι ταῦτα, καὶ τοῖς τὴν μνήμην ἐπιτελοῦσι, πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, καὶ τῶν αἰωνίων σου ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν. Πρεσβείαις τῆς παναχράντου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας· τοῦ ἁγίου (τοῦδε), οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων σου τῶν Ἁγίων. Ὅτι σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἁγιάζων τὰ σύμπαντα, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ ἀνάρχῳ Πατρὶ, σὺν τῷ μονογενεῖ σου Υἱῷ, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Digitized by Google

ΕΥΧΗ ΕΙΣ ΜΕΤΑΛΗΨΙΝ ΣΤΑΦΥΛΗΣ
τῇ ς'. Αὐγούστου

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεύς.

Εὐλόγησον, Κύριε, τὸν καρπὸν τοῦτον τῆς ἀμπέλου τὸν νέον, ὃν διὰ τῆς τοῦ ἀέρος εὐκρασίας, καὶ τῶν σταγόνων τῆς βροχῆς, καὶ τῆς τῶν καιρῶν γαλήνης εἰς ταύτην τὴν ὡριμωτάτην στάσιν ἐλθ ῖν ηὐδόκησας. Ἵνα ᾖ ἐν ἡμῖν, τοῖς ἐξ αὐτοῦ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου μεταλαμβάνουσιν, εἰς εὐφροσύνην, καὶ τοῖς προσενέγκασι δῶρον, εἰς ἐξιλασμὸν ἁμαρτιῶν, διὰ τοῦ ἱεροῦ κα ἁγίου Σώματος τοῦ Χριστοῦ σου· μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΛΟΓΗΣΑΙ ΤΑ ΒΑΪΑ
τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων.

Ὁ Διάκονος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεύς.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ, ὁ ἐξεγείρας τὴν δυναστείαν, καὶ ἀποστείλας τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἵνα σώσῃ τὸν κόσμον διὰ τοῦ Σταυροῦ, τῆς Ταφῆς, καὶ τῆς Ἀναστάσεως αὐτοῦ· οὗ παραγενομένου ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τὸ ἑκούσιον πάθος, ὁ λαὸς, ὁ καθήμενος ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου, λαβόντες τὰ τῆς νίκης σύμβολα,

Digitized by Google

τοὺς κλάδους τῶν δένδρων, καὶ τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, τὴν Ἀνάστασιν προεμήνυσαν· αὐτὸς, δέσποτα, καὶ ἡμᾶς τοὺς κατὰ μίμησιν ἐκείνων τῇ προεορτίῳ ταύτῃ ἡμέρᾳ βαΐα καὶ κλάδους δένδρων ἐν χερσὶ φέροντας, διατήρησον, καὶ ὡς ἐκεῖνοι οἱ ὄχλοι, καὶ οἱ παῖδες, τὸ Ὡσαννὰ σοι βοῶντας, διαφύλαξον, ὅπως ἐν ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς καταξιωθῶμεν τῆς ζωοποιοῦ καὶ τριημέρου Ἀναστάσεως, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Λόγος Κατηχητικὸς
εἰς τὴν λαμπροφόρον ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως, λεγόμενος ὑπὸ τοῦ Ἱερέως ἐν τῇ ἀπολύσει τῆς θείας Λειτουργίας.

Εἴτις εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος, ἀπολαυέτω τῆς καλῆς ταύτης καὶ λαμπρᾶς πανηγύρεως. Εἴτις δοῦλος εὐγνώμων, εἰσελθέτω χαίρων εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου αὐτοῦ. Εἴτις ἔκαμε νηστεύων, ἀπολαυέτω νῦν τὸ δηνάριον. Εἴτις ἀπὸ τῆς πρώτης ὥρας εἰργάσατο, δεχέσθω σήμερον τὸ δίκαιον ὄφλημα. Εἴτις μετὰ τὴν τρίτην ἦλθεν, εὐχαρίστως ἑορτασάτω. Εἴτις μετὰ τὴν ἕκτην ἔφθασε, μηδὲν ἀμφιβαλλέτω· καὶ γὰρ οὐδὲν ζημιοῦται. Εἴτις ὑστέρησεν εἰς τὴν ἐννάτην, προσελθέτω, μηδὲν ἐνδοιάζων. Εἴτις εἰς μόνην ἔφθασε τὴν ἑνδεκάτην, μὴ φοβηθῇ τὴν βραδύτητα. Φιλότιμος γὰρ ὢν ὁ δεσπότης, δέχεται τὸν ἔσχατον, καθάπερ τὸν πρῶτον· ἀναπαύει τὸν τῆς ἑνδεκάτης, ὡς τὸν ἐργασάμενον ἀπὸ τῆς πρώ-

της· καὶ τὸν ὕστερον ἐλεεῖ, καὶ τὸν πρῶτον θεραπεύει· κἀκείνῳ δίδωσι, καὶ τούτῳ χαρίζεται· καὶ τὰ ἔργα δέχεται, καὶ τὴν γνώμην ἀσπάζεται· καὶ τὴν πρᾶξιν τιμᾷ, καὶ τὴν πρόθεσιν ἐπαινεῖ. Οὐκοῦν εἰσέλθετε πάντες εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ πρῶτοι καὶ δεύτεροι τὸν μισθὸν ἀπολαύετε. Πλούσιοι καὶ πένητες, μετ' ἀλλήλων χορεύσατε. Ἐγκρατεῖς καὶ ῥᾴθυμοι, τὴν ἡμέραν τιμήσατε. Νηστεύσαντες καὶ μὴ νηστεύσαντες, εὐφράνθητε σήμερον. Ἡ τράπεζα γέμει, τρυφήσατε πάντες. Ὁ μόσχος πολὺς, μηδεὶς ἐξέλθῃ πεινῶν. Πάντες ἀπολαύετε τοῦ συμποσίου τῆς πίστεως. Πάντες ἀπολαύετε τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος. Μηδεὶς θρηνείτω πενίαν· ἐφάνη γὰρ ἡ κοινὴ βασιλεία. Μηδεὶς ὀδυρέσθω πταίσματα· συγγνώμη γὰρ ἐκ τοῦ τάφου ἀνέτειλε. Μηδεὶς φοβείσθω θάνατον· ἠλευθέρωσε γὰρ ἡμᾶς τοῦ Σωτῆρος ὁ θάνατος· ἔσβεσεν αὐτὸν, ὑπ' αὐτοῦ κατεχόμενος· ἐσκύλευσε τὸν Ἅδην ὁ κατελθὼν εἰς τὸν Ἅδην. Ἐπίκρανεν αὐτὸν, γευσάμενος τῆς σαρκὸς αὐτοῦ· καὶ τοῦτο προλαβὼν Ἡσαΐας ἐβόησεν· ὁ Ἅδης, φησὶν, ἐπικράνθη, συναντήσας σοι κάτω. Ἐπικράνθη· καὶ γὰρ κατηργήθη. Ἐπικράνθη· καὶ γὰρ ἐνεπαίχθη. Ἐπικράνθη· καὶ γὰρ ἐνεκρώθη. Ἐπικράνθη· καὶ γὰρ καθῃρέθη. Ἐπικράνθη· καὶ γὰρ ἐδεσμεύθη. Ἔλαβε σῶμα, καὶ Θεῷ περιέτυχεν. Ἔλαβε γῆν, καὶ συνήντησεν οὐρανῷ. Ἔλαβεν ὅπερ ἔβλεπε, καὶ πέπτωκεν ὅθεν οὐκ ἔβλεπε. Ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; Ποῦ σου, Ἅδη, τὸ νῖκος; Ἀνέστη Χριστὸς, καὶ σὺ καταβέβλησαι. Ἀνέστη Χριστὸς, καὶ πεπτώκασι δαίμονες. Ἀνέστη Χριστὸς, καὶ χαίρουσιν Ἄγγελοι. Ἀνέστη Χριστὸς, καὶ ζωὴ πολιτεύεται. Ἀνέστη Χριστὸς, καὶ νεκρὸς οὐδεὶς ἐπὶ μνήματος. Χριστὸς γὰρ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Digitized by Google

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

γινόμεναι ἐν τῷ Κανόνι τὸ μέγα Πάσχα,
καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διακαινησίμῳ ἑβδομάδι,
μέχρι τοῦ σαββάτου.

Ὠδὴ ά.	Ὅτι σὸν τὸ κράτος.
Ὠδὴ γ'.	Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν.
Ὠδὴ δ'.	Ὅτι ἀγαθός.
Ὠδὴ ε'.	Ὅτι ἡγίασται.
Ὠδὴ ς'.	Σὺ γὰρ εἶ ὁ Βασιλεύς.
Ὠδὴ ζ'.	Εἴη τὸ κράτος.
Ὠδὴ ή.	Ὅτι ηὐλόγηται.
Ὠδὴ θ'.	Ὅτι σὲ αἰνοῦσι.

Digitized by Google

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ.

(Ἴδε σελίδ. 144)

(α) Ἰστέον ὅτι τῇ Κυριακῇ, μεθ' ἣν ὁ Ἱερεὺς μέλλει ποιῆσαι Προηγιασμένην, μετὰ τὸ περικόψαι τὸν πρῶτον Ἄρτον ἐν τῇ Προσκομιδῇ, καὶ θῦσαι καὶ κεντῆσαι, περικόπτει καὶ τοὺς ἑτέρους Ἄρτους, λέγων εἰς ἕνα ἕκαστον, « εἰς ἀνάμνησιν », « ὡς πρόβατον θύεται », καὶ τὸ « εἷς τῶν στρατιωτῶν ». Εἶτα ἐγχέει ἐν τῷ ἁγίῳ Ποτηρίῳ οἶνον καὶ ὕδωρ, λέγων τὰ συνήθη, ὡσαύτως καὶ τὴν εὐχὴν τῆς Προθέσεως. Ὅτε δὲ μέλλει σφραγίσαι τοὺς Ἄρτους, λέγει· « Ποίησον τὸν μὲν Ἄρτον τοῦτον » ἑνικῶς, οὐχὶ δὲ τοὺς Ἄρτους, ὡς εἷς ἐστιν ὁ Χριστός. Καὶ ὅτε μέλλει ὑψῶσαι, ὑψοῖ ὅλους ὁμοῦ, καὶ μελίζει τὸν προσκομιζόμενον πρῶτον Ἄρτον, καὶ τίθησι τὴν μερίδα ἐν τῷ ἁγίῳ Ποτηρίῳ, ἐγχέων καὶ τὸ Ζέον, ὡς ἔθος. Εἶτα λαβὼν τὴν ἁγίαν λαβίδα τῇ δεξιᾷ χειρὶ, καὶ βάψας αὐτὴν ἐν τῷ ἁγίῳ αἵματι, τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ λαμβάνει ἕκαστον Ἄρτον ἐπὶ τῆς ἐν τῷ Ἀντιμηνσίῳ Μούσης, καὶ εἰσφέρει τὴν ἁγίαν λαβίδα μετὰ τοῦ ἁγίου Αἵματος βεβαμμένην, καὶ ἐγγίζει αὐτὴν ἐν τῷ ἁγίῳ Ἄρτῳ σταυροειδῶς, ἐν ᾧ μέρει ἐχαράχθη ὁ Σταυρὸς ὑπὸ τὴν ψίχα, μηδὲν ὅλως λέγων, καὶ ἀποτίθησι συστέλλων αὐτοὺς ἐν τῷ Ἀρτοφορίῳ.

β'. Ὅτε δὲ μέλλει ἱερουργῆσαι Προηγιασμένην, ἐνδύεται τὴν ἱερατικὴν στολὴν, σφραγίζων καὶ ἀσπαζόμενος μόνον ἕκαστον τῶν ἐνδυμάτων, μηδὲν ἐπιλέγων, εἰμὴ « τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν ». Ἀρξαμένης δὲ τῆς στιχολογίας, ἀπέρχεται ἐν τῇ Προθέσει, καὶ λαβὼν τὸν προηγιασμένον Ἄρτον ἐκ τοῦ Ἀρτοφορίου, τίθησιν αὐτὸν εὐλαβῶς ἐν τῷ ἁγίῳ Δίσκῳ, ἔπειτα ἐμβάλλει καὶ εἰς τὸ ἅγιον Ποτήριον οἶνον καὶ ὕδωρ, καὶ λαβὼν θυμίαμα, θυμιᾷ τὸν Ἀστερίσκον καὶ τὰ καλύμματα, καὶ περικαλύπτει αὐτὰ, μηδὲν ἕτερον λέγων, ἀλλ' ἢ μόνον τὸ, Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων. Προηγιασμένη γάρ ἐστι καὶ τετελεσμένη αὕτη ἡ θυσία. Ποιεῖ δὲ τὴν εἴσοδον ὁ ἱερεὺς μετὰ τοῦ θυμιατοῦ.

Digitized by Google

Ὅτε δὲ μέλλει εἰπεῖν Εὐαγγέλιον, ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς Εὑρέσεως τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου, ἐν τῇ μνήμῃ τῶν ἁγίων Μ΄. μαρτύρων καὶ τῇ Μ. Ἑβδομάδι, τότε ποιεῖ τὴν εἴσοδον μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου.

γ΄. Ἐν δὲ τῇ Μ. εἰσόδῳ τῆς Προηγιασμένης ἀνάρμοστόν ἐστι κρατεῖν τὸν Διάκονον, λειτουργικὸν ὄντα, ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ζωοποιὸν Ἄρτον, τὸν δ' Ἱερέα, τελεστικὸν ὑπάρχοντα, παρακολουθεῖν μετὰ τοῦ ἱεροῦ Ποτηρίου πλήρους μόνον νάματος, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑποδεέστερον τοῦ Διακόνου δοκεῖν· ἀλλὰ τὸν μὲν Διάκονον χρὴ, ὡς λειτουργικὸν, προηγεῖσθαι τοῦ Ἱερέως μετὰ λαμπάδος καὶ θυμιατοῦ, τὸν δ' Ἱερέα, ὡς τελεστικὸν, ἕπεσθαι μετὰ τοῦ ζωοποιοῦ Ἄρτου, ἐπὶ κεφαλῆς κρατουμένου τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ καὶ τοῦ μετὰ νάματος ἱεροῦ Ποτηρίου τῇ δεξιᾷ. Ἅπαντας δὲ ἐν γένει τοὺς πιστοὺς δεῖ προσπίπτειν εὐσεβάστως μέχρις ἐδάφους ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὡς ὄντων τετελειωμένων τῶν θείων Δώρων, καὶ ἐν αὐτοῖς ἀληθῶς ὑπάρχοντος αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Σωτῆρος ἡμῶν. Τὸ γὰρ ἐν τῷ ἱερῷ Δισκαρίῳ εὑρισκόμενον ἐστὶν αὐτὸ τὸ ἴδιον πανάχραντον Σῶμα μετὰ τοῦ θειοτάτου Αἵματος τοῦ Κυρίου.

δ΄. Ὅταν δὲ μέλλῃ ὑψῶσαι τὸν ἅγιον Ἄρτον, οὐκ ἀποκαλύπτει τὰ Ἅγια, ἀλλ' ἔτι κεκαλυμμένων ὄντων τῶν θείων Δώρων, εἰσάγει ὁ Ἱερεὺς τὴν χεῖρα αὐτοῦ δέει πολλῷ, καὶ ἅπτεται τοῦ θείου Ἄρτου μετ' εὐλαβείας καὶ φόβου. Λέγοντος δὲ τοῦ Διακόνου τὸ «Πρόσχωμεν», ἐκφωνεῖ ὁ Ἱερεύς· «τὰ προηγιασμένα ἅγια τοῖς ἁγίοις».

έ. Οὐκ ἔξεστιν ἀρχαιόθεν οὔτε συλλειτουργεῖν Ἀρχιερεῖς ἐν τῇ τῶν Προηγιασμένων ἱερᾷ Λειτουργίᾳ, οὔτε χειροτονίαν ἐπιτελεῖν, ἔστω καὶ Διακόνου. Ἐὰν δέ τις τυχὸν τῶν Ἀρχιερέων, προσκληθεὶς παρ' εὐσεβῶν ἢ ἐν τῇ μνήμῃ τῆς Εὑρέσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου, ἢ ἐν τῇ μνήμῃ τῶν Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, αὐτὸς ὁ μέλλων λειτουργῆσαι Ἀρχιερεὺς, ἵσταται ἐν τῇ ἀρχιερατικῇ καθέδρᾳ, ἀκροώμενος τῶν ὡρῶν· μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Προοιμιακοῦ, ἐπὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν «Πρὸς Κύριον» ψαλμῶν, κατέρχεται τοῦ θρόνου, λαμβάνει καιρὸν, εἰσέρχεται ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐπενδύεται τὴν ἀρχιερατικὴν στολήν. Ψαλλομένων δὲ τῶν τοῦ Ἑσπερινοῦ τροπαρίων, ἐξέρχεται καὶ ἵσταται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ναοῦ. Τοῦ δὲ

Digitized by Google

Διακόνου μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου ἐκφωνήσαντος, « Σοφία, ὀρθοί », ὁ Ἀρχιερεὺς λέγει χῦμα τὸ « Φῶς ἱλαρὸν » κτλ. Εἶτα εἰσέρχεται ἐν τῷ ἱερῷ μηδὲν ὅλως λέγων ἢ ἐκφωνῶν, ἀλλ' ἐν σιωπῇ. Τῆς δὲ Γενέσεως ἀναγνωσθείσης, καὶ τοῦ Διακόνου εἰπόντος « κελεύσατε », ὁ Ἀρχιερεύς, λαβὼν παρὰ τοῦ Διακόνου τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὸ δικήριον ἀνημμένον μετὰ θυμιατηρίου, καὶ ὁρῶν πρὸς Ἀνατολάς, λέγει ἐκφώνως· « Σοφία, ὀρθοί »· εἶτα, βλέπων τὴν ἁγίαν Πρόθεσιν, λέγει· « Φῶς Χριστοῦ », καὶ τελευταῖον, ἐπιστρέφων πρὸς τὸν λαόν, ἐκφωνεῖ· « φαίνει πᾶσι ». Πληρωθείσης δὲ καὶ τῆς Παροιμίας, ψάλλει τὸ « Κατευθυνθήτω », καὶ θυμιᾷ περιϊὼν κύκλῳ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν καὶ λέγων τοὺς στίχους· μετὰ δὲ τὸ ἔσχατον « Κατευθυνθήτω » καὶ τὴν παρὰ τοῦ χοροῦ ἀποπλήρωσιν τούτου, « ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου » καὶ τὴν παρὰ τοῦ Ἀρχιερέως θυμίασιν, ἀναγινώσκεται ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγγέλιον, ἢ τῆς ἑορτῆς τῆς Εὑρέσεως, ἢ τῆς τῶν Τεσσαράκοντα Μαρτύρων. Ὅτε δὲ ψάλλεται τὸ « Νῦν αἱ δυνάμεις », ὁ Ἀρχιερεύς, μετὰ τὸ θυμιάσαι, ἐλθὼν εἰς τὴν ἁγίαν Πρόθεσιν, δίδωσι τῷ Ἱερεῖ, μηδὲν λέγων, τὰ ἅγια Δῶρα ἀμφότερα· καὶ προπορευομένων δύο Διακόνων, τοῦ μὲν κατέχοντος ἀνημμένην λαμπάδα, τοῦ δὲ τὸ θυμιατήριον καὶ θυμιῶντος, φέρων ὁ Ἱερεὺς τὸν Ἀέρα ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὤμων, κομίζει τὰ προηγιασμένα Δῶρα ἐν φόβῳ καὶ σιωπῇ, διερχόμενος πλαγίως τῶν δεσποτικῶν εἰκόνων, ὡς ἔθος ἀρχαῖον, καὶ δίδωσιν αὐτὰ τῷ Ἀρχιερεῖ, ἱσταμένῳ κατὰ μέσον τῶν ἱερῶν Πυλῶν τοῦ Θυσιαστηρίου, ὅς, παραλαβὼν ἀμφότερα ἐν σιωπῇ, ἐναποτίθησι τῇ ἁγίᾳ Τραπέζῃ, ἐπικαλύπτων ταῦτα τῷ Ἀέρι. Οὐ γὰρ ἐν τῇ τῶν Προηγιασμένων λειτουργίᾳ ἐν ἡμέραις τηλικαύταις, νηστείας τελουμένης, ἐν αἷς μετανοητέον καὶ δακρυτέον, ἔξεστι μνημονεύειν ὀνομάτων, ὡς προσφορῶν μὴ εἰσαγομένων· ἀλλ' ἵνα μὴ ἐν αὐταῖς τῆς τῶν ἱερῶν ἐντεύξεων ἐκδυσωπήσεως καὶ ἐξιλεώσεως τῆς ἐκ τῶν μυστηρίων προερχομένης χάριτος ἀποστερώμεθα διόλου, οἱ θεῖοι ὁμιληταὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ οἱ τούτων θεσπέσιοι Πατέρες καὶ διάδοχοι τελεῖσθαι τὴν ἁγιστείαν ταύτην διέταξαν.

ς'. Συλλειτουργοῦσι δὲ ἐν τῇ Προηγιασμένῃ μετὰ Ἀρχιερέως δύο μόνοι τῶν Ἱερέων, λέγοντες ἔν τε τῇ ἐκτενεῖ καὶ τῇ ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων

Digitized by Google

τὰς ἐκφωνήσεις· τὴν δὲ «Κατὰ τὴν δωρεὰν τοῦ Χριστοῦ σου» ὁ Ἀρχιερεύς· ἐπίσης ὁ αὐτὸς τὴν τοῦ «Καταξίωσον, Δέσποτα»· τὴν «Τὰ προηγιασμένα ἅγια τοῖς ἁγίοις», καὶ τὴν ἐν τῷ τέλει· «Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμός».

ζ'. Ἐν τῇ Προθέσει, ἀπὸ τοῦ ἀρτοφορίου ὁ Ἱερεὺς δέον μετακομίζειν τὸν προηγιασμένον ἅγιον Ἄρτον ἐν εὐλαβείᾳ, φόβῳ καὶ σιωπῇ, καὶ ἐν σιωπῇ ἐγχέειν τῷ ἁγίῳ Ποτηρίῳ τὸν οἶνον καὶ τὸ ὕδωρ, οὐδὲν λέγων, ὡς τοῦ ἁγίου Ἄρτου ὄντος προηγιασμένου. Μελίζεται δὲ ὁ ἅγιος Ἄρτος, ψαλλομένου τοῦ «Γεύσασθε», ἀλλὰ σιωπηλῶς, εἰς τέσσαρα τμήματα, καὶ ἐμβάλλεται ἓν τούτων, πάλιν ἐν σιωπῇ, τῷ ἁγίῳ Ποτηρίῳ, πρὸς ἁγιασμὸν τοῦ ἐν αὐτῷ οἴνου, ἅτε δὴ τοῦ ἁγίου Ἄρτου βεβαμμένου ὄντος τῷ τιμίῳ Αἵματι, ὅπως οἱ συλλειτουργοῦντες, καὶ ἐκ τοῦ Ποτηρίου μεταληψόμενοι, μετάσχωσιν αὐτοῦ τούτου τοῦ ἁγίου Αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

η'. Μετὰ δὲ τὴν τῶν ὡρῶν ἀπόλυσιν καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς τῶν Προηγιασμένων λειτουργίας, οὐκ εἴθισται ὅλως ἀρχαιόθεν θυμιᾶν τὸν Ἱερέα, ἀλλὰ ψαλλομένου τοῦ, Κύριε ἐκέκραξα, ἐν τῷ Ἑσπερινῷ, τῷ τῆς Προηγιασμένης.

θ'. Ἡ τῶν Προηγιασμένων λειτουργία ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπ' ἀρχαίων χρόνων ἐτεθέσπιστο πρὸς ἑσπέραν τελεῖσθαι, ὡς δῆλον γίνεται ἐκ τῶν ἑξῆς. «Τῆς ἑσπέρας ἐπιστάσης, ἄθροισον, ὦ Ἐπίσκοπε, τὴν Ἐκκλησίαν· ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ λυχνικοῦ ψαλμοῦ (τοῦ Προοιμιακοῦ), ὁ Διάκονος τὴν ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων καὶ τῶν χειμαζομένων προβάλλεται δέησιν» (Ἀποστολ. Διατάγ. Βιβλ. Η. Κεφ. λέ. καὶ λς') ὁ δὲ Σωκράτης (Βιβλ. Ε. Κεφ. κβ'.) γράφει· «Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τῇ τετάρτῃ καὶ παρασκευῇ τῆς Τεσσαρακονθημέρου Γραφαὶ ἱεραὶ ἀναγινώσκονται, καὶ οἱ διδάσκαλοι αὐτὰς ἑρμηνεύουσι. Πάντοτε τὰ τῆς συνάξεως γίνεται δίχα τῆς τῶν μυστηρίων τελετῆς, τουτέστι τῆς τελείας λειτουργίας» (Παράβ. καὶ Μ. Βασίλειον ἐν τῇ πρὸς Καισαρίαν Πατρικίαν ἐπιστολῇ) Ἡ κατὰ τὸ 361 ἔτος συστᾶσα ἐν Λαοδικείᾳ Σύνοδος (Καν. ΜΘ'. καὶ ΝΑ') διορίζεται, ὅτι οὐ δεῖ τῇ Τεσσαρακοστῇ Ἄρτον προσφέρειν, εἰμὴ ἐν Σαββάτῳ καὶ Κυριακῇ. Ὁ δ' ὅρος οὗτος οὐδέποτε ἠθετήθη, ἀλλὰ κατέχεται καὶ διατηρεῖται αὐστηρῶς·

Digitized by Google

ἐν πάσαις γὰρ ταῖς ἡμέραις τῆς μεγάλης νηστείας, πλὴν σαββάτου καὶ κυριακῆς, καὶ τῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἑορτῆς, προσφοραὶ οὐ προσάγονται, τελεῖται δὲ ἡ τῶν Προηγιασμένων λειτουργία. Ἀλλ' ἐν τῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἑορτασίμῳ ἡμέρᾳ ἡ τοῦ Χρυσοστόμου ἐκτελεστέα.

ι. Καὶ ἡ ἕκτη Οἰκουμενικὴ τῶν Συνόδων (Καν. ΝΒ'.), συμφώνως τοῖς ἐν Λαοδικείᾳ ὅροις, ἐθεσπίσατο δι' ὅλης τῆς Τεσσαρακονθημέρου (ἐξαιρουμένου, ὡς εἴρηται, τοῦ Σαββάτου, τῆς Κυριακῆς, καὶ τῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἑορτῆς) τὴν τῶν Προηγιασμένων ἁγιστείαν ἐκτελεῖσθαι. Ἔτι καὶ ὁ Θεσσαλονίκης ἱερὸς Συμεὼν (ἐρώτ. ΝΕ.), ἀποκρινόμενος τῷ Μητροπολίτῃ Πενταπόλεως, φησὶν, ὅτι «ἡ τῶν Προηγιασμένων τελετὴ ἀνέκαθεν ὑπὸ τῶν Ἀποστολικῶν ἀνδρῶν διετέτακτο· τὴν δὲ παράδοσιν ταύτην ἀρχαιοτάτην τε εἶναι (λέγει) καὶ Ἀποστολικὴν τῷόντι πιστεύομεν, ἐξαιρέτως διαταχθεῖσαν ἐπὶ ταῖς τῆς νηστείας ἡμέραις». Τὴν ἀρχαίαν οὖν τῆς λειτουργίας ταύτης διατύπωσιν καὶ αἱ ὑπὸ Κλήμεντος συγγραφεῖσαι Ἀποστολικαὶ Διαταγαὶ βεβαιοῦσι (βλ. ἀνωτέρω).

ια. Ἐπανιόντες εἰς ἀρχαιοτέρους χρόνους, λέγομεν ὅτι ἐν ταῖς ἐξ Ἀλεξανδρινῶν παλαιοτάτων χειρογράφων Κωδίκων γεγραμμέναις λειτουργίαις Ἑλληνιστὶ, καὶ κατὰ τὸ 1716 ἔτος ἐν Παρισίοις ἐκδοθείσαις, ἐν τῇ τοῦ μεγάλου Βασιλείου λειτουργίᾳ, μετὰ τὸ, Πάτερ ἡμῶν, τὸ, Εἰρήνη πᾶσι, καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς ὑποκλίσεως τῆς κεφαλῆς· «Δέσποτα Κύριε, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν» κτλ. ἀπαντᾶται ἡ ἐπιγραφή· «Εὐχὴ ἑτέρα παρ' Αἰγυπτίοις ἐκ τῆς τῶν Προηγιασμένων λειτουργίας Μάρκου τοῦ Ἀποστόλου, μετὰ τὴν τῶν ἁγίων μυστηρίων μετάληψιν. Τετελείωται τὰ τῆς σῆς εὐεργεσίας Δῶρα, τὰ φρικτὰ καὶ ἄνωθεν εὐλογηθέντα μυστήρια τοῦ μονογενοῦς σου υἱοῦ, τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὰ σωτηριώδη αὐτοῦ παθήματα ἡμῖν ὡμολόγηται».

ιβ'. Ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἀρχαίῳ Κώδικι ἕπεται καὶ ἡ Ἀλεξανδρινὴ παλαιὰ λειτουργία τοῦ θείου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐπιγραφομένη. Ἀλλ' οὗτος ἆρα τυχόν ἐστιν ὁ τὴν τῶν Προηγιασμένων λειτουργίαν προαγαγών; ἢ πιθανώτερον, ὁ Νεοκαισαρείας Γρηγόριος ὁ θαυματουργὸς, ὁ περὶ τὰ μέσα τῆς τρίτης ἑκατονταετηρίδος καὶ ἕνα αἰῶνα πρὸ τοῦ Γρηγορίου τοῦ

Digitized by Google

Θεολόγου ἀκμάζων, ὅς, διατρίψας ἐκ νεότητος αὐτοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὅπου, ἐν ταῖς ἐκεῖσε σχολαῖς, τὴν τῶν Ἑλλήνων παιδείαν πᾶσαν μεμάθηκε, μαθητὴς εἶτα τοῦ Ὠριγένους ἐγένετο· ἦν δὲ σύγχρονος Διονυσίῳ τῷ Ἀλεξανδρείας, ἐπὶ τῶν βασιλέων Οὐαλεριανοῦ καὶ Γαλιήνου, καὶ ἐπὶ τῶν παρ' αὐτῶν κινηθέντων κατὰ Χριστιανῶν διωγμῶν, ὡς περὶ τούτου τοῦ τρισολβίου φησὶν ὁ τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Νύσσης Ἐπίσκοπος θεῖος Γρηγόριος, καὶ τοῦ μεγάλου Βασιλείου αὐτάδελφος, ἐν τῷ ῥητορικωτάτῳ αὐτοῦ ἐγκωμίῳ. Τοιγαροῦν ἐκ τῶν εἰρημένων σαφὲς καθίσταται, ὅτι ἡ τῶν Προηγιασμένων ἐπὶ τῶν χρόνων μὲν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου ὑπηγόρευται, ὑπὸ δὲ τῶν ὁμιλητῶν καὶ διαδόχων αὐτοῦ ἑπομένως τετύπωται, καὶ παρὰ τοῦ ἐν ἁγίοις Γρηγορίου τελευταῖον, εἰς ἣν ὁρᾶται τάξιν προαχθεῖσα, τῷ τούτου ὀνόματι παρέσχετο ὀνομάζεσθαι.

ιγ'. Εἰσὶν οἳ ταύτην τὴν τῶν Προηγιασμένων λειτουργίαν τῷ Πάπᾳ Γρηγορίῳ τῷ Διαλόγῳ ἐπιγράφουσι, τῷ, ληγούσης τῆς ἕκτης ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, ἀκμάζοντι. Ἀλλ' αὐτὸς πρὸς Εὐσέβιον τὸν Θεσσαλονίκης (Ἐπιστ. ΞΘ'. Βιβλ. Β'.) γράφει ταῦτα· « ἡμεῖς οὔτε Ἑλληνιστὶ γινώσκομεν, οὔτε τι πόνημα Ἑλληνιστί ποτε συνεγράψαμεν ». Ὅθεν οὐδὲ δυνατόν ἐστιν εἰπεῖν, ὡς ὁ μὲν Λατινιστὶ ἐξέθετο, ἄλλος δέ τις ἔπειτα ὑπῆρξεν ὁ τὴν Λειτουργίαν ταύτην ἐξελληνίσας· ἀλλὰ πρὸς πειθὼ τούτου προσδεῖ καὶ λόγων βεβαίων, δι' ὧν καὶ πιθανὸν δόξειεν. Ἔτι καὶ ἑτέρα δεῖξις, ὅτι ὁ Γρηγόριος αὐτὸς, μαθών τινας περὶ αὐτοῦ ὑποψιθυρίζοντας ὡς ἄρα τοῖς ἐθίμοις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως παρακολουθοῦντος, « ἡμεῖς, (Βιβλ. Β'. τῆς βιογραφ.) ἔφη, ἐν οὐδενὶ τούτων ἑτέρᾳ τινὶ Ἐκκλησίᾳ παρηκολουθηκότες ἐσμέν ».

Ἐὰν οὖν αὐτοῦ τούτου ἦν ἔργον τὸ τῆς Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων ἐξελληνισθὲν, ἠδύνατο ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀπαντῆσαι καὶ τοὺς ψιθυριστὰς ἀπελέγξαι, ὅτι ἄλλοι μᾶλλον αὐτῷ παρηκολούθησαν, ἢ αὐτὸς ἄλλοις. Ἀλλ' ὅπως ποτ' ἂν ἔχοι τὸ περὶ τούτου, ἐκεῖνο δὴ, ἐκ τῶν εἰς τόδε εἰρημένων, ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας ἐστὶν, ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος Λειτουργία, καὶ ἡ αὐτῆς παράδοσις ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ καὶ χρῆσις πολὺ τῶν χρόνων τοῦ Πάπα Ῥώμης Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου ἐστὶν ἀρχαιοτέρα.

Digitized by Google

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Διάταξις τοῦ Ἱεροδιακονικοῦ· πῶς ὀφείλει ὑπηρετεῖν τῷ Ἱερεῖ ἐν τῷ μεγάλῳ Ἑσπερινῷ, τῷ Ὄρθρῳ καὶ τῇ Λειτουργίᾳ, καὶ πρῶτον περὶ τοῦ Ἑσπερινοῦ.	Σελ. 1—10
Διάταξις πῶς ὀφείλει ὁ Ἱεροδιάκονος σὺν τῷ Ἱερεῖ ὑπηρετῆσαι ἐν τῷ τοῦ Ὄρθρου καιρῷ.	11—22
Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.	23—37
Περὶ τῆς θείας Λειτουργίας τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ μεγάλου.	38
Ἡ θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων.	39—44
Ἐξοδιαστικόν.	46
Τὰ παρὰ τῶν Ἱεροδιακόνων ψαλλόμενα ἐν τῷ ἐνδύεσθαι τὸν Ἀρχιερέα τὴν Ἀρχιερατικὴν στολήν.	47—48
Ἀκολουθία τοῦ Λυχνικοῦ.	49—58
Εἰκὼν τῆς ἁγίας Τριάδος.	59
Ἀκολουθία τοῦ Ὄρθρου.	60—70
Διάταξις τῆς θείας καὶ ἱερᾶς Λειτουργίας.	71—81
Σύντομος ἑρμηνεία.	82—84
Εἰκὼν τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.	85
Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.	86—113
Εἰκὼν τοῦ μεγάλου Βασιλείου.	114

Digitized by Google

Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ μεγάλου.	Σελ. 115—143
Ἡ θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων.	144—157
Ἀπολύσεις τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν, λεγόμεναι κατὰ τάξιν ἐν τῷ ἑσπερινῷ, Ὄρθρῳ καὶ Λειτουργίᾳ.	158—159
Ἀπόλυσις τοῦ Ἱερέως μετὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν, γινομένη ἐν τῷ ἀπεκδύεσθαι τὴν Ἱερατικὴν αὐτοῦ στολήν.	160—161
Εἰσοδικὰ τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν, ψαλλόμενα ἐν τῇ μικρᾷ εἰσόδῳ τῆς θείας Λειτουργίας, μετὰ τὸ Σοφία ὀρθοί.	162—163
Εὐχαὶ λεγόμεναι ἐν ὥρᾳ τῆς Μεταλήψεως.	164—169
Τάξις ἐπὶ εὐλογήσει ἄρτων.	170—172
Ἀκολουθία τοῦ Τρισαγίου εἰς τεθνεῶτας.	173—177
Εὐχὴ ἐπὶ μετανοούντων.	178—179
Τροπάρια, ὅταν σταυροῖ ὁ Ἱερεὺς πάθος νοσήματος διὰ τῆς Λόγχης.	180
Εὐχὴ τῶν κολύβων.	181
Εὐχὴ εἰς μετάληψιν σταφυλῶν.	182
Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι τὰ βαΐα.	183
Λόγος Κατηχητικὸς Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὴν λαμπροφόρον ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως.	183—184
Ἐκφωνήσεις τοῦ Πάσχα καὶ τῆς Διακαινησίμου ἑβδομάδος.	185
Σημείωσις.	186—191

Digitized by Google

Digitized by Google

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ.

	Σώμ.
Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκ. Πατριάρχης κύριος Ἰωακεὶμ	100
Οἱ ΣΣ. ἅγ. Καισαρείας κ. Εὐστάθιος	60
Ἐφέσου κ. Ἀγαθάγγελος	70
Ἡρακλείας κ. Πανάρετος	80
Κυζίκου κ. Νικόδημος	70
Νικομηδείας κ. Διονύσιος	20
Νικαίας κ. Ἰωαννίκιος	100
Χαλκηδόνος κ. Καλλίνικος	40
Δέρκων κ. Ἰωακεὶμ	50
Θεσσαλονίκης κ. Ἰωακεὶμ	50
Ἀδριανουπόλεως κ. Διονύσιος	30
Ἀμασείας κ, Σωφρόνιος	50
Ἰωαννίνων κ. Σωφρόνιος	50
Προύσης κ. Νικόδημος	20
Πελαγωνείας κ. Παρθένιος	80
Νεοκαισαρείας κ. Ἱερόθεος	15
Ἰκονίου κ. Ἀγαθάγγελος	20
Πρόεδρος Βεῤῥοίας κ. Βενέδικτος	20
Πισσιδείας κ. Καισάριος	30
Κρήτης κ. Σωφρόνιος	50
Τραπεζοῦντος κ. Κωνστάντιος	10

Digitized by Google

	Σώμ.
Λαρίσσης κ. Νεόφυτος	50
Ἄρτης κ. Σεραφείμ	25
Φιλιππουπόλεως κ. Νεόφυτος	20
Ῥόδου κ. Συνέσιος	30
Σεῤῥῶν κ. Φιλόθεος	20
Δράμας κ. Ἰωαννίκιος	15
Σμύρνης κ. Μελέτιος	15
Μιτυλήνης κ. Μεθόδιος	20
Διδυμοτείχου κ. Μελέτιος	10
Ἀγκύρας κ. Χρύσανθος	5
Φιλαδελφείας κ. Διονύσιος	20
Μελενίκου κ. Προκόπιος	15
Αἴνου κ. Δωρόθεος	10
Μεθύμνης κ. Παΐσιος	10
Μεσημβρίας κ. Σωφρόνιος	10
Δρύστρας κ. Διονύσιος	10
Βιζύης κ. Πλάτων	30
Ἀγχιάλου κ. Βασίλειος	10
Βάρνης κ. Κύριλλος	50
Μαρωνείας κ. Ἄνθιμος	15
Σηλυβρίας κ. Ζαχαρίας	25
Σωζουαγαθουπόλεως κ. Θεόφιλος	15
Ξάνθης κ. Καλλίνικος	10
Γάνου καὶ Χώρας κ. Παρθένιος	70
Χίου κ. Γρηγόριος	75
Λήμνου κ. Ἰωακείμ	20
Ἴμβρου κ. Νικηφόρος	40
Δυῤῥαχίου κ. Βησσαρίων	30

Digitized by Google

	Σώμ.
Σκοπείων κ. Ἰωακεὶμ	5
Καστορίας κ. Ἱλαρίων	35
Ῥασκοπρεσρένης κ. Μελέτιος	5
Βοδενῶν κ. Ἱερόθεος	10
Κορυτσᾶς κ. Δωρόθεος	20
Βελεγράδων κ. Ἄνθιμος	15
Κεστεντηλίου κ. Ἰγνάτιος	5
Στρωμνίτσης κ. Ἀγαθάγγελος	10
Γρεβενῶν κ. Κύριλλος	25
Σισανίου κ. Ἀμβρόσιος	30
Μογλενῶν κ. Προκόπιος	5
Πρεσπῶν κ. Μελέτιος	5
Δεβρῶν κ. Ἄνθιμος	5
Δημητριάδος κ. Γρηγόριος	25
Κασσανδρείας κ. Κωνστάντιος	30
Χαλδείας κ. Γερβάσιος	20
Ἐλασσῶνος κ. Κύριλλος	10
Φαναριοφερσάλων κ. Μελέτιος	10
Προικοννήσου κ. Γεδεὼν	50
Δρυϊνουπόλεως κ. Ματθαῖος	30
Κῴου κ. Γερμανὸς	80
Σάμου κ. Γαβριὴλ	15
Λιτίτσης κ. Ἰγνάτιος	20
Χαλεπίου κ. Γεράσιμος	5
Καρπάθου κ. Γεράσιμος	30
Τρίκκης κ. Κωνστάντιος	10

Digitized by Google

Σώμ.

Οἱ ἐν Καλλιπόλει.

Ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Νικολάου.
» » Γεωργίου.
» » Δημητρίου.
Ἡ ἐν χωρίῳ Γαλατᾶ ἐκκλ. τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.
» » Καβακλῆ ἐκκλ. τοῦ ἁγ. Νικολάου.
» » Παγίρῃ ἐκκλ. τοῦ ἁγ. Νικολάου.
» » Γενίκιοϊ ἐκκλ. τοῦ ἁγ. Γεωργίου.
» » Ἀγγελοχῶρι ἐκκλ. τοῦ ἁγ. Νικολάου.
» » Πλαγιέρῃ ἐκκλ. τὸ Γενέθλιον τῆς Θεοτόκου.

Οἱ ἐν Ἀμισῷ.

Ὁ αἰδεσιμ. Οἰκονόμος Ππ. Γεώργιος Εὔελπις 25
Ὁ ἐλλογιμ. κ. Ἰωάννης Ἰωαννίδης 25

Οἱ ἐν Περάμῳ.

Ὁ αἰδεσιμ. Παπᾶ Πολυχρόνιος.
Ὁ κ. Χρῆστος Πολυχρονιάδης.

Διάφοροι Κύριοι ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ὁ εὐγεν. κ. Γεώργιος Φωτιάδης ἐν Νεοχωρίῳ.
Ὁ κ. Ζαχαρίας Θεοχαρίδης.
Ἄνθιμος ὁ τοῦ προηγουμένου κ. Δοσιθέου Λαυριώτου.
Παπᾶ Ἀντώνιος πνευματικὸς εἰς Βογιατσίκιοϊ.
Παπᾶ Κωνστάντιος πνευματικὸς ἁγ. Ἰωάννου.

Digitized by Google

Σώμ.

Παπᾶ Μιχαὴλ Ψαρὸς Χῖος ἐφημέριος. 1
Ππ. Κυριακὸς πνευματικὸς τῶν Εἰσοδίων.
Νικόλαος Ῥιζάκης.

Ζητοῦμεν συγγνώμην παρὰ τῶν κκ. Συνδρομητῶν, ὅσων τὰ ὀνόματα δὲν ἐδημοσιεύθησαν, ὡς μὴ σταλέντων ἐγκαίρως τῶν καταλόγων.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

89080109259

b89080109259a

Digitized by Google

Digitized by Google

89080109259
Digitized by Google